

www.turkishstudies.net/turkishstudies

Turkish Studies

eISSN: 1308-2140

Research Article / Araştırma Makalesi

ANKARA SCIENCE
UNIVERSITY

The Relationship Between Hermeneutics and Semiotic Analysis, and Its Place in Art

Hermenötiğin Göstergebilim Analiz Yöntemiyle İlişkisi ve Sanattaki Yeri

Ahmet Uzuner*

Abstract: As early humans began to understand their environment, they started creating myths about the nature they lived in, the world they feared and marveled at. These myths, over time, transformed into mythology, forming a narrative language. This language, along with the ongoing development of humanity, evolved into belief, art, and social phenomena. These phenomena led to the emergence of the idea of interpreting epics written in antiquity and texts in the New Testament. In this context, it can be said that the concept of hermeneutics came to the fore. This concept first began its development within the field of literature and later influenced other fields. The aim of this research is to reveal the relationship between hermeneutics and semiotics, and its place in art. While hermeneutics is called the science of interpretation, semiotics is described as two complementary approaches that help to decipher what a visual means and how that meaning is named. While semiotics shows the structure of the plastic elements of a work, such as color, light, and composition; hermeneutics reveals the deep cultural, historical, and philosophical meanings between these plastic structures and parts. In this research, Roland Barthes' schema of the sign was used as a semiotic analysis method, and this method was used to analyze On Kawara's "Today's Series," Peter Kogler's "Kunsthau Bregenz," and Njideka Akunyili Crosby's "The Beautiful Ones." As a result, the research identified the relationship between hermeneutics and semiotics as a specific method for interpreting works of art within this relationship, and by examining the signs used in the works, the hidden meanings of the images that the artists intended to interpret were revealed.

Keywords: Hermeneutics, Semiotics, Art, Interdisciplinarity, New Media

Öz: İlk insanın çevresini tanımaya başlamasıyla birlikte yaşadığı doğa, korktuğu ve hayrete düştüğü dünya ile ilgili efsaneler meydana getirmeye başladığı görülür. Bu efsaneler zaman içinde mitolojiye dönüşerek bir anlatı dili oluşturur. Bu dil, süregelen insan gelişimiyle birlikte inanca, sanata ve toplumsal olgulara dönüşür. Bu olgular beraberinde, Antik dönemde yazılmış destanların ve Yeni Ahit'teki metinlerin yorumlanması düşüncesi öne çıkar. Bu doğrultuda hermenötik kavramının gündeme geldiği söylenebilir. Bu kavram ilk olarak edebiyat alanı içinde gelişimine başlamış ve daha sonra diğer alanları da etkilemiştir. Bu araştırmanın amacı

* Lecturer Dr., Kahramanmaraş Sütçü İmam University, Rectorate, Finearts Department
Öğr. Gör. Dr., Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Rektörlük, Güzel Sanatlar Bölümü
ORCID <https://orcid.org/0000-0003-1472-597X>
ahmetuzunerster@gmail.com

Cite as/ Atıf: Uzuner, A. (2026). The relationship between hermeneutics and semiotic analysis, and its place in art / Hermenötiğin göstergebilim analiz yöntemiyle ilişkisi ve sanattaki yeri. *Turkish Studies*, 21(Ö1), 3713-3766. [Special Issue Dedicated to Prof. Dr. Mahmut Özer]. Ankara Bilim University Publications.
<https://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.94259>

Received/Geliş: 04 May/Mayıs 2026

Accepted/Kabul: 15 September/Eylül 2026

Published/Yayın: 20 September/Eylül 2026

Checked by plagiarism software

hermenötiğin göstergebilim ile olan ilişkisi ve sanattaki yerinin ne olduğunu ortaya çıkarmaktır. Hermenötik yorum bilimi olarak adlandırılırken; Göstergebilim ise bir görselin ne anlama geldiğini, bu anlamın nasıl adlandırıldığını çözmeye yarayan ve birbirini tamamlayan iki yaklaşım olarak ifade edilmektedir. Göstergebilim bir eserin renk, ışık ve kompozisyon gibi plastik öğelerin yapısını gösterirken; hermenötik bu plastik yapı ve parçalar arasındaki derin kültürel, tarihsel ve felsefi anlamları ortaya çıkarmaktadır. Araştırmada göstergebilim analiz yöntemi olarak Roland Barthes'in gösterge şeması kullanılmış ve bu analiz yöntemiyle On Kawara'nın "Bugünün Serileri", Peter Kogler'in "Kunsthau Bregenz", Njideka Akunyili Crosby'nin "Güzel Olanlar" adlı eserlerinin çözümlemeleri yapılmıştır. Sonuç olarak araştırmada hermenötiğin göstergebilim ile ilişkisini ve bu ilişki içinde sanat eserlerinin yorumlanması için özel bir yöntem olarak belirlenmiş ve eserlerde kullanılan göstergeler ele alınarak sanatçıların yorumlamak istediği imgelerin gizli kalmış anlamları ortaya çıkarılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Hermenötik, Göstergebilim, Sanat, Disiplinlerarasılık, Yeni Media

Structured Abstract:

The paintings that people in ancient times created in the most remote corners of caves have been interpreted as a way of communicating with nature. It is observed that cave dwellers, living in harmony with nature, began to create certain legends based on their own thoughts, stemming from their fears, curiosities, and wonders about natural phenomena. These legends, over time, transformed into mythology, developing a narrative language. This language, in turn, evolved into belief, art, and social phenomena. Along with all these phenomena, the idea of interpreting epics written in antiquity and texts in the New Testament came to the forefront. To understand these texts, hermeneutics, also known as the study of interpretation, emerged. This concept first began to develop within the field of literature and later influenced other fields. It is noticed that art, within these other fields, is examined in relation to hermeneutics and semiotics. In semiotics, it is seen that the meaning of a work is expressed in different ways. Semiotics provides a scientific explanation of the signs that form the basis of our century. With this concept, the idea emerges that words, images, sounds, and music, which are part of all future communication networks, will guide us in expressing art. It is stated that these communication networks do not make the viewer think about anything, nor do they convey different meanings through the medium of signifiers. When a work of art makes contact with the viewer, traces of the viewer's lived memories emerge. This can be a stone, a colour, a sound, or a word, and it is understood that all these things gain originality within themselves. Before something becomes a work of art, it is merely an ordinary object, and when this object begins to acquire an aesthetic dimension, it transforms into a work. The work begins to reveal its true essence to society through its semantic dimension and semiotic images. One of the most important representatives of semiotics is Roland Barthes. Barthes points out that the method of signifiers consists of two stages: denotation and connotation. When looking at these two basic methods, denotation expresses the signifier and what the signifier represents; connotation expresses the signified and how the sign is represented.

The aim of this research is to reveal the connection between hermeneutics and semiotics, the place of these two phenomena in art and the ways in which they are reflected in works. The correct understanding, analysis, and interpretation of today's complex and diverse contemporary works of art constitutes an important problem area. This research fills a significant gap in the literature by proposing an interdisciplinary analytical model that synthesises both methods. Conducted using a descriptive model within a qualitative design, this study, based on literature data, addresses the historical process of hermeneutics, the formal relationship of semiotics based on meaning, and the interaction of these two disciplines with art. The literature review for this research is based on numerous domestic and foreign written and oral sources, including print and digital journals, articles, books, encyclopaedic texts, and catalogues. To effectively apply hermeneutical and semiotic methods, the following works were selected as examples: On Kawara's "Today's Series", Peter Kogler's "Kunsthau Bregenz", and Njideka Akunyili Crosby's "The Beautiful Ones". Within the scope of the research, the plastic elements and the codes and symbols contained within the works were analysed through a semiotic schema. Accordingly, hermeneutics is positioned as the fundamental method for deciphering the deep cultural, historical, and philosophical layers underlying the codes and symbols in the aforementioned plastic structure. The theoretical findings of the research reveal that analysing an art object solely through formal (plastic) signs or only through its historical-philosophical context creates a methodological limitation. Therefore, the study proposes a holistic model that combines semiotic analysis with hermeneutical interpretation, evaluating artworks in both their structural and contextual aspects. The works of the artists included in the text have been analysed and interpreted in accordance with this holistic analysis model.

In the analysis of the works, the concepts of sign, signifier, and signified, as well as the primary and secondary meaning dimensions, were used as the basis for the analysis. In On Kawara's work "Today's Series", the figures, photographs, and compositional elements designed within the space are noted. It is observed that certain events (tragic events, natural disasters, industrial accidents, etc.) in the work are explained through the semiotic analysis method. In Peter Kogler's work, the meanings and explanations of elements such as space, technology, images, and sound are provided. In the work, the primary meaning of space as the signified is expressed as an artistic presentation consisting of three or more dimensions. The secondary meaning is the attempt to create a new space with a different design in an empty area or on a surface. The denotative meaning of the concept of "shown", expressed under the heading of technology, is explained as 3D mapping and video projection. The secondary meaning is creating a perception of virtual reality for the viewer using 3D mapping

and video projection. The denotative meaning of the images being shown is that the images are composed of straight, horizontal, vertical, and curved lines. The secondary meaning is the transformation of an empty architecture from its rigid reality into a new design through virtual imagery. The denotative meaning of sound usage in the context of the shown phenomenon is what the sound evokes. As for the secondary meaning, it can be described as the artificial perception of a non-real sound as if it were real through the senses.

In the analysis of Njideka Akunyili Crosby's "The Beautiful Ones", it was observed that explanations were made for certain figures, photographic images, spaces, and social events in the work through the method of semiotic analysis. In the semiotic analysis of the work, the signifier is described as the female figure and the signified as the artist's sister. The secondary meaning, explained under the heading "secondary meaning", is defined as the woman's place and representation in society. The photographic images in the work, under the heading "Signified", represent old household items, clippings from fashion magazines, and images of women. The final explanation of the analysis describes the composition, designed within a space, as representing the interior setting of the artist's home. The secondary meaning is expressed as depicting the relationship between the past and present in Crosby's living space, showcasing family members, the people of the country, and people from different cultures together.

In conclusion, the main findings of the research reveal that examining works of art solely through their formal (plastic) characteristics or only by considering their historical and philosophical contexts is insufficient to explain the multi-layered world of meaning of the work. Therefore, the research proposes a holistic analytical model that evaluates works of art in both their structural and contextual aspects by considering semiotic analysis and hermeneutical interpretation together. While semiotics objectively reveals the visual codes, signs, and meaning-production mechanisms of the work, the hermeneutical approach allows for a deep interpretation of the meanings of these signs within their historical, cultural, social, and philosophical contexts. On Kawara incorporates historical and cultural themes, ranging from social events to natural disasters, into his art. In his works, he interprets these experiences in a philosophical language centred on the flow of time, human existence, transience, and collective memory. Kogler presents image, sound, digital projection, and space as a balanced whole. The work offers the viewer not only visual but also... It provides a multifaceted experience where auditory, spatial, and bodily senses converge. In accordance with Gestalt theory, a world of perception far greater than the sum of its parts emerges. Therefore, meaning is not solely hidden in the visuals; it is constantly reproduced through the viewer's movement and experience in the space. In Crosby's work, the intertwining of collage and transfer techniques actually represents the fragmented cultural structure of the immigrant individual. The artist presents a multifaceted identity narrative by layering family photographs and images from popular Nigerian culture. This aesthetic language reproduces postcolonial memory by bridging the gap between the indelible traces of the past and the feeling of alienation in the present. In this context, the work not only tells an individual story but also questions how cultural memory is kept alive and how our identity is constantly changing. The photographic images on the painting surface are not direct representations of objective reality; they are visual indicators experienced and reconstructed by the artist from their inner world. Instead of directly reflecting reality, the photographic layers in Crosby's work construct a simulated reality reconstructed through mechanisms of memory, experience, and cultural identity.

Keywords: hermeneutics, semiotics, art, interdisciplinarity, new media

ملخص منظم:

تم تفسير اللوحات التي رسمها الناس في العصور القديمة في أركان الكهوف النائية على أنها وسيلة للتواصل مع الطبيعة، وقد لوحظ أن سكان الكهوف، الذين كانوا يعيشون في وئام مع الطبيعة، بدأوا في ابتكار أساطير معينة استنادًا إلى أفكارهم الخاصة، النابعة من مخاوفهم وفضولهم وتساؤلاتهم حول الظواهر الطبيعية. وتحولت هذه الأساطير، بمرور الوقت، إلى أساطير خرافية، مما أدى إلى تطور لغة سردية. وتطورت هذه اللغة، بدورها، إلى معتقدات وفنون وظواهر اجتماعية. إلى جانب كل هذه الظواهر برزت فكرة تفسير الملاحم المكتوبة في العصور القديمة والنصوص الواردة في العهد الجديد. لفهم هذه النصوص، ظهرت «علم التفسير»، المعروف أيضًا باسم دراسة التفسير. بدأ هذا المفهوم في التطور أولاً في مجال الأدب، ثم أثر لاحقاً على مجالات أخرى. ويلاحظ أن الفن، ضمن هذه المجالات الأخرى، يُدرس في سياق علم التفسير وعلم السيميائية. في علم السيميائية، يُلاحظ أن معنى العمل الفني يُعبّر عنه بطرق مختلفة. يقدم علم السيميائية تفسيراً علمياً للعلامات التي تشكل أساس قرننا هذا. ومن خلال هذا المفهوم تبرز فكرة أن الكلمات والصور والأصوات والموسيقى — التي تشكل جزءاً من جميع شبكات الاتصال المستقبلية — سترشدنا في

التعبير الفني. ويُذكر أن شبكات الاتصال هذه لا تجعل المشاهد يفكر في أي شيء، ولا تتنقل معاني مختلفة من خلال وسيلة الدلالات عندما يتواصل عمل فني مع المشاهد، تظهر آثار الذكريات الحية للمشاهد. قد يكون ذلك حجرًا أو لونًا أو صوتًا أو كلمة، ومن المفهوم أن كل هذه الأشياء تكتسب أصالة في ذاتها. قبل أن يصبح الشيء عملاً فنياً، فهو مجرد كائن عادي، وعندما يبدأ هذا الكائن في اكتساب بُعد جمالي، يتحول إلى عمل. يبدأ العمل الفني في الكشف عن جوهره الحقيقي للمجتمع من خلال بعده الدلالي وصوره السيميائية. ويُعد رولان بارت أحد أهم ممثلي علم السيميائية. ويشير بارت إلى أن منهج الدلالات يتألف من مرحلتين: الدلالة المباشرة والدلالة المجازية. وعند النظر إلى هاتين الطريقتين الأساسيتين، فإن الدلالة المباشرة تعبر عن الدال وما يمثله؛ أما الدلالة المجازية فتعبر عن المدلول وكيفية تمثيل الدلالة.

يهدف هذا البحث إلى الكشف عن الصلة بين علم التفسير وعلم السيميائية، ومكانة هاتين الظاهرتين في الفن، والطرق التي تنعكس بها في الأعمال الفنية. ويشكل الفهم الصحيح والتحليل والتفسير للأعمال الفنية المعاصرة المعقدة والمتنوعة اليوم مجالاً مهماً من مجالات المشكلات. وبملا هذا البحث فجوة كبيرة في الأدبيات من خلال اقتراح نموذج تحليلي متعدد التخصصات يجمع بين المنهجين. أجريت هذه الدراسة باستخدام نموذج وصفي ضمن تصميم نوعي، وتستند إلى بيانات الأدبيات لتتناول المسار التاريخي لعلم التفسير، والعلاقة الشكلية لعلم السيميائية القائمة على المعنى، وتفاعل هذين التخصصين مع الفن. ويستند استعراض الأدبيات في هذا البحث إلى العديد من المصادر المكتوبة والشفوية المحلية والأجنبية، بما في ذلك المجلات المطبوعة والرقمية والمقالات، والكتب، والنصوص الموسوعية، والكتالوجات. ولتطبيق المنهجين التفسيري والسيميائي بفعالية، تم اختيار الأعمال لبيتر (Kunsthau Bregenz) «لأون كاوارا»، و«كونستهاوس بريغنز (Today's Series)» «التالية كأمتلة:» «سلسلة اليوم لنجيدكا أكونبيلي كروسي». وفي نطاق البحث، تم تحليل العناصر التشكيلية (The Beautiful Ones) «كوغلر»، و«الجماليات والرموز والرموز الموجودة في الأعمال من خلال مخطط سيميائي. وبناءً على ذلك، تُعتبر التفسيرية المنهج الأساسي لفك رموز الطبقات الثقافية والتاريخية والفلسفية العميقة الكامنة وراء الرموز والرموز في البنية التشكيلية المذكورة أعلاه. وتكشف النتائج النظرية للبحث أن تحليل عمل فني من خلال الإشارات الشكلية (التشكيلية) وحدها أو من خلال سياقه التاريخي-الفلسفي فقط يؤدي إلى قيود منهجية. لذلك، تقترح الدراسة نموذجاً شمولياً يجمع بين التحليل السيميائي والتفسير التفسيري، ويقم الأعمال الفنية من جوانبها الهيكلية والسياقية على حد سواء. وقد تم تحليل وتفسير أعمال الفنانين المذكورين في النص وفقاً لهذا النموذج التحليلي الشمولي.

في تحليل الأعمال، استُخدمت مفاهيم «العلامة» و«المُشير» و«المُشار إليه»، بالإضافة إلى أبعاد المعنى الأولي والثانوي كأساس للتحليل. في عمل أون كاوارا «سلسلة اليوم»، لوحظت الأشكال والصور الفوتوغرافية والعناصر التركيبية المصممة داخل الفضاء. ويُلاحظ أن بعض الأحداث (الأحداث الأساسية، والكوارث الطبيعية، والحوادث الصناعية، وما إلى ذلك) في العمل يتم تفسيرها من خلال منهجية التحليل السيميائي. أما في عمل بيتر كوغلر، فقد تم تقديم معاني وتفسيرات لعناصر مثل الفضاء والتكنولوجيا والصور والصوت. وفي هذا العمل، يتم التعبير عن المعنى الأساسي للفضاء باعتباره «المعنى» في شكل عرض فني يتألف من ثلاثة أبعاد أو أكثر. أما المعنى الثانوي فهو محاولة إنشاء مساحة جديدة بتصميم مختلف في منطقة فارغة أو على سطح ما. ويُفسر المعنى الدلالي لمفهوم «المعروض»، المُعبّر عنه تحت عنوان «التكنولوجيا»، على أنه رسم خرائط ثلاثية الأبعاد وعرض فيديو. أما المعنى الثانوي فهو خلق إدراك للواقع الافتراضي لدى المشاهد باستخدام رسم الخرائط ثلاثية الأبعاد وعرض الفيديو. المعنى الدلالي للصور المعروضة هو أن الصور تتألف من خطوط مستقيمة وأفقية ورأسية ومنحنية. أما المعنى الثانوي فهو تحويل بنية معمارية فارغة من واقعها الجامد إلى تصميم جديد من خلال الصور الافتراضية. والمعنى الدلالي لاستخدام الصوت في سياق الظاهرة المعروضة هو ما يثيره الصوت. أما المعنى الثانوي، فيمكن وصفه بأنه الإدراك الاصطناعي لصوت غير حقيقي كما لو كان حقيقياً من خلال الحواس.

في تحليل عمل نجيدكا أكونبيلي كروسي «الجماليات»، لوحظ تقديم تفسيرات لبعض الشخصيات والصور الفوتوغرافية والمساحات والأحداث الاجتماعية في العمل من خلال منهجية التحليل السيميائي. وفي التحليل السيميائي للعمل، يُوصف المُشير بأنه الشخصية الأنثوية، والمُشار إليه بأنه أخت الفنانة. أما المعنى الثانوي، الذي تم شرحه تحت عنوان «المعنى الثانوي»، فيُعرّف بأنه مكانة المرأة وتمثيلها في المجتمع. وتمثل الصور الفوتوغرافية في العمل، تحت عنوان «المعنى»، أدوات منزلية قديمة، ومقتطفات من مجلات الموضة، وصوراً للنساء. ويصف التفسير النهائي للتحليل التكويني، المصمم داخل مساحة معينة، بأنه يمثل الديكور الداخلي لمنزل الفنانة. يُعبّر عن المعنى الثانوي بأنه يصور العلاقة بين الماضي والحاضر في مساحة معيشة كروسي، حيث يُظهر أفراد الأسرة وسكان البلد وأشخاصاً من ثقافات مختلفة معاً.

في الختام، تكشف النتائج الرئيسية للبحث أن دراسة الأعمال الفنية من خلال خصائصها الشكلية (التشكيلية) فقط أو من خلال النظر إلى سياقاتها التاريخية والفلسفية وحدها غير كافية لتفسير عالم المعاني متعدد الطبقات للعمل. لذلك، يقترح البحث نموذجاً تحليلياً شمولياً يقيم الأعمال الفنية من جوانبها الهيكلية والسياقية على حد سواء، من خلال الجمع بين التحليل السيميائي والتفسير التأويلي. ففي حين تكشف السيميائية بشكل موضوعي الرموز البصرية والإشارات وآليات إنتاج المعنى في العمل، فإن النهج التأويلي يتيح تفسيراً عميقاً لمعاني هذه الإشارات ضمن سياقاتها التاريخية والثقافية والاجتماعية والفلسفية. يدمج أون كاوارا في فنه مواضيع تاريخية وثقافية، تتراوح من الأحداث الاجتماعية إلى الكوارث الطبيعية. وفي أعماله، يفسر هذه التجارب بلغة

فلسفية تركز على تدفق الزمن، والوجود البشري، والزوال، والذاكرة الجماعية. أما كوغلر فيقدم الصورة والصوت والعرض الرقمي والمساحة ككل متوازن. ولا يقدم العمل للمشاهد تجربة بصرية فحسب، بل أيضاً... بل توفر تجربة متعددة الأوجه تتلاقى فيها الحواس السمعية والمكانية والجسدية. ووفقاً لنظرية الجشطالت، ينشأ عالم من الإدراك أكبر بكثير من مجموع أجزائه. ولذلك، فإن المعنى لا يكمن في العناصر البصرية فحسب؛ بل يتم إعادة إنتاجه باستمرار من خلال حركة المشاهد وتجربته في الفضاء. وفي عمل كروسبي، يمثل التداخل بين تقنيات الكولاج والنقل في الواقع البنية الثقافية المجزأة للفرد المهاجر. يقدم الفنان سرداً متعدد الأوجه للهوية من خلال تراكم الصور العائلية والصور المستمدة من الثقافة النيجيرية الشعبية. تعيد هذه اللغة الجمالية إنتاج الذاكرة ما بعد الاستعمارية من خلال سد الفجوة بين آثار الماضي التي لا تمحى والشعور بالغربة في الحاضر. وفي هذا السياق، لا يروي العمل قصة فردية فحسب، بل يطرح أيضاً تساؤلات حول كيفية الحفاظ على الذاكرة الثقافية حية وكيف تتغير هويتنا باستمرار الصور الفوتوغرافية على سطح اللوحة ليست تمثيلات مباشرة للواقع الموضوعي؛ بل هي مؤشرات بصرية عاشها الفنان وأعاد بنائها انطلاقاً من عالمه الداخلي. وبدلاً من أن تعكس الواقع بشكل مباشر، فإن الطبقات الفوتوغرافية في عمل كروسبي تبني واقعاً محاكياً أعيد بناؤه من خلال آليات الذاكرة والتجربة والهوية الثقافية.

الكلمات المفتاحية: التفسيرية، السيميائية، الفن، التداخل بين التخصصات، الوسائط الجديدة

Résumé Structuré:

Les peintures que les peuples de l'Antiquité ont réalisées dans les recoins les plus reculés des grottes ont été interprétées comme un moyen de communiquer avec la nature. On constate que les habitants des grottes, vivant en harmonie avec la nature, ont commencé à créer certaines légendes issues de leurs propres réflexions, nourries par leurs peurs, leur curiosité et leur émerveillement face aux phénomènes naturels. Au fil du temps, ces légendes se sont transformées en mythologie, développant un langage narratif. Ce langage a, à son tour, évolué vers des croyances, l'art et des phénomènes sociaux. Parallèlement à tous ces phénomènes, l'idée d'interpréter les épopées écrites dans l'Antiquité et les textes du Nouveau Testament s'est imposée. Pour comprendre ces textes, l'herméneutique, également connue comme l'étude de l'interprétation, a vu le jour. Ce concept a d'abord commencé à se développer dans le domaine de la littérature, puis a influencé d'autres domaines. On constate que l'art, au sein de ces autres domaines, est examiné en relation avec l'herméneutique et la sémiotique. En sémiotique, on constate que la signification d'une œuvre s'exprime de différentes manières. La sémiotique apporte une explication scientifique des signes qui constituent le fondement de notre siècle. Ce concept fait émerger l'idée que les mots, les images, les sons et la musique, qui font partie de tous les futurs réseaux de communication, nous guideront dans l'expression de l'art. On affirme que ces réseaux de communication n'incitent pas le spectateur à réfléchir à quoi que ce soit, ni ne véhiculent de significations différentes par le biais des signifiants. Lorsqu'une œuvre d'art entre en contact avec le spectateur, des traces des souvenirs vécus par ce dernier émergent. Il peut s'agir d'une pierre, d'une couleur, d'un son ou d'un mot, et l'on comprend que toutes ces choses acquièrent une originalité qui leur est propre. Avant de devenir une œuvre d'art, un objet n'est qu'un objet ordinaire ; lorsqu'il commence à revêtir une dimension esthétique, il se transforme en œuvre. L'œuvre commence à révéler sa véritable essence à la société à travers sa dimension sémantique et ses images sémiotiques. Roland Barthes est l'un des représentants les plus importants de la sémiotique. Il souligne que la méthode des signifiants comporte deux étapes : la dénotation et la connotation. Si l'on examine ces deux méthodes fondamentales, la dénotation exprime le signifiant et ce qu'il représente ; la connotation exprime le signifié et la manière dont le signe est représenté.

L'objectif de cette recherche est de mettre en lumière le lien entre l'herméneutique et la sémiotique, la place de ces deux phénomènes dans l'art et la manière dont ils se reflètent dans les œuvres. La compréhension, l'analyse et l'interprétation correctes des œuvres d'art contemporaines, complexes et diverses, constituent un domaine problématique important. Cette recherche comble une lacune significative dans la littérature en proposant un modèle analytique interdisciplinaire qui synthétise ces deux méthodes. Menée selon un modèle descriptif dans le cadre d'une approche qualitative, cette étude, qui s'appuie sur des données issues de la littérature, aborde le processus historique de l'herméneutique, la relation formelle de la sémiotique fondée sur le sens, ainsi que l'interaction de ces deux disciplines avec l'art. La revue de la littérature pour cette recherche s'appuie sur de nombreuses sources écrites et orales, nationales et étrangères, notamment des revues imprimées et numériques, des articles, des ouvrages, des textes encyclopédiques et des catalogues. Afin d'appliquer efficacement les méthodes herméneutiques et sémiotiques, les œuvres suivantes ont été sélectionnées à titre d'exemples : la « Today's Series » d'On Kawara, le « Kunsthau Bregenz » de Peter Kogler et « The Beautiful Ones » de Njideka Akunyili Crosby. Dans le cadre de cette recherche, les éléments plastiques

ainsi que les codes et symboles contenus dans ces œuvres ont été analysés à l'aide d'un schéma sémiotique. En conséquence, l'herméneutique s'impose comme la méthode fondamentale pour déchiffrer les couches culturelles, historiques et philosophiques profondes qui sous-tendent les codes et les symboles de la structure plastique susmentionnée. Les résultats théoriques de cette recherche révèlent que l'analyse d'un objet d'art uniquement à travers des signes formels (plastiques) ou uniquement à travers son contexte historico-philosophique se heurte à une limite méthodologique. Par conséquent, l'étude propose un modèle holistique qui combine l'analyse sémiotique et l'interprétation herméneutique, évaluant les œuvres d'art tant sous leurs aspects structurels que contextuels. Les œuvres des artistes mentionnés dans le texte ont été analysées et interprétées conformément à ce modèle d'analyse holistique.

Dans l'analyse des œuvres, les concepts de signe, de signifiant et de signifié, ainsi que les dimensions de sens primaire et secondaire, ont servi de base à l'analyse. Dans l'œuvre d'On Kawara intitulée « Today's Series », on note les figures, les photographies et les éléments de composition agencés dans l'espace. On observe que certains événements (événements tragiques, catastrophes naturelles, accidents industriels, etc.) présents dans l'œuvre sont expliqués à l'aide de la méthode d'analyse sémiotique. Dans l'œuvre de Peter Kogler, les significations et les explications d'éléments tels que l'espace, la technologie, les images et le son sont fournies. Dans cette œuvre, la signification primaire de l'espace en tant que signifié s'exprime sous la forme d'une présentation artistique composée de trois dimensions ou plus. La signification secondaire réside dans la tentative de créer un nouvel espace au design différent dans une zone vide ou sur une surface. La signification dénotative du concept de « représenté », exprimée sous l'angle de la technologie, s'explique par le mapping 3D et la projection vidéo. La signification secondaire consiste à créer une perception de réalité virtuelle pour le spectateur à l'aide du mapping 3D et de la projection vidéo. Le sens dénotatif des images présentées est que celles-ci sont composées de lignes droites, horizontales, verticales et courbes. Le sens secondaire est la transformation d'une architecture vide, de sa réalité rigide, en un nouveau design grâce à l'imagerie virtuelle. Le sens dénotatif de l'utilisation du son dans le contexte du phénomène présenté est ce que le son évoque. Quant au sens secondaire, il peut être décrit comme la perception artificielle d'un son non réel, comme s'il était réel, par le biais des sens.

Dans l'analyse de « The Beautiful Ones » de Njideka Akunyili Crosby, il a été observé que certaines figures, images photographiques, espaces et événements sociaux de l'œuvre ont fait l'objet d'explications par le biais de la méthode d'analyse sémiotique. Dans l'analyse sémiotique de l'œuvre, le signifiant est décrit comme la figure féminine et le signifié comme la sœur de l'artiste. Le sens secondaire, expliqué sous la rubrique « sens secondaire », est défini comme la place et la représentation de la femme dans la société. Les images photographiques de l'œuvre, sous la rubrique « signifié », représentent de vieux objets ménagers, des coupures de magazines de mode et des images de femmes. La dernière explication de l'analyse décrit la composition, conçue au sein d'un espace, comme représentant l'intérieur du domicile de l'artiste. La signification secondaire est présentée comme illustrant la relation entre le passé et le présent dans l'espace de vie de Crosby, mettant en scène ensemble les membres de la famille, les habitants du pays et des personnes issues de différentes cultures.

En conclusion, les principaux résultats de la recherche révèlent que l'examen des œuvres d'art uniquement à travers leurs caractéristiques formelles (plastiques) ou en ne tenant compte que de leurs contextes historiques et philosophiques est insuffisant pour expliquer l'univers de sens à plusieurs niveaux de l'œuvre. Par conséquent, cette recherche propose un modèle analytique holistique qui évalue les œuvres d'art tant sous l'angle de leurs aspects structurels que contextuels, en combinant l'analyse sémiotique et l'interprétation herméneutique. Alors que la sémiotique révèle objectivement les codes visuels, les signes et les mécanismes de production de sens de l'œuvre, l'approche herméneutique permet une interprétation approfondie des significations de ces signes au sein de leurs contextes historiques, culturels, sociaux et philosophiques. On Kawara intègre dans son art des thèmes historiques et culturels, allant des événements sociaux aux catastrophes naturelles. Dans ses œuvres, il interprète ces expériences dans un langage philosophique axé sur le flux du temps, l'existence humaine, l'éphémère et la mémoire collective. Kogler présente l'image, le son, la projection numérique et l'espace comme un tout équilibré. L'œuvre offre au spectateur non seulement une expérience visuelle, mais aussi... Elle procure une expérience aux multiples facettes où convergent les sens auditifs, spatiaux et corporels. Conformément à la théorie de la Gestalt, il en résulte un univers perceptif bien plus vaste que la somme de ses parties. Ainsi, le sens ne se cache pas uniquement dans les éléments visuels ; il se reproduit

constamment à travers les mouvements et l'expérience du spectateur dans l'espace. Dans l'œuvre de Crosby, l'entrelacement des techniques de collage et de transfert représente en réalité la structure culturelle fragmentée de l'individu immigrant. L'artiste présente un récit identitaire aux multiples facettes en superposant des photographies de famille et des images issues de la culture populaire nigériane. Ce langage esthétique reproduit la mémoire postcoloniale en comblant le fossé entre les traces indélébiles du passé et le sentiment d'aliénation dans le présent. Dans ce contexte, l'œuvre ne se contente pas de raconter une histoire individuelle, mais interroge également la manière dont la mémoire culturelle est maintenue vivante et dont notre identité est en constante évolution. Les images photographiques présentes sur la surface picturale ne sont pas des représentations directes d'une réalité objective ; ce sont des indicateurs visuels vécus et reconstruits par l'artiste à partir de son monde intérieur. Au lieu de refléter directement la réalité, les couches photographiques de l'œuvre de Crosby construisent une réalité simulée, reconstruite à travers les mécanismes de la mémoire, de l'expérience et de l'identité culturelle.

Mots-clés : herméneutique, sémiotique, art, interdisciplinarité, nouveaux médias

Resumen Estructurado:

Las pinturas que los pueblos de la Antigüedad crearon en los rincones más recónditos de las cuevas se han interpretado como una forma de comunicarse con la naturaleza. Se ha observado que los habitantes de las cuevas, que vivían en armonía con la naturaleza, comenzaron a crear ciertas leyendas basadas en sus propios pensamientos, surgidas de sus miedos, su curiosidad y su asombro ante los fenómenos naturales. Estas leyendas, con el paso del tiempo, se transformaron en mitología, desarrollando un lenguaje narrativo. Este lenguaje, a su vez, evolucionó hacia las creencias, el arte y los fenómenos sociales. Junto con todos estos fenómenos, cobró protagonismo la idea de interpretar las epopeyas escritas en la Antigüedad y los textos del Nuevo Testamento. Para comprender estos textos, surgió la hermenéutica, también conocida como el estudio de la interpretación. Este concepto comenzó a desarrollarse primero en el ámbito de la literatura y más tarde influyó en otros campos. Se observa que el arte, dentro de estos otros campos, se examina en relación con la hermenéutica y la semiótica. En la semiótica, se observa que el significado de una obra se expresa de diferentes maneras. La semiótica ofrece una explicación científica de los signos que constituyen la base de nuestro siglo. Con este concepto, surge la idea de que las palabras, las imágenes, los sonidos y la música —que forman parte de todas las futuras redes de comunicación— nos guiarán a la hora de expresar el arte. Se afirma que estas redes de comunicación no hacen que el espectador piense en nada, ni transmiten significados diferentes a través del medio de los significantes. Cuando una obra de arte entra en contacto con el espectador, afloran rastros de los recuerdos vividos por este. Puede tratarse de una piedra, un color, un sonido o una palabra, y se entiende que todas estas cosas adquieren originalidad en sí mismas. Antes de que algo se convierta en una obra de arte, no es más que un objeto corriente, y cuando este objeto comienza a adquirir una dimensión estética, se transforma en una obra. La obra comienza a revelar su verdadera esencia a la sociedad a través de su dimensión semántica y sus imágenes semióticas. Uno de los representantes más importantes de la semiótica es Roland Barthes. Barthes señala que el método de los significantes consta de dos etapas: la denotación y la connotación. Al analizar estos dos métodos básicos, la denotación expresa el significante y lo que este representa; la connotación expresa el significado y cómo se representa el signo.

El objetivo de esta investigación es revelar la conexión entre la hermenéutica y la semiótica, el lugar que ocupan estos dos fenómenos en el arte y las formas en que se reflejan en las obras. La comprensión, el análisis y la interpretación correctos de las complejas y diversas obras de arte contemporáneas constituyen un importante ámbito problemático. Esta investigación cubre una laguna significativa en la bibliografía al proponer un modelo analítico interdisciplinar que sintetiza ambos métodos. Llevado a cabo mediante un modelo descriptivo dentro de un diseño cualitativo, este estudio, basado en datos bibliográficos, aborda el proceso histórico de la hermenéutica, la relación formal de la semiótica basada en el significado y la interacción de estas dos disciplinas con el arte. La revisión bibliográfica de esta investigación se basa en numerosas fuentes escritas y orales, tanto nacionales como extranjeras, entre las que se incluyen revistas impresas y digitales, artículos, libros, textos enciclopédicos y catálogos. Para aplicar de manera eficaz los métodos hermenéuticos y semióticos, se seleccionaron como ejemplos las siguientes obras: la «Serie Today» de On Kawara, el «Kunsthau Bregenz» de Peter Kogler y «The Beautiful Ones» de Njideka Akunyili Crosby. En el marco de la investigación, se analizaron los elementos plásticos y los códigos y símbolos contenidos en las obras mediante

un esquema semiótico. En consecuencia, la hermenéutica se posiciona como el método fundamental para descifrar las profundas capas culturales, históricas y filosóficas que subyacen a los códigos y símbolos de la estructura plástica mencionada. Los resultados teóricos de la investigación revelan que analizar un objeto artístico únicamente a través de signos formales (plásticos) o solo a través de su contexto histórico-filosófico supone una limitación metodológica. Por lo tanto, el estudio propone un modelo holístico que combina el análisis semiótico con la interpretación hermenéutica, evaluando las obras de arte tanto en sus aspectos estructurales como contextuales. Las obras de los artistas incluidos en el texto se han analizado e interpretado de acuerdo con este modelo de análisis holístico.

En el análisis de las obras, se han utilizado como base los conceptos de signo, significante y significado, así como las dimensiones del significado primario y secundario. En la obra de On Kawara «Today's Series», se destacan las figuras, las fotografías y los elementos compositivos diseñados dentro del espacio. Se observa que determinados acontecimientos (sucesos trágicos, desastres naturales, accidentes industriales, etc.) presentes en la obra se explican mediante el método de análisis semiótico. En la obra de Peter Kogler, se ofrecen los significados y las explicaciones de elementos como el espacio, la tecnología, las imágenes y el sonido. En la obra, el significado primario del espacio como significado se expresa como una presentación artística que consta de tres o más dimensiones. El significado secundario es el intento de crear un nuevo espacio con un diseño diferente en una zona vacía o sobre una superficie. El significado denotativo del concepto de «mostrado», expresado bajo el epígrafe de tecnología, se explica como mapeo 3D y proyección de vídeo. El significado secundario es crear una percepción de realidad virtual para el espectador mediante el mapeo 3D y la proyección de vídeo. El significado denotativo de las imágenes que se muestran es que estas están compuestas por líneas rectas, horizontales, verticales y curvas. El significado secundario es la transformación de una arquitectura vacía, desde su realidad rígida, en un nuevo diseño a través de imágenes virtuales. El significado denotativo del uso del sonido en el contexto del fenómeno mostrado es lo que el sonido evoca. En cuanto al significado secundario, puede describirse como la percepción artificial de un sonido no real como si fuera real a través de los sentidos.

En el análisis de «The Beautiful Ones», de Njideka Akunyili Crosby, se observó que se ofrecían explicaciones sobre determinadas figuras, imágenes fotográficas, espacios y acontecimientos sociales de la obra mediante el método del análisis semiótico. En el análisis semiótico de la obra, el significante se describe como la figura femenina y el significado como la hermana de la artista. El significado secundario, explicado bajo el epígrafe «significado secundario», se define como el lugar y la representación de la mujer en la sociedad. Las imágenes fotográficas de la obra, bajo el epígrafe «significado», representan antiguos objetos domésticos, recortes de revistas de moda e imágenes de mujeres. La explicación final del análisis describe la composición, diseñada dentro de un espacio, como una representación del entorno interior del hogar de la artista. El significado secundario se expresa como una representación de la relación entre el pasado y el presente en el espacio vital de Crosby, en la que se muestran juntos a los miembros de la familia, la población del país y personas de diferentes culturas.

En conclusión, los principales resultados de la investigación revelan que examinar las obras de arte únicamente a través de sus características formales (plásticas) o solo teniendo en cuenta sus contextos históricos y filosóficos resulta insuficiente para explicar el mundo de significados multifacético de la obra. Por lo tanto, la investigación propone un modelo analítico holístico que evalúa las obras de arte tanto en sus aspectos estructurales como contextuales, combinando el análisis semiótico y la interpretación hermenéutica. Mientras que la semiótica revela de forma objetiva los códigos visuales, los signos y los mecanismos de producción de significado de la obra, el enfoque hermenéutico permite una interpretación profunda de los significados de estos signos dentro de sus contextos históricos, culturales, sociales y filosóficos. On Kawara incorpora en su arte temas históricos y culturales, que abarcan desde acontecimientos sociales hasta desastres naturales. En sus obras, interpreta estas experiencias en un lenguaje filosófico centrado en el flujo del tiempo, la existencia humana, la fugacidad y la memoria colectiva. Kogler presenta la imagen, el sonido, la proyección digital y el espacio como un todo equilibrado. La obra ofrece al espectador no solo una experiencia visual, sino también... Proporciona una experiencia multifacética en la que convergen los sentidos auditivos, espaciales y corporales. De acuerdo con la teoría de la Gestalt, surge un mundo de percepción mucho mayor que la suma de sus partes. Por lo tanto, el significado no se oculta únicamente en lo visual, sino que se reproduce constantemente a través del movimiento y la experiencia del espectador en el espacio. En la obra de Crosby, el

entrelazamiento de las técnicas de collage y transferencia representa, de hecho, la estructura cultural fragmentada del individuo inmigrante. La artista presenta una narrativa identitaria multifacética mediante la superposición de fotografías familiares e imágenes de la cultura popular nigeriana. Este lenguaje estético reproduce la memoria poscolonial al tender un puente entre las huellas indelebles del pasado y el sentimiento de alienación en el presente. En este contexto, la obra no solo narra una historia individual, sino que también cuestiona cómo se mantiene viva la memoria cultural y cómo nuestra identidad cambia constantemente. Las imágenes fotográficas sobre la superficie del cuadro no son representaciones directas de la realidad objetiva, sino indicadores visuales experimentados y reconstruidos por la artista a partir de su mundo interior. En lugar de reflejar directamente la realidad, las capas fotográficas de la obra de Crosby construyen una realidad simulada, reconstruida a través de mecanismos de memoria, experiencia e identidad cultural.

Palabras clave: hermenéutica, semiótica, arte, interdisciplinariedad, nuevos medios

结构化摘要:

古人曾在洞穴最偏远的角落创作的壁画，被解读为一种与自然沟通的方式。观察发现，与自然和谐共处的洞穴居民，开始基于自身的思考——源于他们对自然现象的恐惧、好奇与惊叹——创造出某些传说。这些传说随着时间的推移，逐渐演变为神话，并发展出一种叙事语言。这种语言进而演变为信仰、艺术和社会现象。伴随这些现象的出现，解读古代史诗及《新约》文本的理念也日益凸显。为了理解这些文本，诠释学（亦称解释学）应运而生。这一概念最初在文学领域发展，随后影响了其他领域。值得注意的是，在这些其他领域中，艺术往往与诠释学和符号学相关联地进行研究。在符号学中，人们发现作品的意义以多种方式得以表达。符号学为我们这个世纪的基础——符号——提供了科学的解释。基于这一概念，人们认为作为未来所有沟通网络组成部分的文字、图像、声音和音乐，将引导我们表达艺术。据指出，这些沟通网络既不会促使观众思考任何问题，也不会通过能指这一媒介传递不同的意义。当一件艺术品与观者产生联结时，观者生活记忆的痕迹便浮现出来。这可能是一块石头、一种颜色、一个声音或一个词语，而所有这些事物都被认为在其自身内部获得了独创性。在某物成为艺术品之前，它仅仅是一个普通物体；当这个物体开始具备美学维度时，它便转化为一件艺术品。艺术作品通过其语义维度和符号意象，开始向社会揭示其真实本质。罗兰·巴特是符号学最重要的代表人物之一。巴特指出，能指的方法包含两个阶段：指称和内涵。从这两个基本方法来看，指称表达的是能指及其所指；内涵则表达的是所指以及符号的呈现方式。

本研究旨在揭示诠释学与符号学之间的联系、这两种现象在艺术中的地位，以及它们在作品中的体现方式。对当今复杂多样的当代艺术作品进行正确的理解、分析和诠释，是一个重要的研究课题。本研究提出了一种综合这两种方法的跨学科分析模型，从而填补了文献中的重要空白。本研究采用定性研究设计中的描述性模型，基于文献资料，探讨了诠释学的历史发展进程、基于意义的符号学形式关系，以及这两门学科与艺术的互动。本研究的文献综述基于大量国内外书面及口头资料，包括纸质和数字期刊、文章、书籍、百科全书及图录。为了有效应用诠释学和符号学方法，本研究选取了以下作品作为案例：河原温的《今日系列》、彼得·科格勒的《布雷根茨艺术馆》以及恩吉德卡·阿库尼利·克罗斯比的《美丽之人》。在研究范围内，通过符号学框架对作品中的造型元素以及所包含的代码和符号进行了分析。据此，诠释学被确立为破译上述造型结构中符号与代码背后深层文化、历史及哲学内涵的基本方法。本研究的理论发现表明，仅通过形式（造型）符号或仅通过其历史哲学语境来分析艺术对象，都会产生方法论上的局限性。因此，本研究提出了一种将符号学分析与诠释学解读相结合的整体性模型，从结构和语境两个方面对艺术作品进行评估。文中涉及的艺术家作品均依据这一整体性分析模型进行了分析与解读。

在作品分析中，以“符号”、“能指”和“所指”的概念，以及“主要意义”和“次要意义”维度作为分析基础。在河原温的作品《今日系列》中，文中着重探讨了空间内设计的图形、照片及构图元素。观察发现，作品中某些事件（悲剧事件、自然灾害、工业事故等）是通过符号学分析方法加以阐释的。在彼得·科格勒（Peter Kogler）的作品中，对空间、技术、图像和声音等元素的含义及解释进

行了阐述。在该作品中，作为所指的空间的一级意义，被表现为由三个或更多维度构成的艺术呈现。次要含义则是试图在空旷区域或表面上，通过不同设计创造出新的空间。在“技术”章节下阐述的“展示”概念的指称意义，被解释为3D映射和视频投影；其次要含义则是利用3D映射和视频投影为观众营造虚拟现实的感知体验。所展示图像的指称意义在于，这些图像由直线、水平线、垂直线和曲线构成。其引申意义则是通过虚拟影像，将空旷的建筑从其僵化的现实转化为一种新设计。在所展示现象的语境中，声音使用的指称意义在于声音所唤起的感受。至于其引申意义，可描述为通过感官将一种非真实的声音感知为真实。

在对恩吉德卡·阿库尼利·克罗斯比的《美丽的女子》进行分析时，观察到通过符号学分析方法，对作品中的某些人物、摄影图像、空间及社会事件进行了阐释。在对该作品的符号学分析中，能指被描述为女性形象，所指则被描述为艺术家的妹妹。在“次要含义”小节中阐释的次要含义，被定义为女性在社会中的地位及其形象。作品中的摄影图像在“所指”小节中，呈现了旧家居用品、时尚杂志剪报以及女性形象。分析的最后部分指出，这一在特定空间内构思的构图，代表了艺术家居所的室内场景。次要含义被阐释为描绘了克罗斯比生活空间中过去与现在的关系，展现了家庭成员、本国人民以及来自不同文化背景的人们共处的景象。

综上所述，本研究的主要发现表明，仅通过艺术作品的形式（塑性）特征，或仅考虑其历史与哲学语境，都不足以解释作品多层次的意义世界。因此，本研究提出了一种整体性分析模型，通过综合运用符号学分析与诠释学解读，从结构和语境两个方面对艺术作品进行评估。符号学客观地揭示了作品的视觉代码、符号及意义生成机制，而诠释学方法则允许在历史、文化、社会 and 哲学语境中对这些符号的意义进行深度解读。冈原将历史与文化主题——从社会事件到自然灾害——融入其艺术创作。在他的作品中，他以一种以时间流逝、人类存在、无常及集体记忆为核心的哲学语言来诠释这些体验。科格勒将图像、声音、数字投影与空间呈现为一个平衡的整体。该作品不仅为观众提供视觉体验，还..... 它提供了一种听觉、空间与身体感官交汇的多维体验。根据格式塔理论，由此呈现的感知世界远大于其各部分的总和。因此，意义不仅隐藏在视觉元素中，更通过观众在空间中的移动与体验不断被重构。在克罗斯比的作品中，拼贴与转印技法的交织，实际上象征着移民个体支离破碎的文化结构。艺术家通过叠加家庭照片与尼日利亚流行文化图像，呈现出多维度的身份叙事。这种美学语言弥合了过去不可磨灭的痕迹与当下疏离感之间的鸿沟，从而重构了后殖民记忆。在此语境下，作品不仅讲述了一个个人故事，更质问了文化记忆如何得以延续，以及我们的身份如何在不断变化。画布表面的摄影图像并非客观现实的直接再现；它们是艺术家从内心世界体验并重构而成的视觉符号。克罗斯比作品中的摄影图层并非直接反映现实，而是通过记忆、经验和文化身份的机制，构建出一种经重构的模拟现实。

关键词： 诠释学、符号学、艺术、跨学科、新媒体

Структурированное Резюме:

Наскальные рисунки, созданные людьми в древности в самых отдалённых уголках пещер, интерпретируются как способ общения с природой. Наблюдается, что пещерные жители, существовавшие в гармонии с природой, начали создавать определённые легенды, основанные на собственных мыслях, проистекающих из их страхов, любопытства и удивления перед природными явлениями. Со временем эти легенды трансформировались в мифологию, развив повествовательный язык. Этот язык, в свою очередь, эволюционировал в верования, искусство и социальные явления. Наряду со всеми этими явлениями на первый план вышла идея интерпретации эпосов, написанных в древности, и текстов Нового Завета. Для понимания этих текстов возникла герменевтика, также известная как наука об интерпретации. Это понятие сначала начало развиваться в области литературы, а затем оказало влияние на другие области. Отмечается, что искусство, в рамках этих других областей, рассматривается в связи с герменевтикой и семиотикой. В семиотике отмечается, что смысл произведения выражается различными способами. Семиотика даёт научное объяснение знакам, лежащим в основе нашего века. С помощью этой концепции возникает идея о том, что слова, образы,

звук и музыка, являющиеся частью всех будущих коммуникационных сетей, будут направлять нас в выражении искусства. Утверждается, что эти коммуникационные сети не заставляют зрителя о чем-либо задумываться и не передают различных значений посредством знаков. Когда произведение искусства вступает в контакт со зрителем, на поверхность выходят следы его пережитых воспоминаний. Это может быть камень, цвет, звук или слово, и подразумевается, что все эти вещи обретают самобытность сами по себе. До того как что-то становится произведением искусства, оно является всего лишь обычным объектом, а когда этот объект начинает приобретать эстетическое измерение, он превращается в произведение. Произведение начинает раскрывать свою истинную сущность обществу через своё семантическое измерение и семиотические образы. Одним из важнейших представителей семиотики является Ролан Барт. Барт указывает, что метод знаков состоит из двух этапов: денотации и коннотации. Если рассмотреть эти два основных метода, то денотация выражает знак и то, что он обозначает; коннотация выражает обозначенное и то, как знак представлено.

Цель данного исследования заключается в раскрытии связи между герменевтикой и семиотикой, места этих двух явлений в искусстве и способов их отражения в произведениях. Правильное понимание, анализ и интерпретация сложных и разнообразных современных произведений искусства представляют собой важную проблемную область. Данное исследование восполняет значительный пробел в литературе, предлагая междисциплинарную аналитическую модель, синтезирующую оба метода. Проведенное с использованием описательной модели в рамках качественного дизайна, данное исследование, основанное на данных литературы, рассматривает исторический процесс развития герменевтики, формальные взаимосвязи семиотики, основанные на значении, а также взаимодействие этих двух дисциплин с искусством. Обзор литературы для данного исследования основан на многочисленных отечественных и зарубежных письменных и устных источниках, включая печатные и цифровые журналы, статьи, книги, энциклопедические тексты и каталоги. Для эффективного применения герменевтических и семиотических методов в качестве примеров были выбраны следующие произведения: «Серия „Сегодня“» Она Кавары, «Кунстхаус Брегенц» Петера Коглера и «Прекрасные» Нджидеки Акунили Кросби. В рамках исследования пластические элементы, а также коды и символы, содержащиеся в этих произведениях, были проанализированы с помощью семиотической схемы. Соответственно, герменевтика позиционируется как фундаментальный метод расшифровки глубоких культурных, исторических и философских слоёв, лежащих в основе кодов и символов в упомянутой пластической структуре. Теоретические выводы исследования показывают, что анализ художественного объекта исключительно через формальные (пластические) знаки или только через его историко-философский контекст создаёт методологическое ограничение. Поэтому в исследовании предлагается целостная модель, сочетающая семиотический анализ с герменевтической интерпретацией и позволяющая оценивать произведения искусства как с точки зрения их структуры, так и с точки зрения контекста. Произведения художников, упомянутых в тексте, были проанализированы и интерпретированы в соответствии с этой целостной моделью анализа.

При анализе произведений в качестве основы использовались понятия знака, означающего и означаемого, а также первичные и вторичные смысловые измерения. В работе Она Кавары «Серия „Сегодня“» отмечаются цифры, фотографии и композиционные элементы, спроектированные в пространстве. Отмечается, что определенные события (трагические события, стихийные бедствия, промышленные аварии и т. д.) в произведении объясняются с помощью метода семиотического анализа. В работе Петера Коглера приводятся значения и объяснения таких элементов, как пространство, технология, изображения и звук. В произведении первичное значение пространства как означаемого выражается в виде художественного представления, состоящего из трех или более измерений. Вторичное значение заключается в попытке создать новое пространство с иным дизайном на пустой площади или на поверхности. Денотативное значение понятия «показанное», выраженное в разделе «Технологии», объясняется как 3D-мэппинг и видеопроекция. Вторичное значение заключается в создании у зрителя ощущения виртуальной реальности с помощью 3D-мэппинга и видеопроекции. Денотативное значение демонстрируемых изображений заключается в том, что они состоят из прямых, горизонтальных, вертикальных и кривых линий. Вторичное значение — преобразование пустой архитектуры из её жесткой реальности в новый дизайн посредством виртуальных образов. Денотативное значение использования звука в контексте демонстрируемого

явления — это то, что вызывает этот звук. Что касается вторичного значения, его можно описать как искусственное восприятие нереального звука через органы чувств так, как будто он реальный.

При анализе работы Нджибеки Акунили Кросби «The Beautiful Ones» было отмечено, что объяснения определённых фигур, фотографических образов, пространств и социальных событий в произведении давались с помощью метода семиотического анализа. В семиотическом анализе произведения означающим описывается женская фигура, а означаемым — сестра художницы. Вторичное значение, раскрываемое в разделе «Вторичное значение», определяется как место и образ женщины в обществе. Фотографические изображения в произведении, рассматриваемые в разделе «Обозначенное», представляют старые предметы быта, вырезки из модных журналов и изображения женщин. Заключительная часть анализа описывает композицию, созданную в рамках пространства, как отражение интерьера дома художницы. Вторичное значение выражается в изображении взаимосвязи между прошлым и настоящим в жилом пространстве Кросби, где вместе представлены члены семьи, жители страны и люди из разных культур.

В заключение, основные результаты исследования показывают, что изучение произведений искусства исключительно через их формальные (пластические) характеристики или только с учетом их исторического и философского контекста недостаточно для объяснения многослойного мира значений произведения. Поэтому в рамках исследования предлагается целостная аналитическая модель, которая оценивает произведения искусства как с точки зрения их структурных, так и контекстуальных аспектов, сочетая семиотический анализ и герменевтическую интерпретацию. В то время как семиотика объективно раскрывает визуальные коды, знаки и механизмы генерации смысла произведения, герменевтический подход позволяет глубоко интерпретировать значения этих знаков в их историческом, культурном, социальном и философском контекстах. Он Кавара включает в своё искусство исторические и культурные темы, начиная от общественных событий и заканчивая стихийными бедствиями. В своих работах он интерпретирует эти переживания на философском языке, в центре которого находятся течение времени, человеческое существование, мимолетность и коллективная память. Коглер представляет изображение, звук, цифровую проекцию и пространство как сбалансированное целое. Работа предлагает зрителю не только визуальный, но и... Она дарит многогранный опыт, в котором сливаются слуховые, пространственные и телесные ощущения. В соответствии с теорией гештальта возникает мир восприятия, гораздо превосходящий сумму его частей. Таким образом, смысл не скрыт исключительно в визуальных элементах; он постоянно воспроизводится через движение зрителя и его опыт в пространстве. В творчестве Кросби переплетение техник коллажа и переноса фактически отражает фрагментированную культурную структуру личности иммигранта. Художница представляет многогранный нарратив идентичности, наслаивая семейные фотографии и образы из популярной нигерийской культуры. Этот эстетический язык воссоздает постколониальную память, соединяя неразрывные следы прошлого с чувством отчуждения в настоящем. В этом контексте работа не только рассказывает индивидуальную историю, но и ставит под вопрос то, как сохраняется культурная память и как постоянно меняется наша идентичность. Фотографические изображения на поверхности картины не являются прямым отображением объективной реальности; это визуальные индикаторы, пережитые и реконструированные художницей из своего внутреннего мира. Вместо того чтобы непосредственно отражать реальность, фотографические слои в работах Кросби конструируют симулированную реальность, реконструированную через механизмы памяти, опыта и культурной идентичности.

Ключевые слова: герменевтика, семиотика, искусство, междисциплинарность, новые медиа

संरचित सारांशः

प्राचीन काल में लोगों द्वारा गुफाओं के सबसे दूरस्थ कोनों में बनाई गई चित्रकला को प्रकृति के साथ संवाद करने के एक तरीके के रूप में व्याख्यायित किया गया है। यह देखा गया है कि प्रकृति के साथ सामंजस्य में रहने वाले गुफावासियों ने अपने भय, जिज्ञासा और प्राकृतिक घटनाओं के प्रति आश्चर्य से उत्पन्न अपने विचारों के आधार पर कुछ किंवदंतियों को बनाना शुरू कर दिया। समय के साथ, ये किंवदंतियाँ पौराणिक कथाओं में बदल गईं, और एक कथात्मक भाषा का विकास हुआ। यह भाषा, बदले में, विश्वास, कला और सामाजिक घटनाओं में विकसित हुई। इन सभी घटनाओं के साथ, प्राचीन

काल में लिखी गई महाकाव्यों और नए नियम में ग्रंथों की व्याख्या करने का विचार सामने आया। इन ग्रंथों को समझने के लिए, व्याख्या के अध्ययन के रूप में जानी जाने वाली हर्मन्यूटिक्स का उदय हुआ। यह अवधारणा सबसे पहले साहित्य के क्षेत्र में विकसित होने लगी और बाद में अन्य क्षेत्रों को प्रभावित किया। यह देखा जाता है कि इन अन्य क्षेत्रों में, कला की जांच हर्मन्यूटिक्स और सेमियोटिक्स के संबंध में की जाती है। अर्धविज्ञान में, यह देखा जाता है कि किसी कृति का अर्थ विभिन्न तरीकों से व्यक्त होता है। अर्धविज्ञान उन संकेतों का एक वैज्ञानिक स्पष्टीकरण प्रदान करता है जो हमारी सदी का आधार बनाते हैं। इस अवधारणा के साथ, यह विचार उभरता है कि शब्द, छवियाँ, ध्वनियाँ और संगीत, जो सभी भविष्य के संचार नेटवर्क का हिस्सा हैं, कला को व्यक्त करने में हमारा मार्गदर्शन करेंगे। यह कहा जाता है कि ये संचार नेटवर्क दर्शक को किसी भी चीज़ के बारे में सोचने के लिए मजबूर नहीं करते हैं, न ही वे संकेतकों के माध्यम से विभिन्न अर्थों को संप्रेषित करते हैं। जब कोई कलाकृति दर्शक के संपर्क में आती है, तो दर्शक की जीई हुई यादों के निशान उभरते हैं। यह एक पत्थर, एक रंग, एक ध्वनि, या एक शब्द हो सकता है, और यह समझा जाता है कि ये सभी चीज़ें अपने भीतर मौलिकता प्राप्त करती हैं। किसी चीज़ के कलाकृति बनने से पहले, यह केवल एक साधारण वस्तु होती है, और जब यह वस्तु एक सौंदर्य आयाम प्राप्त करना शुरू कर देती है, तो यह एक कृति में बदल जाती है। यह कृति अपने अर्थात्मक आयाम और संकेतात्मक छवियों के माध्यम से समाज के सामने अपने सच्चे सार को प्रकट करना शुरू कर देती है। संकेतविज्ञान के सबसे महत्वपूर्ण प्रतिनिधियों में से एक रोलैंड बार्ट हैं। बार्ट बताते हैं कि संकेतकों की विधि में दो चरण होते हैं: निर्दिष्टीकरण और निहितार्थ। जब इन दो मूल विधियों को देखा जाता है, तो निर्दिष्टीकरण संकेतक और संकेतक क्या दर्शाता है, यह व्यक्त करता है; निहितार्थ संकेतित और संकेत कैसे प्रस्तुत किया जाता है, यह व्यक्त करता है।

इस शोध का उद्देश्य अर्थ-व्याख्या और संकेत-विज्ञान के बीच संबंध, कला में इन दोनों घटनाओं के स्थान और उन तरीकों को प्रकट करना है जिनसे वे कृतियों में परिलक्षित होती हैं। आज की जटिल और विविध समकालीन कला कृतियों की सही समझ, विश्लेषण और व्याख्या एक महत्वपूर्ण समस्या क्षेत्र है। यह शोध दोनों विधियों का संश्लेषण करने वाले एक अंतःविषय विश्लेषणात्मक मॉडल का प्रस्ताव करके साहित्य में एक महत्वपूर्ण अंतराल को भरता है। गुणात्मक डिजाइन के भीतर एक वर्णनात्मक मॉडल का उपयोग करके किया गया यह अध्ययन, साहित्य डेटा पर आधारित है, और यह हर्मन्यूटिक्स की ऐतिहासिक प्रक्रिया, अर्थ पर आधारित सेमियोटिक्स के औपचारिक संबंध, और इन दोनों विषयों की कला के साथ परस्पर क्रिया को संबोधित करता है। इस शोध के लिए साहित्य समीक्षा कई घरेलू और विदेशी लिखित और मौखिक स्रोतों पर आधारित है, जिसमें प्रिंट और डिजिटल जर्नल, लेख, पुस्तकें, विश्वकोशीय ग्रंथ और कैटलॉग शामिल हैं। व्याख्यात्मक और संकेतशास्त्रीय विधियों को प्रभावी ढंग से लागू करने के लिए, उदाहरण के रूप में निम्नलिखित कृतियों को चुना गया: ओन कावारा की "टुडे'स सीरीज़", पीटर कोगलर की "कुंस्टहाउस ब्रेगेन्ज़", और न्जिडेका अकुनीली क्रॉस्बी की "द ब्यूटीफुल वन्स"। शोध के दायरे में, कृतियों में निहित प्लास्टिक तत्वों और कोड और प्रतीकों का विश्लेषण एक संकेतशास्त्रीय रूपरेखा के माध्यम से किया गया। तदनुसार, उपरोक्त प्लास्टिक संरचना में कोड और प्रतीकों के अंतर्निहित गहरे सांस्कृतिक, ऐतिहासिक और दार्शनिक परतों को समझने के लिए व्याख्याशास्त्र को एक मौलिक विधि के रूप में स्थापित किया गया है। शोध के सैद्धांतिक निष्कर्षों से पता चलता है कि किसी कला वस्तु का विश्लेषण केवल औपचारिक (प्लास्टिक) संकेतों के माध्यम से या केवल उसके ऐतिहासिक-दार्शनिक संदर्भ के माध्यम से करने पर एक पद्धतिगत सीमा उत्पन्न होती है। इसलिए, यह अध्ययन एक समग्र मॉडल का प्रस्ताव करता है जो संकेतात्मक विश्लेषण को व्याख्यात्मक अर्थ-विज्ञान के साथ जोड़ता है, और कलाकृतियों का मूल्यांकन उनके संरचनात्मक और संदर्भात्मक दोनों पहलुओं में करता है। पाठ में शामिल कलाकारों की कृतियों का विश्लेषण और व्याख्या इस समग्र विश्लेषण मॉडल के अनुसार की गई है।

कृतियों के विश्लेषण में, संकेत, संकेतक, और संकेतित की अवधारणाओं के साथ-साथ प्राथमिक और द्वितीयक अर्थ आयामों को विश्लेषण के आधार के रूप में उपयोग किया गया था। ओन कावारा की कृति "टुडे'स सीरीज़" में, स्थान के भीतर डिज़ाइन की गई आकृतियों, तस्वीरों और रचनात्मक तत्वों पर ध्यान दिया गया है। यह देखा गया है कि कार्य में कुछ घटनाओं (दुखद घटनाएं, प्राकृतिक आपदाएं, औद्योगिक दुर्घटनाएं, आदि) को संकेतविज्ञान विश्लेषण विधि के माध्यम से समझाया गया है। पीटर कोगलर के कार्य में, स्थान, प्रौद्योगिकी, छवियों और ध्वनि जैसे तत्वों के अर्थ और व्याख्याएं प्रदान की गई हैं। कार्य में, स्थान के प्राथमिक अर्थ को संकेतित के रूप में तीन या अधिक आयामों से मिलकर बनी एक कलात्मक प्रस्तुति के रूप में व्यक्त किया गया है। द्वितीयक अर्थ एक खाली क्षेत्र या सतह पर एक अलग डिज़ाइन के साथ एक नई जगह बनाने का प्रयास है। "दिखाए गए" की अवधारणा का संकेतात्मक अर्थ, जिसे प्रौद्योगिकी के शीर्षक के तहत व्यक्त किया गया है, को 3डी मैपिंग और वीडियो प्रोजेक्शन के रूप में समझाया गया है। द्वितीयक अर्थ 3डी मैपिंग और वीडियो प्रोजेक्शन का उपयोग करके दर्शक के लिए आभासी वास्तविकता की धारणा बनाना है। दिखाई गई छवियों का संकेतात्मक अर्थ यह है कि छवियाँ सीधी, क्षैतिज, ऊर्ध्वाधर और वक्राकार रेखाओं से बनी होती हैं। द्वितीयक अर्थ एक खाली वास्तुकला को वर्चुअल इमेजरी के माध्यम से उसकी कठोर वास्तविकता से एक नए डिज़ाइन में बदलना है। दिखाए गए घटना के

संदर्भ में ध्वनि के उपयोग का संकेतात्मक अर्थ वह है जो ध्वनि उत्पन्न करती है। जहाँ तक द्वितीयक अर्थ का सवाल है, इसे एक गैर-वास्तविक ध्वनि की कृत्रिम धारणा के रूप में वर्णित किया जा सकता है, मानो वह इंद्रियों के माध्यम से वास्तविक हो।

नजिडेका अकुनीली क्रॉस्बी की "द ब्यूटीफुल वन्स" के विश्लेषण में यह देखा गया कि काम में कुछ आकृतियों, फोटोग्राफिक छवियों, स्थानों और सामाजिक घटनाओं के लिए संकेतात्मक विश्लेषण की विधि के माध्यम से व्याख्याएं की गईं। काम के संकेतात्मक विश्लेषण में, संकेतक को महिला आकृति के रूप में और संकेतित को कलाकार की बहन के रूप में वर्णित किया गया है। "द्वितीयक अर्थ" शीर्षक के तहत समझाया गया द्वितीयक अर्थ, समाज में महिला के स्थान और प्रतिनिधित्व के रूप में परिभाषित है। कृति में फोटोग्राफिक छवियाँ, "सूचित" शीर्षक के तहत, पुराने घरेलू सामान, फैशन पत्रिकाओं की कतरनों और महिलाओं की छवियों का प्रतिनिधित्व करती हैं। विश्लेषण की अंतिम व्याख्या, एक स्थान के भीतर डिज़ाइन की गई रचना को, कलाकार के घर के आंतरिक परिवेश का प्रतिनिधित्व करती हुई बताती है।

द्वितीयक अर्थ को क्रॉस्बी के रहने की जगह में अतीत और वर्तमान के बीच संबंध को दर्शाते हुए व्यक्त किया गया है, जिसमें परिवार के सदस्यों, देश के लोगों और विभिन्न संस्कृतियों के लोगों को एक साथ प्रदर्शित किया गया है।

निष्कर्षतः, शोध के मुख्य निष्कर्ष यह प्रकट करते हैं कि कलाकृतियों की केवल औपचारिक (प्लास्टिक) विशेषताओं के माध्यम से या केवल उनके ऐतिहासिक और दार्शनिक संदर्भों पर विचार करके उनकी बहु-स्तरीय अर्थ-दुनिया की व्याख्या करना अपर्याप्त है।

इसलिए, यह शोध एक समग्र विश्लेषणात्मक मॉडल का प्रस्ताव करता है जो सांकेतिक विश्लेषण और व्याख्यात्मक व्याख्या को एक साथ ध्यान में रखकर कलाकृतियों का उनके संरचनात्मक और संदर्भात्मक दोनों पहलुओं में मूल्यांकन करता है। जहाँ सांकेतिकी वस्तुनिष्ठ रूप से कृति के दृश्य कोड, संकेतों और अर्थ-उत्पादन तंत्रों को प्रकट करती है, वहीं व्याख्यात्मक दृष्टिकोण इन संकेतों के अर्थों की उनके ऐतिहासिक, सांस्कृतिक, सामाजिक और दार्शनिक संदर्भों के भीतर गहरी व्याख्या की अनुमति देता है। ओन कावाड़ा अपने कला में सामाजिक घटनाओं से लेकर प्राकृतिक आपदाओं तक, ऐतिहासिक और सांस्कृतिक विषयों को शामिल करते हैं। अपने कार्यों में, वे इन अनुभवों की व्याख्या समय के प्रवाह, मानवीय अस्तित्व, क्षणभंगुरता और सामूहिक स्मृति पर केंद्रित एक दार्शनिक भाषा में करते हैं। कोगलर छवि, ध्वनि, डिजिटल प्रक्षेपण और स्थान को एक संतुलित संपूर्ण के रूप में प्रस्तुत करते हैं। यह कृति दर्शक को न केवल दृश्य बल्कि...

यह एक बहुआयामी अनुभव प्रदान करता है जहाँ श्रवण, स्थानिक और शारीरिक इंद्रियाँ एक साथ मिलती हैं। गेस्टाल्ट सिद्धांत के अनुसार, इसके हिस्सों के योग से कहीं बड़ी एक धारणा की दुनिया उभरती है। इसलिए, अर्थ केवल दृश्यों में ही छिपा नहीं है; यह स्थान में दर्शक की गति और अनुभव के माध्यम से लगातार पुनः उत्पन्न होता है। क्रॉस्बी के काम में, कोलाज और ट्रांसफर तकनीकों का अंतर्संबंध वास्तव में प्रवासी व्यक्ति की खंडित सांस्कृतिक संरचना का प्रतिनिधित्व करता है। कलाकार पारिवारिक तस्वीरों और लोकप्रिय नाइजीरियाई संस्कृति की छवियों को परतों में रखकर एक बहुआयामी पहचान कथा प्रस्तुत करते हैं। यह सौंदर्य भाषा अतीत के अमिट निशानों और वर्तमान में अलगाव की भावना के बीच की खाई को पाटकर उत्तर-उपनिवेशवादी स्मृति को पुनर्जीवित करती है। इस संदर्भ में, यह कृति न केवल एक व्यक्तिगत कहानी बताती है, बल्कि यह भी सवाल करती है कि सांस्कृतिक स्मृति को कैसे जीवित रखा जाता है और हमारी पहचान कैसे लगातार बदलती रहती है।

चित्रकला की सतह पर मौजूद फोटोग्राफिक छवियाँ वस्तुनिष्ठ वास्तविकता का सीधा प्रतिनिधित्व नहीं करती हैं; वे कलाकार द्वारा अपनी आंतरिक दुनिया से अनुभव की गई और पुनर्निर्मित दृश्य संकेतक हैं। वास्तविकता को सीधे प्रतिबिंबित करने के बजाय, क्रॉस्बी के काम में फोटोग्राफिक परतें स्मृति, अनुभव और सांस्कृतिक पहचान की प्रक्रियाओं के माध्यम से एक अनुकरणात्मक वास्तविकता का निर्माण करती हैं।

कीवर्ड: व्याख्यामीमांसा, संकेतमीमांसा, कला, अंतःविषय, नया मीडिया

Yapılandırılmış Özet:

İlk çağlarda yaşayan insanların mağaraların en ücra köşelerine yaptıkları resimler, doğa ile iletişim kurma olarak ifade edilmiştir. Mağara insanların birlikte yaşadıkları doğa içindeki korkularından, meraklarından ve hayret ettikleri doğa olaylarından kendi düşünceleri doğrultusunda belli efsaneler yaratmaya başladıkları görülür. Bu efsanelerin zaman içinde mitolojiye dönüşmesiyle bir anlatı dili gelişir. Bu dil,

ilerleyen süreç içinde inanca, sanata ve toplumsal olgulara dönüşür. Bütün bu olgularla birlikte antik dönemde yazılmış destanların ve Yeni Ahit'teki metinlerin yorumlanması fikri öne çıkar. Bu metinlerin anlaşılması için yorum bilim olarak adlandırılan hermenötik gündeme gelir. Bu kavram ilk olarak edebiyat alanı içinde gelişmeye başlamış ve daha sonra diğer alanları etkilemiştir. Diğer alanlar içinde sanatın da hermenötik ile göstergebilim analiz yöntemiyle ilişkisi içerisinde incelendiği fark edilir. Göstergebilimde, bir yapıtın anlamının farklı yollarla ifade edildiği görülür.

Göstergebilim, yaşadığımız yüzyılın temelini oluşturan göstergelerin bilim dalı olarak ifade edilmesini sağlar. Bu kavramla, gelecekteki her türlü iletişim ağı içinde yer alan sözcüklerin, görüntülerin, seslerin ve müziğin sanatı ifade etmede bize yol gösterici olacağı fikri öne çıkmaktadır. Bu iletişim ağlarının izleyiciye bir şey düşündürmediği gibi gösterge yoluyla farklı anlamlara da gelmediği ifade edilmektedir. Sanat eseri izleyiciyle temas kurduğunda izleyicinin yaşamış olduğu anıların izlerinin ortaya çıktığı görülür. Bunun bir taş, renk, ses, kelime olabildiği ve bütün bu şeylerin kendi içinde özgünlük kazandığı anlaşılır. Bir şey sanat eserine dönüşmeden önce sadece sıradan bir nesnedir ve bu nesne estetik boyut kazanmaya başladığında bir esere dönüşür. Eser anlamsal boyutuyla ve göstergesel imgelerle kendi gerçek özünü topluma göstermeye başlar. Göstergebilimin en önemli temsilcilerinden biri de Roland Barthes'tir. Barthes, gösterge yönteminin düz anlam ve yan anlam olmak üzere iki aşamadan oluştuğuna dikkat çekmektedir. Bu iki temel yönetime bakıldığında düz anlam, göstereni ve gösterenin neyi temsil ettiğini; yan anlam ise gösterileni ve gösterenin nasıl temsil edildiğini ifade etmektedir.

Bu araştırmanın amacı, hermenötik göstergebilimle olan bağlantısını; bu iki olgunun sanattaki yerini ve yapıtlara yansıma biçimlerini ortaya koymaktır. Günümüzün karmaşık ve çeşitlenmiş çağdaş sanat eserlerinin doğru bir şekilde anlaşılması, çözümlenmesi ve yorumlanması önemli bir problem alanı oluşturmaktadır. Araştırma, her iki yöntemi sentezleyen disiplinlerarası bir analiz modeli önererek literatürdeki önemli bir boşluğu doldurmaktadır. Nitel bir tasarımda betimsel modelle gerçekleştirilen bu çalışma, literatür verilerine dayanarak hermenötik tarihsel sürecini, göstergebilimin anlama dayalı biçimsel ilişkisini ve bu iki disiplinin sanatla olan etkileşimini ele almaktadır. Bu araştırmanın literatür taraması; basılı ve dijital dergiler, makaleler, kitaplar, ansiklopedik metinler ile kataloglar dahil olmak üzere yerli ve yabancı pek çok yazılı ve sözlü kaynağa dayanmaktadır. Çalışmada hermenötik ve göstergebilimsel yöntemlerin etkin şekilde uygulanabilmesi amacıyla; On Kawara'nın *Bugünün Serileri*, Peter Kogler'in *Kunsthau Bregenz* ve Njideka Akunyili Crosby'nin *Güzel Olanlar* isimli yapıtları örneklem olarak belirlenmiştir. Araştırma kapsamında yapıtların plastik unsurları ile barındırdığı kod ve semboller göstergebilimsel bir şema üzerinden çözümlenmiştir. Bu doğrultuda hermenötik; söz konusu plastik yapıdaki kod ve sembollerin altındaki derin kültürel, tarihsel ve felsefi katmanları deşifre eden temel metot olarak konumlandırılmıştır.

Araştırmanın kuramsal bulguları, sanat nesnesinin salt biçimsel (plastik) göstergeler ya da yalnızca tarihsel-felsefi bağlam üzerinden çözümlenmesi metodolojik bir sınırlılık yarattığını ortaya koymaktadır. Bu nedenle çalışma; göstergebilimsel çözümleme ile hermenötik yorumu bir arada ele alan, sanat eserlerini hem yapısal hem de bağlamsal yönleriyle değerlendiren bütüncül bir model önermektedir. Metinde yer alan sanatçıların yapıtları, geliştirilen bu bütüncül analiz modeli doğrultusunda çözümlenip yorumlanmıştır.

Eserlerin çözümlemesinde; gösterge, gösteren ve gösterilen kavramları ile ilk ve ikincil anlam boyutları temel alınarak analizler gerçekleştirilmiştir. On Kawara'nın "Bugünün Serileri" isimli eserinde yer alan figürler, fotoğraflar ve mekân içinde tasarlanan kompozisyon unsurları belirtilmiştir. Eserde yer alan belirli olayların (trajik vakalar, doğal felaketler, endüstriyel kazalar vb.) göstergebilim analiz yöntemi aracılığıyla açıklandığı fark edilmiştir. Peter Kogler'in eserinde yer alan mekân, teknoloji, imgeler ve ses gibi unsurların anlamlarıyla birlikte açıklamaları verilmiştir. Yapıtta mekânın gösterilen ilk anlamı, üç ve daha çok boyuttan oluşan sanatsal sunum olarak ifade edilmektedir. İkincil anlamı ise boş bir yerde veya yüzeyde farklı bir tasarımla yeni bir mekân oluşturulmaya çalışılmasıdır. Teknoloji adı altında ifade edilen "gösterilen" kavramı altında yer alan düz anlam, 3D haritalama ve video projeksiyon olarak açıklanmaktadır. Yan anlamı ise 3D haritalama ve video projeksiyon kullanılarak izleyici üzerinde sanal gerçeklik algısı yaratmaktadır. İmgelerin gösterilen düz anlamı; düz, yatay, dikey ve eğrisel çizgilerden oluşan görüntülerdir. Yan anlamı, boş bir mimarinin katı gerçekliğinden sıyrılarak mimarinin sanal imge yoluyla yeni bir tasarıma dönüştürülmesidir. Ses kullanımının ise gösterilen olgusundaki düz anlamı, sesin ne çağrıştırdığıdır. Yan anlamına gelince gerçek olmayan bir sesin yapay yolla ve duyu organları vasıtasıyla gerçekmiş gibi algılanması denebilir.

Njideka Akunyili Crosby'nin "Güzel Olanlar" eseri üzerine gerçekleştirilen çözümlemelerde; eserde yer alan belirli figürler, fotografik görüntüler, mekân ve toplumsal olaylar gibi unsurlara göstergebilim analiz yöntemi aracılığıyla açıklamalar yapıldığı görülmüştür. Göstergebilim yöntemiyle incelenen eserde gösterenin anlamının kadın figürü, gösterilenin ilk anlamının ise sanatçının ablası olduğu ifade edilmektedir. İkincil anlamı başlığı altında açıklanan ise kadının toplumdaki yeri ve temsili olarak tanımlanmasıdır. Yapıtta yer alan fotografik görüntülerin "gösterilen" başlığı altında geçen düz anlamı ise eski ev eşyalarını, moda dergilerinden kesilmiş kâğıtları ve kadın imgelerini vermektedir. Çözümlemenin son açıklaması olan bir mekân içinde tasarlanan kompozisyonun gösterilen düz anlamı, sanatçının yaşadığı evin iç kurgusu olarak betimlenmektedir. Yan anlam açıklaması ise Crosby'nin yaşamış olduğu yerin geçmişle bugünün ilişkisini, aile bireylerini, ülke insanlarını ve farklı kültürlerdeki insanları bir arada gösterme olarak ifade edilmektedir.

Sonuç olarak araştırmanın temel bulguları, sanat yapıtlarının yalnızca biçimsel (plastik) özellikleri üzerinden ya da yalnızca tarihsel ve felsefi bağlamları dikkate alınarak incelenmesinin, eserin çok katmanlı anlam dünyasını açıklamada yetersiz kaldığını ortaya koymaktadır. Bu nedenle araştırma, göstergebilimsel çözümleme ile hermenötik yorumu birlikte ele alarak sanat eserlerini hem yapısal hem de bağlamsal yönleriyle değerlendiren bütüncül bir çözümleme modeli önermektedir. Göstergebilim, eserin görsel kodlarını, göstergelerini ve anlam üretim mekanizmalarını nesnel bir biçimde ortaya koyarken; hermenötik yaklaşım bu göstergelerin tarihsel, kültürel, toplumsal ve felsefi bağlam içerisindeki anlamlarını derinlemesine yorumlamaya olanak sağlamıştır. On Kawara, toplumsal olaylardan doğal afetlere kadar uzanan tarihi ve kültürel konuları sanatına taşır. Eserlerinde bu yaşanmışlıkları; zamanın akışı, insan varoluşu, geçicilik ve kolektif hafıza ekseninde felsefi bir dille yorumladığıdır. Kogler; görüntü, ses, dijital projeksiyon ve mekânı dengeli bir bütün olarak sunmaktadır. Eser, izleyiciye sadece görsel değil; işitsel, mekânsal ve bedensel duyuların birleştiği çoklu bir deneyim yaşatır. Gestalt kuramına uygun olarak, parçaların toplamından çok daha büyük bir algı dünyası doğar. Bu yüzden anlam, yalnızca görsellerde gizli değildir; izleyicinin mekândaki hareketi ve deneyimiyle sürekli yeniden üretilir. Crosby'nin çalışmasında, kolaj ve transfer tekniklerinin iç içe geçişi, aslında göçmen bireyin parçalanmış kültürel yapısını temsil eder. Sanatçı, aile fotoğrafları ve popüler Nijerya kültürünün imgelerini katmanlaştırarak çoklu bir kimlik anlatısı sunar. Bu estetik dil, geçmişin silinmez izleri ile şimdiki zamanın yabancılik hissi arasında köprü kurarak postkolonyal belleği yeniden üretir. Bu bağlamda eser, yalnızca bireysel hikâye anlatmakta kalmıyor; aynı zamanda kültürel belleğin nasıl canlı tutulduğunu ve kimliğimizin nasıl sürekli değiştiğini sorguladığı görülmektedir. Resim yüzeyinde yer alan fotografik imgeler, nesnel gerçekliğin doğrudan temsilleri değil; sanatçının içsel dünyasından deneyimleyip yeniden kurguladığı görsel göstergelerdir. Crosby'nin çalışmasındaki fotografik katmanlar, gerçekliği doğrudan yansıtmak yerine; bellek, deneyim ve kültürel kimlik mekanizmalarıyla yeniden inşa edilen simülatif bir gerçeklik kurgulamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Hermenötik, Göstergebilim, Sanat, Disiplinlerarasılık, Yeni Media

www.turkishstudies.net/turkishstudies**Turkish Studies**

eISSN: 1308-2140

The Relationship Between Hermeneutics and Semiotic Analysis, and Its Place in Art

Introduction

Language is a crucial tool in the development of human history. It can be said that humans initially attempted to communicate with each other by drawing pictures on cave walls. These drawings became a language of communication for people living in caves. As human consciousness evolved, the capacity for social interaction expanded, creating a need to communicate with both micro-groups and macro-scale communities. Over time, language has developed its own scientific structure in line with social, religious, artistic, scientific, and technical advancements. The term "hermeneutics" originates from the ancient Greek verb "hermeneuein," meaning "to interpret," "to explain," or "to translate" (Zimmermann, 2020, p. 13). The name hermeneutics was first used in the 17th century by Johann Conrad Dannhauer in his book **Hermetica Sacra Sive Methodus Exponenda S. Literarum** (Toprak, 2003, p. 9). This term first developed within the field of literature and, in the process of its development, has influenced various fields. Hermeneutics continued to evolve in a different direction in line with the developments of the Enlightenment in the 18th century. It is noticeable that art was also affected by this development. In the historical process of art, following Plato's understanding of imitating nature in art and Aristotle's concept of catharsis (spiritual purification), a period began in which the artist started to express their own intellectual creativity individually from the 18th century onwards (Durhan, 2020, p. 1983). Thus, the artist, moving away from the position of a craftsman, transformed into a person who emphasized subjectivity and individuality, creating and interpreting unique works. There is a close relationship between hermeneutics and semiotics as analytical methods. In this context, the interpretation of artists' works utilizes both methods. These methods have transformed into a multilingual structure encompassing art and various fields (aesthetics, literature, science, technology, etc.) today. Because it is noticeable that this structure is being used within the context of contemporary art. This artistic approach encompasses a range of works, including depicted pieces, paintings on canvas, conceptual works created with various materials, video installations, digital works created using algorithms, and three-dimensional and sound-incorporated works. The subject of this research is to analyze contemporary artworks within the context of hermeneutical and semiotic analysis methods. In this context, the works examined will be interpreted within the framework of hermeneutics and semiotics. Contemporary artworks have transformed into a multilingual, multi-meaningful, and holistic new structure, ranging from canvas paintings to conceptual works, from digital algorithms to video installations. The accurate understanding, analysis, and interpretation of these complex and diverse contemporary artworks constitutes a need and a problem area. This research, starting from the relationship between hermeneutics and semiotics, aims to determine the place of these two concepts in art and how they guide art. This study is considered significant for offering a comprehensive and interdisciplinary perspective on art criticism by synthesizing semiotic data with hermeneutical interpretation. The unique value of the research lies in its ability to bridge different disciplines,

combining the structural and linguistic power of semiotics with the historical, cultural, and semantic interpretive depth of hermeneutics. Within a framework of shared interpretive methodology, it reveals and analyzes the profound layers of meaning in contemporary art practices, ranging from canvases and algorithms to video installations and three-dimensional works incorporating sound¹.

The Concept and Development of Hermeneutics

Hermeneutics means interpretation. Interpretation is something we use extensively in many fields of study and in our daily lives. Hermeneutics is seen in plays, novels, art, films, laws, the Bible, and other sacred texts. The purpose of interpretation can be stated as naming a situation or a text and understanding what it means (Zimmermann, 2020, p. 11). The word "hermeneutics" comes from the Ancient Greek verb *hermeneuein*, meaning "to interpret," "to explain," or "to translate" (Zimmermann, 2020, p. 13). This concept does not appear in Antiquity; it is only attempted to be expressed within the concepts of rhetoric and allegory, which are subjects of philosophy. In Ancient Greece, the attempts to interpret Homer's epics, the Iliad and the Odyssey, are considered an indication that the foundations of hermeneutics were slowly beginning to form (Toprak, 2003, p. 9). The term "*hermeneuein*" appears in the work *Clavis Scripturae Sacrae*, written by Matthias Flacius Illyricus in 1500. This book puts forward the idea that there should be special methods and rules for understanding religious and ancient texts. However, it is noticed that the concept of hermeneutics is not used when this idea is discussed by theorists. The concept of hermeneutics first appears in the book *Hermeneutica Sacra sive methodus exponendarum S. Literarum*, written by Johann Conrad Dannhauer in the 17th century" (Toprak, 2003, p. 9). (Figure 1).

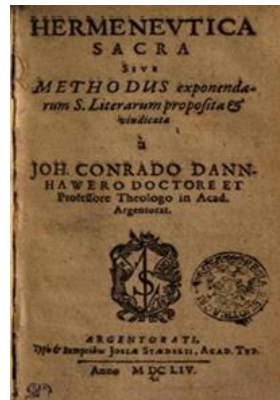

Figure 1. The book *Hermeneutica Sacra Siv and Methodus Exponendarum S. Literarum* written by Johann Conrad Dannhauer.

¹ For various studies on semiotics, semantics, structuralism, deconstruction, intertextuality, Greimas's actantial model, Propp's morphological approach, and translation semiotics, as well as the analysis of literary texts, poetry, novels, short stories, visual texts, advertisements, cinema, photography, digital media, and cultural signs through different semiotic approaches, see also: Tökel (2007), İşeri ve Demirgüneş (2008), Akın (2009), Erdem (2009), Batur (2010), Gündoğdu (2012), Altunkaya (2012), Bulut (2012), Bülbül Oğuz (2012), Kula Demir ve Yiğit (2013), Uzunkaya (2013), Öncül (2013), Baghanam ve Yılmaz (2013), Yılmaz (2013), Sayar (2013), Bankır (2013), Akpınar (2014), Aktulum (2013), Bars (2014), Uslu (2014), Aslan Karakul (2014), Zariç (2014), Doğan (2015), Ercantürk (2015), Türe Abacı (2015), Gül Akmaz (2016), Koca ve Kırkıncioğlu (2016), Uslu (2016), Keskin ve Başer (2016), Dumanlı Kadızade (2016), Koçak ve Gürçay (2016), Yaşar (2017), Tuna (2017), Kuleli (2017), Kalelioğlu ve Günay (2018), Sankır (2018), Bilici ve Bilmez (2018), Doğan (2018), Kuleli (2018), Kuleli (2018), Işıksalan (2018), Ünal ve Şeşen (2020), Budak (2020), İşeri ve Çapan Tekin (2020), Tekinarslan ve Yiğit (2021), Çelik ve Özçınar (2021), Çamur (2022), Işık ve Darı (2023), Söğüt (2022), Altay (2024), Eken ve Gezmen (2019), Tuncer (2021), Güzel (2022), Aksoy Arkan (2021), Büyükkarcı (2021), Yaman (2021), Gürses Şanbay (2021), Yıldırım (2022), Erişkin ve Uzdu Yıldız (2023), Karimova ve Demir (2024), Demircan (2025), Yerköy (2020).

(<https://books.google.com.mx/books?id=-elgAAAACAAJ&printsec=frontcover#v=onepage&q&f=false>,
Access date: 03.06.2026)

The critical and analytical approaches that began to develop with the Enlightenment in the 18th century have influenced all fields. From the 18th century onwards, hermeneutics focused on methods for interpreting mythological stories and religious texts. The concept of hermeneutics acquired a contemporary structure in the 19th century. Today, hermeneutics has transformed into a holistic philosophy and methodological theory based on understanding and naming. There are important theorists within the science of hermeneutics. These are: Friedrich Schleiermacher, Hans Georg Gadamer, and Paul Ricoeur. In Schleiermacher's approach, hermeneutics is an art of understanding that encompasses not only written texts but also oral dialogues. The author positions the phenomena of understanding and interpretation as two separate dynamics, giving priority to the process of understanding. In the text, understanding and interpretation are treated as two different phenomena; however, above all, the vital importance of "understanding" the text is emphasized. Schleiermacher argues that correctly understanding a text cannot be limited solely to linguistic analysis; It has been argued that analyzing the historical context in which the work was written, the prevailing conditions of the period, and the author's state of mind is essential. Two fundamental parameters play a critical role in textual analysis: formal structure and the author's psychology. Formal reading examines grammar, sentence structure, and semantic texture. Psychological reading, on the other hand, requires understanding the author's historical context and mental state. (Bal, Dökmener, 2021, p. 75).

Hans Georg Gadamer's hermeneutical interpretation is not limited to the field of literature, but appears to be examined within a multifaceted structure encompassing various other fields. Gadamer argues that interpreting a text requires examining it from both a psychological and historic perspective (Toprak, 2003, p. 130). He maintains that since the dawn of human existence, humans have striven to make sense of the world around them, and this process of meaning-making necessarily involves the individual's own interpretation; for, according to him, understanding is fundamentally nothing other than interpretation. Gadamer states that language itself is a continuous development since the dawn of human existence, and all the concepts within language play a significant role in the process of human understanding. This meaning-making has led to a specific interpretation. This interpretation should be evaluated within the context of the encompassing nature of culture and the lived experience. At this point, Gadamer specifically refers to Schleiermacher's emphasis on the need to consider psychological elements in language during the interpretive process. Accordingly, although humans are born into a world of meanings, they are not shaped solely by these meanings. Humans express meanings through individual interpretations, and it is through these individual interpretations that they begin to transform themselves. Conceptual structures in language are a joint product of cultural norms and individual-psychological dynamics. Therefore, analyzing the value system of a particular segment necessitates examining not only collective forms of perception but also the psychological orientations to which the subject is exposed during linguistic production. Given the dynamic nature of culture and the complexity of meaning-making processes, it is impossible to analyze the human world using natural scientific methods; therefore, the methodological structure and epistemological perspective of this field must be differentiated (Fıncıoğulları, 2016, pp. 46-47).

Paul Ricoeur, emphasizing the inseparable link between hermeneutics and language, argues that the focus of this discipline should be language and the texts in which language embodies itself. Ricoeur grounds his approach in texts, which he calls written works, and the reading-writing or speaking-writing relationship expressed as linguistic acts. Ricoeur mentions his self-developed concept of a "Hermeneutic Framework," stating that many methodological problems can be solved within this framework (Sarı, 2005, p. 22). Ricoeur's philosophy expresses that humans cannot

understand themselves directly, but can only perceive themselves indirectly through language, symbols, narratives, and texts. Ricoeur states that a change in the form of texts and expressions occurs through the characteristics of certain verbal parts. This change is expressed through a clear relationship between objects and signs. This relationship is object, symbol, and sign. This tripartite relationship also brings interpretation with it. The relationship here is, so to speak, like a three-legged stool; These pillars represent, respectively, the interpretation process, textual boundaries, and the relationship between object and sign. In this relationship, the "object" directly corresponds to the text itself, the "sign" is the deeper meaning revealed through structural analysis, and the "series of interpretations" refers to the chain of interpretations that have not yet been contextualized within the text's own dynamics (Sarı, 2005, p. 29).

The Relationship Between Hermeneutics and Semiotics, and its Reflection in Art.

Hermeneutics, meaning the study of interpretation, and semiotics are two complementary approaches that aim to decipher the meaning of a work or image and how that meaning is created. While semiotics shows the plastic structure (color, light, composition) of an image, hermeneutics reveals the deep cultural, historical, and philosophical meanings between these plastic structures and their components. Semiotics expresses the images, such as codes and symbols, in the work in terms of both denotative and connotative meaning. Hermeneutics, by taking these codes and symbols, reveals the spirit of the era and human experience reflected in the image. It can be said that these two fundamental approaches mutually reinforce each other.

Within the relationship between hermeneutics and semiotics, works of art are interpreted formally and linguistically. In this relationship, a work of art conveys more than just a sign. The work generates a great deal of meaning through itself. In terms of meaning generation, works of art have an open structure. Because works of art are open in structure, many ideas are generated, and thus works of art can be perceived and interpreted in many different ways. The definition of an open structure means that every work of art has an infinite number of readings and is constantly reconstructed. In this respect, the art object maintains its semiotic function as a system of signs and multiplies layers of meaning. This correlation between the work and language constantly expands the semantic dimension. The articulation of a work of art with natural language does not only occur at the conceptual (signified) level. Writing, a formal signifier of language, is positioned as a pictorial signifier in various forms not only in painting but also in contemporary art practices that exclude traditional media after the 1960s (Batu, 2014, pp. 16-17).

Contemporary art features paintings on canvas, conceptual works created with various materials, video installations, digital works created using algorithms, and works with different narrative styles including three-dimensional and sound elements. It can be said that these works are related to hermeneutics and visual semiotics. The interpretation of a work is based on the relationship between language and the visual meaning of that work. "In a work of art, language is an image, and this image is seen to leave an impact on the viewer. Hermeneutics suggests that there is a unity between language and image in the interpretation of a work. The image encompasses a process of interpretation that never ends, and it is understood that the image constantly demands new meanings from the viewer. Therefore, the idea that the hermeneutical circle is never complete, that the final word can never be spoken, yet the cycle of interpretation continues, is emphasized" (Ataman, 2007, p. 29). The interpretations of works created in different styles also differ within this relationship. For example, a painting on canvas; the compositional principles of this painting, the meanings of structural elements such as color, and the content of the painting are all within the scope of this concept. In a conceptual study, however, a linguistic evaluation or analysis is carried out using concepts such as time, space, writing, human, and nature. "In conceptual art, form fades or its effect diminishes, and then its transformation into writing is seen. It is noticeable that the work is not given

much or little attention from an aesthetic point of view.” Because it is understood that the artist wants to highlight his thoughts in his work” (Eygeci, 2023, p. 1651). “It is realized that digital works created by algorithms emerge as a result of developments in science, technology, philosophy, and language. Video images designed using algorithms, 3D sculptures, holograms, and works created with computer data are emerging as multiple art works born from the combination of art, science, and technology” (Uzuner, 2023, p. 1950).

In this context, all future communication networks are utilized in the analysis of a work of art; words, images, sounds, music, and art in general are used as guides in interpreting the meaning of this relationship (İncirkuş, 2019, p. 61). All these designations may not make the viewer think about anything in a work of art, or may not refer to other meanings through signs. However, when a work of art comes into contact with the viewer, it opens up its own hidden world. This can be a stone, a color, a sound, a word, and all of these gain originality within their own existence. Before anything becomes a work of art, it is an ordinary object, and this ordinary object becomes a work when it begins to be evaluated in an aesthetic dimension. The work begins to present its own reality to society through its meaning and semiotic images (Heidegger, 2011, p. 92). Roland Barthes is known for his work in semiotics and his contributions to this field. Barthes conducted research in line with the relationships between linguistics and structural analysis methods. As a result of these studies, he expresses semiotics not as a science but as a systematic field of application. In later years, Barthes moved away from the structural analysis model and turned to a new theory of texts based on multiple readings (Rifat, 2014, pp. 61-62). The relationship between Barthes' Semiotics and Hermeneutics is established on the axis of deconstructing the search for meaning and transforming meaning from a singular to a plural production. The relationship between these two approaches can be described as reading the hidden meaning behind a text or a work of art. "The author expresses the principles of semiotics in the form of four headings and binary oppositions. The first is Language and Speech; the second is Signified and Signifier; the third is Syntax and System; the fourth is Denotation and Connotation" (Rifat, 2014, p. 62) (Figure 2).

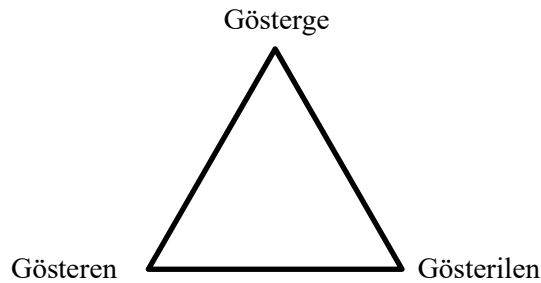

Figure 2. Barthes' Schema of Signs

(<https://www.idildergisi.com/makale/pdf/1689949246.pdf>, Access date: 03.06.2026)

This topic is examined with several examples. The first example is Rene Magritte's painting "This Is Not a Pipe" (Figures 3-4).

Figure 3. Rene Magritte's painting, "This Is Not a Pipe," 1928-29.

(https://tr.wikipedia.org/wiki/%C4%B0mgelerin_%C4%B0haneti#/media/Dosya:MagrittePipo.jpg,
Access date: 03.06.2026)

Figure 4. René Magritte, “This Is Not a Pipe”, 13 x 18 cm, Engraving, 1898–1967.

(<https://nazliisik.com/wp-content/uploads/2022/03/rene-magritte-ceci-nest-pas-une-pipe.jpg>,
Access date: 03.06.2026)

René Magritte, in his works, uses linguistic and visual signs together to question the relationships between representation, reality, writing (linguistic signifier), and visual image (Batu, 2014, p. 19). A picture of a pipe and a text related to its representation stand out in these works. It is noticeable that the traditional link between language and image is broken in these works, offering a new interpretation. “The first drawing shows a meticulously crafted pipe and a text. This text is the sentence, ‘This is not a pipe.’ The second drawing shows the same pipe, the same explanation, and the same text. However, the text is placed within a frame alongside the pipe. Furthermore, the space is ambiguous, and there is another large pipe within that space. It is understood that the first drawing, with its simple appearance, amazes the viewer, while the second presents multiple images within its ambiguity. The frame, standing upright on the easel and supported by wooden wedges, reminds us of a painter's canvas. It is noticeable that the work is finished, exhibited, and visualized with a text that offers interpretation to the viewer. The absence of any permission from the artist in either the title or the pictorial elements of the work, and the appearance of the parquet floor, suggest that this is a classroom” (Foucault, 2023, p. 19). In the second drawing, the pipe is not actually a pipe; it only represents a pipe. The large pipe within the space, the space itself... It is striking that the perspective is inversely proportional. The size of the large pipe gives the impression that it is suspended in space. Here, a contrast is noticeable between the large pipe's apparent suspension in space and the stillness of the pipe resting on the easel. The painting, the pipe within it, and the text seem to be anchored to a surface to prevent them from collapsing. On the other hand, the easel, the frame, the canvas or panel, and the drawing all appear as if they are about to fall over. It is assumed that when the broken boards, the shattered images, and the words in the painting are overturned/shattered, only a large image of a pipe will remain (Foucault, 2023, pp. 20-21). However, it is understood that in both paintings, the image of the pipe reveals that there is no actual pipe there, and that it is merely a representation of an image. In Cündioğlu's book, *Art and Philosophy*, the following statements are made on this subject:

Actually, there isn't just a picture of a pipe and the text "Ceci n'est pas une pipe" (This is not a pipe). On the contrary, the text itself is a picture. It is a part of the picture. The picture of the pipe and the motto only together form the picture and/or the idea of the picture. Two parts, one whole. A whole in parts. So, if this isn't a pipe, then what is it? This is a picture of a pipe, not a pipe! That is, it is not the truth itself, but only a

representation. Pictures, like words, are representations. Representations of truth. If I were to stop there, I would undoubtedly be disrespecting the truth. So I correct myself: No picture depicts the truth itself; rather, it represents the truth specific to the artist, that is, the truth of the artist (Cündioğlu, 2022, pp. 140-141).

Another example is Joseph Kosuth's artwork, also titled Rosetta Stone, based on the Rosetta Stone in England (Figures 5-6).

Figure 5. Rosetta Stone, 30 BC, British Museum. **Figure 6.** Joseph Kosuth, Rosetta Stone, 1990, Place des Ecritures, France.

(https://tr.wikipedia.org/wiki/Rosetta_Ta%C5%9F%C4%B1#/media/Dosya:Rosetta_Stone.JPG, Access date: 03.06.2026)

(<https://historiadesconocida.com/wp-content/uploads/2020/03/Una-r%C3%A9plica-de-la-Piedra-de-Rosetta-en-Rashid-Rosetta-Egipto.JPG-1.jpg>, Access date: 03.06.2026)

The original piece of this artwork is located in the British Museum in London. This original work appears to consist of three separate sections, each written in a different language. "These languages are Demotic (the language used by the people in Egypt), Hieroglyphic, and Ancient Greek. Joseph Kosuth's work, *The Rosetta Stone*, stands out as a conceptual piece. Kosuth transferred a copy of the Rosetta Stone, located in the British Museum, onto a massive stone. The artist had the opportunity to examine this work from a semiotic perspective. It is observed that Kosuth attempts to make the viewer think by establishing a connection between language and art. With this work, it is noticed that the artist interacts with different cultures, moving away from his own country's writers such as Goethe, Walter Benjamin, James Joyce, and Ludwig Wittgenstein. Thus, it is noteworthy that Kosuth tries to reflect the emotions of different societies in his works. The work is a beautiful piece that highlights the dialogue between visual arts and philosophy. While looking at the work, the viewer is not content with looking at a blank surface, but tries to communicate through abstract forms/writings that contain concepts and thoughts. This feature, which reveals one of the approaches of conceptual art, is seen as a connection between language and thought." "It enables the establishment of new bridges" (İncirkuş, 2020, pp. 618-619).

Method

This research is a qualitative study conducted using a descriptive method. The study examines the historical development of hermeneutics, the relationship between semiotics and the formal relationship of interpretation and meaning, and the relationship between these two concepts and art, through a literature review. The semiotic method is explained by utilizing the sign schema of images such as the plastic structure of the work (color, light, composition), codes, and symbols.

Hermeneutics is a method for revealing deep cultural, historical, and philosophical meanings from among the various symbols and codes within this plastic structure (Batu, 2014, p. 16).

The literature review utilized domestic and foreign sources; various journals, articles, and books published online; catalogs published by the artist, various written and oral sources; and encyclopedic texts. The following works were selected as examples, as they are considered to demonstrate the applicability of hermeneutical and semiotic methods: On Kawara's "Today's Series," Peter Kogler's "Kunsthaus Bregenz," and Njideka Akunyili Crosby's "The Beautiful Ones." The main reason for selecting these works is that, in addition to representing different modes of production in contemporary art, they possess a rich layer of meaning from a hermeneutical and semiotic perspective.

These works analyze the signs, signifiers, and signifieds through the lens of linguistic usage (language structure, writing patterns), historical time dimensions (past-present-future), social events, natural disasters, industrial accidents, scientific and technological advancements (3D mapping, video projection, sound, mind, image), and cultural issues (the place and representation of women in society).

Findings

On Kawara creates works using information, documents, written language, and linguistic imagery from his personal life, including his lifestyle, places of residence, identity, and friendships. The work depicted by the artist is the "Today's Series" (Figure 7).

Figure 7. On Kawara, Today Series, Acrylic on canvas, 45.5 x 67 cm, 1966-2013, Private Collection, New York/London.

(<https://www.guggenheim.org/teaching-materials/on-kawara-silence/paintings-today-series...-date-paintings>, Access date: 03.06.2026)

It is noticeable that the artist conducted linguistic research in the countries he lived in and traveled to between 1966 and 2013, and incorporated this research into his work. Kawara appears to have archived this research according to specific dates. The artist uses the concepts of word and time within the context of language structure in his work. The linguistic structures in the work are writing templates. These templates are fixed, ordinary, and unchanging forms. In creating his work, the artist conveyed his inner world and daily events from his individual life without questioning them (Eygeci, 2023, p. 1658), utilizing the language strategy of conceptual art. Kawara addresses the language structure in a simple way within a conceptual framework; with this approach, he constructs his work through definitions of time and place. The language used by the artist emerges as a reflection of the simplicity and routine of his own life. It can be said that, as a human being, the artist attempts to understand the time dimension he has lived in (past-present-future), the space he inhabits (city-country-geography), and the intellectual processes of these places and the people living in them,

through his own logic. When these conceptual works by the artist are examined in terms of time, it becomes possible to observe how both the artist and the society in which they live perceive, understand, and interpret time.

In the work, time (date, day, month) is shaped/visualized as an objective entity, while the artist's experiences in the places he lived (subjective existence) gain meaning in his mind (Koç & Kaplan, 2022, p. 935). It is understood that the artist portrays himself as an ordinary person in his works and tries to narrate the tragic experiences he lived within this ordinariness through endless repetitions. It is noticeable that Kawara does not make historical references in his work, but only tries to express the horror experienced in daily life and people's indifference to events in a critical language. The artist tries to concretize people's indifference with the dates included in his work and the events with constant repetitions. Kawara states that he became bored, his psychology deteriorated, and this situation even reached an unbearable level during the creation of his works. This process ends with the artist's death in 2013 (Woo, 2010, pp. 71-72). It is understood that Kawara's works address and depict the devastation caused by wars, natural disasters, industrial accidents, diseases, suicides, and social events. In this particular work, the artist seems to be trying to express the same themes and, by addressing these issues, is attempting to show the social turmoil in the United States where he lived. It is noteworthy that the artist uses articles and images collected from daily newspapers to depict all these social events in his work. (Woo, 2010, p. 66).

An Analysis of the Work Titled "Today's Series" Using Visual Semiotics

When evaluated within a hermeneutical context, the work stands out for its analysis within the framework of the sign, signifier, and signified. In the work, the sign is the artwork itself; the signifier consists of specific dates, newspapers, and colors; and the signified is the events that occurred on those dates and the message intended to be conveyed within those events. The sign of the work is the dates created using a text template. The signifier in this work is the meaning of the dates shown by Kawara, and this meaning is expressed in two ways: the first is denotative, and the second is connotative. The denotative meaning refers to events that the artist personally experienced in the places he lived and traveled. The connotative meaning is expressed as the devastation caused by wars, natural disasters, industrial accidents, diseases, suicides, and social unrest. As for the concept of the signified, the psychological, sociological, and social traces of the historical events on the artist are evident.

In his work, the artist attempts to present the horror he experienced and the indifference of people to these events by repeating them at specific dates. These repetitions in the work can be interpreted as Kawara's critique of societal insensitivity. The newspaper clippings in the work represent, in a literal sense, news of an event or events, and in a secondary sense, depiction, explanation, archival creation, and process through visual imagery. The color signifier, in its literal sense, represents the inanimate, concrete, and immeasurable; its secondary meaning is gray, blue, and red.

Table 1: Visual Sign Analysis Method

Sign	Title of the Work: Today Series	
Signifier	Signified	
	Denotation	Connotation
Dates (Writing Templates)	Constant, Ordinary Invariable These are events the artist personally experienced in the places where they lived and traveled.	Disasters caused by wars, industrial accidents,, diseases, suicides, and social unrest . Psychological, sociological Affects. Presenting and critiquing events amidst horror and human indifference within a specific chronological framework .
Newspaper	News of the Event(s)	Description via visual imagery, explanation, archive creation, process.
Color	Inanimate, Concrete, Uncountable	Grey, Blue, Red

(Source: Büyükparmaksız ve Ermiş, 2022).

The concept of space has generally been used as a supporting element in the historical development of painting. Traditionally, space is understood as a complement to the painting. This point began to change with modernism. The narrative of space evolved into three dimensions and other dimensions with the Op Art approach, starting with Cubism. Today, space begins to carry artistic value with digital art. The possibilities offered by digital art allow for the reshaping of space. Space is reproduced with digital elements and transformed into whatever design the artist desires. Looking at the process of creating space in digital technology, 3D mapping and video projection methods are used. 3D mapping is the projection of certain spaces (buildings, complex and three-dimensional surfaces) through a projector. The images projected onto a specific space are dynamic, in harmony with the surface, and consist of specific graphic indicators. This new technology is seen to be transformed into different artistic applications under the influence of scientific developments (Sağlam, 2020, pp. 58-60). There are artists who use digital art in their spatial designs, and one of them is Peter Kogler. Kogler's design of "Kunsthau Bregenz" is an interesting work (Figure 8).

Figure 8. Peter Kogler, Kunsthau Bregenz, 2000, Computer Animation / Projection, Sound: Franz Pomassl, Photography: Markus Trette.

(<https://www.kogler.net/wordpress/photos/kunsthau-bregenz-projektion-2000/> Access date: 03.06.2026)

The work opens the doors to a new and different digital world. It is a journey from an empty space into a world of images conceived and created in the artist's mind. This perspective is reminiscent of the famous philosopher John Locke's 17th-century idea that the human mind is a blank

slate (Tabula Rasa) at birth and is shaped by experience. From this perspective, it can be assumed that the artist attempts to make an empty space a part of both society and his own mental process through his personal experiences. Looking at the work, it is clear that it evokes the fast-paced living conditions of today's world and the cycles observed within these conditions. In his work, the artist creates a new space by detaching a rigid architectural structure from its reality. This space emerges as a dynamic, moving, instantaneous, and self-contained structure. In this and similar works by Kogler, fundamental plastic concepts of painting, such as fullness and emptiness, are utilized. (Sağlam, 2020, p. 61).

Analysis of the Artwork Titled "Kunsthaus Bregenz" Using the Visual Semiotics Method

In this work, the signifier is the artwork itself. The signifying space is the images and sound created with digital technology. Regarding the signified aspect of the artwork, the denotative meaning of space is an artistic presentation created using three or more dimensions; its secondary meaning is the creation of new spaces from any empty space or surface through a different design. These spaces are seen as real or virtual, and it is understood that the boundaries between the viewer and the artwork are attempted to be eliminated through the images created in the space. In this work, technology is the signifier, with its denotative meaning being 3D mapping and video projection. Its secondary meaning is the creation of a virtual reality perception on the viewer using 3D mapping and video projection methods. With the created virtual reality, images, touch, etc., are attempted to be perceived as real through the senses. When examined through the concept of image, the denotative meaning refers to geometric images consisting of straight, horizontal, vertical, and curved lines projected by digital technological tools. The underlying meaning is that the reflected images subvert the rigid realism of architecture, and with this subversion, the architectural surface is redesigned through virtual images. It is observed that the traditional perspective of art, where images are viewed from the outside, is evolving towards an understanding where these images are incorporated into the viewing experience with new technology. The use of sound is an evocation of something. However, it is the artificial perception of sounds that do not actually exist, through the senses, as if they were real. Although the use of sound in the work varies with the image, a meaningful balance is established between them (Tuğal, 2018, p. 217).

Table 2: Visual Sign Analysis Method

Sign		Title of the Work: Kunsthaus Bregenz
Signifier	Signified	
	Denotation	Connotation
Space	Artistic presentation created using three or more dimensions	The creation of new spaces through a different design of any empty space or surface. Spaces are seen as real or virtual, and the idea is given that the boundaries between the viewer and the artwork disappear through real and virtual images.
Tecnology	3D mapping and video projection	Creating a sense of virtual reality for the viewer using 3D mapping and video projection methods. Attempting to perceive phenomena such as images and touch as if they were real through the senses within the created virtual reality.
Image / Images	Geometric patterns consisting of straight, horizontal, vertical, and curved lines	The projected images subvert the rigid reality of architecture, and through this subversion, the architectural surface is redesigned via virtual images.
sound	The Association of Sound	The ability to perceive sounds that do not actually exist as real, through artificial means and sensory organs.

Njideka Akunyili Crosby is an artist who addresses representation and cultural issues through the concept of the sign. Crosby's use of diverse techniques and materials is noteworthy. Her work, "The Beautiful Ones," is a good example of this approach (Figure 9). Born in Nigeria, the artist depicts the cultural elements of her country in her paintings in a way that resembles a photographic image. The subject of the painting is a woman, and her place in society is discussed. A striking point in the work is the transparent depiction of a black woman in the center of the painting, and the photographs hanging on the wall create a sense of unity within the composition. This unity in the photograph represents the woman's body and the privacy of the woman within the home. It is understood that Crosby depicts this situation in her painting with a critical language (Özeskici, 2018, pp. 118-119). It is clear that the artist questions the woman and her relationship with culture within society in her painting; and that she conveys this questioning in a critical language and within a cultural context. The artist creates his works by designing old photographs using collage techniques. Crosby's approach is notable for combining photographs from newspapers or magazines within a chosen theme, employing collage techniques and transparent colors.

Figure 9. Njideka Akunyili Crosby, *The Beautiful Ones*, 152.5 x 106.68 cm, Acrylic on paper, transfer and colored pencils, 2014.

(<https://www.njidekaakunyilicrosby.com/selected-works>, Access date: 03.06.2026)

An Examination of the Work Titled "The Beautiful Ones" Using Semiotic Analysis Method

Table 3: Visual Sign Analysis Method

Sign	Title of the Work:	The Beautiful Ones
Signifier	Denotation	Signified
Female Figure	The Artist's Sister	The place of women in society, their representation, and the artist's integration of the image of women with the cultural fabric of the country in which she lives.
Photographs	Old household items, clippings from fashion magazines, and images of people	The artist's re-enactment of her memories reshapes aspects such as family and shared cultural values and the woman's lifestyle in the country where she lived as a minority.
Composition Designed Within a Space	The interior design of the artist's home	Bringing her country's past to the present, the artist brings together people from different cultures such as her family members, the people of Nigeria where she was born, Nigerian Americans and Americans.

The signifying phenomenon is the artwork itself, while the signifier is the female figure, the photographs, and the composition conceived within a space. The signifying phenomenon of the artwork is the female figure. In a literal sense, this figure, the artist's sister, signifies, in a secondary sense, the place and representation of women in society, and the artist's integration of the image of women with the cultural fabric of the country in which she lives. The signifiers in the images in the photographs used in the painting are framed photographs depicting Crosby's home, old household items, papers cut from fashion magazines, and human images. Other signifiers are the artist's re-enactment of memories, the attempt to reshape familial and shared cultural values in the country where she lived as a minority, and the woman's lifestyle. The composition conceived within a space and its primary meaning is the domestic setting of the artist's life. The secondary meaning in the work is created by bringing together the artist's country's past with the present, family members, the people of Nigeria, her birthplace, Nigerian Americans, and American figures—that is, people from different cultures (Özeskici, 2018, p. 119).

Conclusion

It can be said that the depictions of humans, animals, and nature drawn by primitive man on cave walls served as fundamental tools in the process of social communication. This communication evolved from visual media to language, and then to writing, throughout history. Primitive man's attempt to understand nature and existence paved the way for the emergence of various epic narratives; these epic stories, in turn, transformed into mythology. These mythologies disappeared or underwent changes with the emergence of monotheism, becoming integrated into religious discourse. The concept of hermeneutics entered the literature with the process of examining epics written in antiquity. Hermeneutics has emerged as an interpretive method for understanding the meaning of works within the discipline of art. The semiotic method, on the other hand, is the analysis of what a visual, text, or cultural element expresses (its apparent and deeper meanings) within a structural system. Furthermore, it has been observed that hermeneutics and semiotics support each other in a theoretically close way. In the works, Roland Barthes' schema of signs, one of the important representatives of semiotics, has been used. Based on R. Barthes' model of the sign, analyses of denotation and connotation were conducted using the signifier and signified. Accordingly, On Kawara's "Today's Series," Peter Kogler's "Kunsthau Bregenz," and Njideka Akunyili Crosby's "The Beautiful Ones" were analyzed using the semiotic analysis method.

In On Kawara's work titled "Today's Series," the figures, photographs, and compositional elements designed within the space have been explained. Based on these explanations, it has been observed that, in addition to interpreting the visual depictions, the artist leaves certain points open to interpretation to encourage the viewer to think. It can be said that the artist attempts to reflect events such as tragic incidents, natural disasters, industrial accidents, diseases, social unrest, and suicides to the viewer in the work. In Peter Kogler's work, the signifier is the work itself. In this context, the signifier is defined as space, images created with digital technology, and sound. The signified is the presentation created using three or more dimensions, transforming an empty space or surface into a design using digital techniques. It is seen that the space is constructed as real or virtual; the idea of eliminating the boundaries between the viewer and the work through forms that take shape in the space is explored. Through 3D mapping and video projection techniques, which are the digital creations of the work, a sense of virtual reality is created for the viewer. The analysis revealed that the virtual horizontal, vertical, and curved lines created in the space stretch the rigid reality of the architecture, and that the architectural surface is redesigned through these images. Although the use of sound and imagery differs in the study, it can be said that a meaningful unity and balance is established between these elements.

An analysis of Njideka Akunyili Crosby's painting "The Beautiful Ones" reveals that the title of the work is a signifier; the signifier is a female figure, and the signified is the artist's sister. Through

this figure, it can be argued that the painting explores the woman's place and representation in society, as well as the artist's attempt to identify the image of women with the cultural fabric of her own country. The photographic images depicted in the painting appear as a re-imagined reflection of the artist's memories, family issues in the country where she lived as a minority, shared cultural values, and lifestyles. The interior composition of the house also carries multifaceted meaning. Looking at the interior arrangement, it becomes clear that the artist strives to bring her country's past into the present, highlighting the situations of family members, the Nigerian people, Nigerian Americans, and different cultural identities within American society.

The analysis of hermeneutics reveals a relationship between the concept of hermeneutics and semiotics. According to the findings, semiotics demonstrates the plastic structure of the artwork, while hermeneutics interprets this structure within its historical, cultural, and philosophical context. The bridge between the images concealed by the artist and the viewer's reception process is established through the dynamic interaction of these two methods. Therefore, while semiotics analyzes the anatomy of the artwork, hermeneutics imbues this anatomy with spirit and context, freeing art criticism from one-dimensionality. In hermeneutics, within its relationship with semiotics, interpretations of artworks address issues such as the place and representation of women, family relationships, immigration, tragic accidents, natural disasters, diseases, and social problems within their historical context. The artists' depictions of adaptation problems for people living in other countries, immigration, and a sense of not belonging are explained within their cultural context, leading to specific inferences. Philosophically, On Kawara's work is shaped around themes such as time, existence, transience, and collective memory. Peter Kogler's work is grounded in the philosophy of postmodern art, the ontology of space, and the dynamics of aesthetic perception within a philosophical context. The piece demonstrates a philosophical foundation that transcends the boundaries of traditional art understanding and questions the perception of reality. The space can be said to be synonymous with Jean Baudrillard's theory of 'Simulation'. Through digital techniques (3D mapping, projection), physical and virtual space intertwine, engaging with the rigid realism of architecture and its inherent variability.

The works examined in this research reveal how contemporary art redefines fundamental concepts such as viewer, space, time, identity, and cultural memory. In particular, Peter Kogler's site-specific installation largely eliminates the traditional art distinction between artwork and viewer. While in classical art the viewer is a passive subject positioned opposite the artwork, in Kogler's work the viewer's body becomes a direct component of the artwork, actively participating in the meaning-making process within the experiential structure of the virtual space. Thus, the artwork ceases to be merely a visual object and transforms into a dynamic structure completed by the viewer's physical presence and perceptual experience.

In Kogler's work, image, sound, digital projection, and spatial arrangement form a balanced whole. The viewer does not experience the work solely through their sense of sight; they experience a multisensory experience in which their auditory, spatial, and bodily perceptions are all actively involved. This demonstrates, as predicted by Gestalt theory, that a perceptual whole is formed that is greater than the sum of its parts. Therefore, meaning is continuously reproduced not only through visual signs but also through the viewer's movement and experience within the space.

In Njideka Akunyili Crosby's work, **The Beautiful Ones**, fundamental issues of contemporary society such as cultural fragmentation, identity, migration, belonging, minority status, and the postcolonial experience are addressed. By intertwining individual life stories with collective cultural memory, the artist makes visible the process of identity construction that the migrating individual undertakes between their past and present. In this context, the work not only presents an

individual narrative but also raises an intellectual discussion on the reproduction of cultural memory and the constantly transforming nature of identity.

The photographic images on the painting's surface appear not as direct representations of objective reality, but rather as visual signs reconstructed through the artist's subjective experience. This approach can be linked to Jean Baudrillard's theory of simulation. According to Baudrillard, in contemporary society, images no longer reflect reality but rather reproduce it and create a new realm of reality. The photographic layers used in Crosby's work also produce a simulated reality, reconstructed through memory, experience, and cultural identity, rather than a direct representation of reality.

One of the key findings of this research is that examining works of art solely through their formal (plastic) characteristics or only by considering their historical and philosophical contexts is insufficient to explain the multifaceted world of meaning within the work. Therefore, this study proposes a holistic analytical model that evaluates works of art in both their structural and contextual aspects by combining semiotic analysis with hermeneutical interpretation. While semiotics objectively reveals the visual codes, signs, and meaning-production mechanisms of the work, the hermeneutical approach allows for a deep interpretation of the meanings of these signs within their historical, cultural, social, and philosophical contexts.

In this respect, the research contributes to art theory, methodology, and literature. Academically, the most important contribution of the study is that it brings together the structural objectivity of semiotics and the contextual and interpretive approach of hermeneutics on a common methodological ground. Thus, the theoretical distinction between structure and context, objectivity and subjectivity is overcome; and the multi-layered meaning structure of works of art can be explained more comprehensively.

Most previous research has either analyzed artworks formally using semiotic methods or evaluated them solely within their historical and philosophical contexts using hermeneutical approaches. This research, however, fills a significant gap in the literature by proposing an interdisciplinary analytical model that synthesizes both methods. In particular, the reinterpretation of data obtained from the semiotic decoding of plastic structures within the framework of Baudrillard's theory of simulation, the ontology of space, and contemporary hermeneutical theories demonstrates the applicability of the method to contemporary artworks.

The semiotic-hermeneutical approach to the analysis of themes such as migration, displacement, cultural memory, social traumas, natural disasters, industrial accidents, time, transience, and existence in the examined works allows for the consideration of artworks not merely as aesthetic objects, but also as historical, cultural, and social documents. In this respect, the research can be said to demonstrate the network of reciprocal interaction between the artist, the artwork, and the viewer. Through the semiotic analysis method, the visual signs, symbols, and images used by the artists in their works have been systematically analyzed; the explicit and implicit layers of meaning carried by these signs have been revealed. Hermeneutical interpretation, on the other hand, has explained how meaning is produced by considering the historical, cultural, and intellectual contexts of these signs. Thus, it is possible to say that an interdisciplinary analytical model has been developed that contributes to a more conscious and holistic interpretation of the meanings that artists attribute to their works by the viewer.

www.turkishstudies.net/turkishstudies**Turkish Studies**

eISSN: 1308-2140

Hermenötik'in Göstergebilim Analiz Yöntemiyle İlişkisi ve Sanattaki Yeri

Giriş

Dil, insanlık tarihinin gelişimi içinde önemli bir araçtır. İnsanoğlunun, mağara duvarlarına resimler çizerek birbirleriyle iletişim kurmaya çalıştıkları söylenebilir. İnsanoğlunun çizdiği bu resimler, mağara döneminde yaşayan insanlar için iletişim dili olmuştur. İnsanoğlunun bilinç düzeyinin evrimsel ilerlemesiyle birlikte insanın sosyal etkileşim kapasitesi genişlemiş, bu sayede hem mikro gruplar hem de makro ölçekli topluluklarla iletişim kurma gereksinimi ortaya çıkmıştır. Dil; zaman içinde toplumsal, dinsel, sanatsal, bilimsel ve teknik gelişmeler doğrultusunda kendi bilimsel yapısını oluşturmuştur. “Hermenötik” terimi, kökenini Eski Yunancada ‘yorumlamak’ ‘açıklamak’ ya da ‘çeviri yapmak’ anlamına gelen hermeneuein fiilinden almaktadır” (Zimmermann, 2020, s. 13). Hermenötik adı ilk kez 17. yüzyılda Johann Conrad Dannhauer tarafından yazılmış olan *Hermenetica Sacra Sive Methodus Exponenda S. Literarum* adlı kitapta kullanılmıştır (Toprak, 2003, s. 9).

Bu terim ilk olarak edebiyat alanı içinde gelişmiş ve gelişen süreç içinde farklı alanları etkilemiştir. Hermenötik, 18. yüzyılda aydınlanma döneminde yaşanan gelişmeler doğrultusunda farklı sürece doğru ilerleyerek devam etmiştir. Sanatın da bu gelişimden etkilendiği fark edilir. Sanat tarihsel süreç içerisinde, Platon’dan gelen sanatta doğayı taklit etme anlayışı ve Aristoteles’in katarsis (ruhsal arınma) kavramının ardından, 18. yüzyıldan itibaren sanatçının kendi düşünsel yaratıcılığını bireysel olarak ifade etmeye başladığı bir döneme evrilmiştir. (Durhan, 2020, s. 1983). Böylelikle sanatçı, zanaatçı konumdan sıyrılarak öznelliği, bireyselliği öne plana çıkan ve kendine özgü eserler yaratmaya ve yorumlamaya başlayan kişiye dönüşmüştür. Hermenötik ve göstergebilim analiz yöntem arasında sıkı bir ilişki vardır. Sanatçıların eserlerinin yorumlanması bu bağlamda her iki yöntemden yararlanmaktadır. Bu yöntemler, günümüzde sanat ve farklı alanların içinde olduğu (estetik, edebiyat, bilim, teknoloji vb.) çok dilli bir yapıya dönüşmüştür. Zira söz konusu bu yapının günümüz sanat anlayışı içinde kullanıldığı göze çarpmaktadır. Bu sanat anlayışı; betimlenen eserler, tuval üzerine resim, farklı malzemelerle oluşturulmuş kavramsal çalışmalar, video enstalasyonlar, algoritmalar kullanılarak oluşturulmuş dijital çalışmalar, üç boyutlu ve sesin de içinde olduğu farklı çalışmaların oluşturulduğu bir alandır. Bu araştırmanın konusu, güncel sanat eserlerini hermenötik ve göstergebilimsel analiz yöntemlerinin ilişkisi içinde çözümlemektir. Bu bağlamda incelenen eserler, Hermenötik biliminin göstergebilim (semiyoloji) yöntemi ilişkisi içinde yorumlanacaktır.

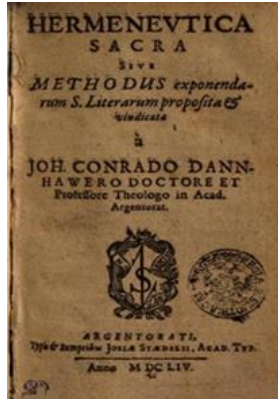
Günümüz çalışmaları tuval resminden kavramsal çalışmalara, dijital algoritmalarından video enstalasyonlarına kadar çok dilli, çok anlamlı, bütüncül yeni bir yapıya dönüşmüştür. Bu karmaşık ve çeşitlenmiş çağdaş sanat eserlerinin doğru bir şekilde anlaşılması, çözümlenmesi ve yorumlanması bir ihtiyaç ve problem alanı oluşturmaktadır. Bu araştırma, hermenötik ve göstergebilim ilişkisinden yola çıkarak; bu iki kavramın sanattaki yerini ve sanata nasıl yön verdiğini belirlemeye amaçlamaktadır. Çalışma, göstergebilimsel veriler ile hermenötik yorumu

sentezleyerek, sanat eleştirisine kapsamlı ve disiplinlerarası bir bakış sunması açısından önemli görülmektedir. Araştırmanın özgün değeri, farklı disiplinlerle köprü oluşturması, göstergebilimin yapısal ve dilbilimsel gücü ile hermenötiğin tarihsel, kültürel ve anlamsal yorumlama derinliğini birleştirerek ortak bir yorumlama yöntemi çerçevesinde; tuvalden, algoritmalara ve video enstalasyonlarından ses içeren üç boyutlu çalışmalara kadar güncel sanat pratiklerinin derin anlam katmanlarını ortaya çıkarması ve çözümlenmesini sağlamasıdır².

Hermenötik Kavramı ve Gelişimi

Hermenötik yorumlama anlamına gelir. Yorumlama pek çok çalışma alanında ve gündelik yaşamımızda çok kullandığımız bir şeydir. Hermenötiğin oyunlarda, romanlarda, sanatta, filmlerde, yasalarda, İncil’de ve diğer kutsal metinlerde kullanıldığı görülür. Yorumlamanın amacı bir durumu veya bir metni adlandırmaya ve ne anlama geldiğini anlamak olarak belirtilebilir (Zimmermann, 2020, s. 11). “Hermenötik” sözcüğü, Eski Yunancada “yorumlamak”, “açıklamak” ya da “çeviri yapmak” anlamında kullanılan hermeneuein fiilinden gelmektedir (Zimmermann, 2020, s. 13). Bu kavramın adı Antik Çağ’da geçmemekte, sadece felsefenin konuları olan retorik ve alegori kavramları içinde ifade edilmeye çalışılmaktadır. Antik Yunan’da Homeros’un yazmış olduğu *İlyada* ve *Odiseia* destanlarının yorumlanma çabaları, hermenötiğin temellerinin yavaş yavaş oluşmaya başladığının göstergesi olarak kabul edilir (Toprak, 2003, s. 9). Hermeneuein fiilinin, 1500 yılında Matthias Flacius Illyricus tarafından yazılan Clavis Scripturae Sacrae adlı çalışmada dile getirildiği görülür. Bu kitapta, dinî ve antik metinlerin anlaşılması için özel yöntem ve kuralların olması gerektiği fikri öne sürülmüştür. Ancak bu fikir teorisyenler tarafından tartışılırken Hermenötik kavramının kullanılmadığı fark edilir. Hermenötik kavramı ilk kez 17. yüzyılda Johann Conrad Dannhauer tarafından yazılmış olan Hermeneutica Sacra sive methodus exponendarum S. Literarum adlı kitapta geçmektedir” (Toprak, 2003, s. 9). (Görsel 1).

² Göstergebilim, anlambilim, yapısalcılık, yapısöküm, metinlerarasılık, Greimas’ın eyleyenler modeli, Propp’un biçimbilimsel yaklaşımı ve çeviri göstergebilimi başta olmak üzere; edebî metinler, şiir, roman, hikâye, görsel metinler, reklam, sinema, fotoğraf, dijital medya ve kültürel göstergelerin farklı göstergebilimsel yöntemlerle çözümlenmesine ilişkin çeşitli çalışmalar için ayrıca bk. Tökel (2007), İşeri ve Demirgüneş (2008), Akın (2009), Erdem (2009), Batur (2010), Gündoğdu (2012), Altunkaya (2012), Bulut (2012), Bülbül Oğuz (2012), Kula Demir ve Yiğit (2013), Uzunkaya (2013), Öncül (2013), Baghanam ve Yılmaz (2013), Yılmaz (2013), Sayar (2013), Bankır (2013), Akpınar (2014), Aktulum (2013), Bars (2014), Uslu (2014), Aslan Karakul (2014), Zariç (2014), Doğan (2015), Ercantürk (2015), Türe Abacı (2015), Gül Akmaz (2016), Koca ve Kırkıncıoğlu (2016), Uslu (2016), Keskin ve Başer (2016), Dumanlı Kadızade (2016), Koçak ve Gürçay (2016), Yaşar (2017), Tuna (2017), Kuleli (2017), Kalelioğlu ve Günay (2018), Sankır (2018), Bilici ve Bilmez (2018), Doğan (2018), Kuleli (2018), Kuleli (2018), Işıksalan (2018), Ünalın ve Şeşen (2020), Budak (2020), İşeri ve Çapan Tekin (2020), Tekinarslan ve Yiğit (2021), Çelik ve Özçınar (2021), Çamur (2022), Işık ve Darı (2023), Söğüt (2022), Altay (2024), Eken ve Gezmen (2019), Tuncer (2021), Güzel (2022), Aksoy Arıkan (2021), Büyükkarcı (2021), Yaman (2021), Gürses Şanbay (2021), Yıldırım (2022), Erişkin ve Uzdu Yıldız (2023), Karimova ve Demir (2024), Demircan (2025), Yerköy (2020).

Görsel 1. Johann Conrad Dannhauer’ın yazmış olduğu Hermeneutica Sacra Siv ile Methodus Exponendarum S. Literarum adlı kitap. (<https://books.google.com.mx/books?id=-elgAAAACAAJ&printsec=frontcover#v=onepage&q&f=false>, Erişim tarihi: 03.06.2026)

18. yüzyıl Aydınlanma dönemiyle birlikte gelişmeye başlayan eleştirel ve analitik yaklaşım modelleri bütün alanları etkilemiştir. 18. yüzyıldan itibaren Hermenötikte, mitolojik hikâyelerin ve dinsel metinlerin yorumlanmasına yönelik yöntemler üzerinde durulur. Hermenötik kavramı 19.yüzyılda ise çağdaş bir yapıya kavuşmuştur. Günümüze gelindiğinde Hermenötik, anlama, adlandırma üzerinden bütüncül bir felsefeye ve yöntemsel teoriye dönüşür. Hermenötik bilimi içinde yer alan önemli teorisyenler bulunmaktadır. Bunlar: Friedrich Schleienmacher, Hans Georg Gadamer ve Paul Ricoeur’dir. Schleiermacher’ın yaklaşımında hermenötik, salt yazılı metinleri değil, sözlü diyalogları da kapsayan bir anlama sanatıdır. Yazar; anlama ve yorumlama olgularını iki ayrı dinamik şeklinde konumlandırmış, bu iki kavram arasından önceliği anlama sürecine vermiştir. Metinde anlama ve yorumlama iki farklı olgu olarak işlenmiş; ancak her şeyden önce metni "anlamanın" taşıdığı hayati önem ön plana çıkarılmıştır. Schleiermacher, bir metni doğru kavramanın yalnızca dilsel çözümlemeyle sınırlı kalamayacağını; eserin kaleme alındığı tarihsel bağlamı, dönemsel koşulları ve yazarın ruh halini çözümlemenin zorunlu olduğunu savunmuştur. Metin çözümlemesinde iki temel parametre kritik rol oynar: biçimsel yapı ve yazarın psikolojisi. Biçimsel okuma; dilbilgisini, cümle dizilimini ve anlamsal (semantik) dokuyu inceler. Psikolojik okuma ise yazarın dönemsel koşullarını ve ruhsal durumunu kavramayı gerektirir. (Bal, Dökmener, 2021, s.75).

Hans Georg Gadamer’ın Hermenötik yorumu ise sadece edebiyat alanında sınırlı kalmayıp, farklı alanlarında içinde olduğu çoklu bir yapıda irdelendiği gözükmektedir. Gadamer, bir metnin yorumlanması için o metnin hem ruhsal hem de tarihsellik açısından irdelenmesi gerektiğini öne sürmektedir (Toprak, 2003, s. 130). Gadamer, insanın varoluşundan itibaren içinde bulunduğu dünyayı anlamlandırma gayretinde olduğunu ve bu anlamlandırma sürecinin zorunlu olarak bireyin kendi yorumunu barındırdığını savunur; zira ona göre anlamak, temelinde yorumlamaktan başka bir şey değildir. Gadamer, dil başlı başına insanın varoluşundan beri devam eden bir gelişme olduğunu ve dil içinde bulunan bütün kavramlar, insanın bir şeyi anlamlandırma sürecinde büyük bir rol oynadığını belirtmiştir. Bu anlamlandırma belirli bir yorumlamayı beraberinde getirmiştir. Bu yorumlama kültürün kuşatıcılığı ile deneyimlenen yaşam içinde değerlendirilmesi gerektiği fikrini öne çıkarır. Bu aşamada Gadamer, özellikle Schleiermacher’ın yorumlama sürecinde dildeki psikolojik unsurların da dikkate alınması gerektiği yönündeki vurgusuna değinir. Buna göre insan, bir anlamlar dünyası içine doğsa da yalnızca bu anlamlar tarafından biçimlendirilmez. İnsan, anlamları bireysel yorumları aracılığıyla ifade eder ve bu bireysel yorumlarıyla kendini dönüştürmeye başlar. Dildeki kavramsal yapılar, kültürel normların ve bireysel-psikolojik dinamiklerin ortak bir ürünüdür. Dolayısıyla, belirli bir kesite ait değerler bütünüünün çözümlenmesi;

kolektif algı biçimlerinin yanı sıra, öznenin dilsel üretim esnasında maruz kaldığı psikolojik yönelimlerin de incelenmesini zorunlu kılar. Kültürün devingen yapısı ve anlamlandırma süreçlerinin karmaşıklığı göz önüne alındığında, insan dünyasının doğa bilimsel metotlarla çözümlenmesi mümkün değildir; dolayısıyla bu alanın metodolojik yapısı ve epistemolojik perspektifi farklılaşmak durumundadır (Fırıncioğulları, 2016, s. 46-47).

Paul Ricoeur, hermenötiğin dil ile kurduğu koparılamaz bağı öne çıkararak; bu disiplinin odak noktasının dil ve dilin kendisini somutlaştırdığı metinler olması gerektiğini savunur. Ricoeur, yazılı yapıtlar olarak adlandırılan metinler ve bu metinlerin dil eylemleri olarak ifade edilen okuma-yazma veya konuşma-yazma ilişkisine dayandırarak temellendirir. Ricoeur, kendi geliştirdiği “Hermenötik Çerçeve” adlı kavramından bahsetmekte ve bu kavramın birçok yöntembilimsel problemin bu çerçeve içinde çözülebileceğini söylemektedir (Sarı, 2005, s. 22). Ricoeur’ün felsefesi, insan kendini doğrudan anlayamadığını, ancak dil, semboller, anlatılar ve metinler yardımıyla dolaylı fark edebileceğini ifade eder. Ricoeur, metinlerin ve ifadelerin şekli üzerine bir değişimi, belli sözsöz parçaların özelliğiyle olduğunu belirtir. Bu değişim, nesnelerin göstergeler arasındaki açık bir ilişkisiyle ifade edilir. Bu ilişki nesne, sembol ve göstergedir. Bu üçlü ilişki beraberinde yorumlamayı da getirir. Buradaki ilişki, tabiri caizse üç ayaklı bir sacayağına benzer; bu ayaklar sırasıyla yorumlama sürecini, metinsel sınırları ve nesne-gösterge arasındaki bağıntıyı temsil eder. Söz konusu ilişkide “nesne” doğrudan metnin kendisine karşılık gelirken, “gösterge” yapısal analizle ortaya çıkarılan derin anlamı, “yorumlama serisi” ise metnin kendi dinamikleri içinde henüz bir bağlama oturtulamamış yorum zincirini ifade eder (Sarı, 2005, s. 29).

Hermenötiğin Göstergebilim Yöntemi ile İlişkisi ve Sanata Yansıması

Hermenötik yorumbilimi anlamına gelirken; Göstergebilim bir eserin veya görselin ne anlama geldiğini ve bu anlamın nasıl meydana getirildiğini çözmeye yarayan ve birbirini tamamlayan iki yaklaşım olarak ifade edilir. Göstergebilim bir görselin plastik yapısını (renk, ışık, kompozisyon) gösterirken; hermenötik bu plastik yapı ve parçaların arasındaki derin kültürel, tarihsel ve felsefi anlamları belirtir. Göstergebilim eserde yer alan kod ve sembol gibi görüntüleri düz ve yan anlam olarak ifade eder. Hermenötik, kodları ve sembolleri alarak görselin dönemin ruhunu ve insan deneyimini ortaya çıkarmaktadır. Bu iki temel yaklaşımın birbirini beslediği söylenebilir.

Hermenötik ve göstergebilim ilişkisi içinde eserler, biçimsel ve dilsel yönden yorumlanır. Sanat yapıtı bu ilişki içinde bir göstergeden daha fazlasını anlatır. Eser, kendi üzerinden çok fazla anlam üretir. Anlam üretme açısından sanat yapıtları açık yapıdadır. Sanat eserleri açık yapıda olduğu için çok fazla fikir üretilir ve böylelikle sanat yapıtları çok farklı biçimde algılanıp yorumlanabilir. Açık yapı tanımlaması her sanat yapıtının sonsuz sayıda okumalara sahip olduğu ve sürekli yeniden inşa edildiği söylenebilir. Bu doğrultuda sanat nesnesi, bir gösterge sistemi olarak semiyotik işlevini sürdürür ve anlam katmanlarını çoğaltır. Eser ile dil arasındaki bu korelasyon, semantik boyutu sürekli olarak genişletmektedir. Sanat yapıtının doğal dille olan eklemlenmesi sadece kavramsal (gösterilen) düzeyde gerçekleşmez. Dilin biçimsel bir göstereni olan yazı; resim sanatının yanı sıra, 1960 sonrası geleneksel medyumları dışlayan güncel sanat pratiklerinde de çeşitli formlarda piktoral bir gösteren olarak konumlanır (Batu, 2014, s. 16-17).

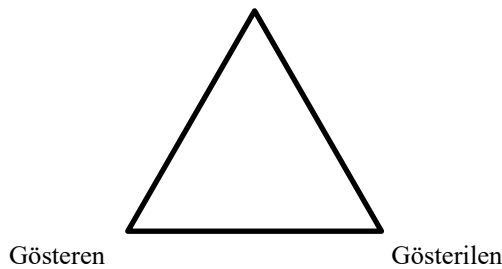
Günümüz sanatında tuval üzerine resim, farklı malzemelerle oluşturulmuş kavramsal çalışmalar, video enstalasyonlar, algoritmalar kullanılarak oluşturulmuş dijital çalışmalar, üç boyutlu ve sesin de içinde olduğu farklı anlatım tarzlarına sahip eserler göze çarpmaktadır. Yapılan bu çalışmaların hermenötik ile görsel göstergebilim ilişkisi içinde olduğu söylenebilir. Bir eserin yorumu, dil ile o eserin görsel anlamı arasındaki ilişkiye dayanmaktadır. “Eserde dil bir imgedir ve bu imgenin izleyici üzerinde etkiler bıraktığı görülür. Hermenötik, bir yapıtın yorumunda dil ve imge arasında bir birliktelik olduğunu öne sürer. İmge, yorumu bitmeyen bir süreci kapsar ve imgenin izleyiciden daima yeni anlamlar üretmesini talep ettiği anlaşılmaktadır. Bunun içindir ki, hermenötik

dairenin hiçbir zaman tamamlanmayacağı, son sözün söylenemeyeceği, buna rağmen yorum döngüsünün devam edeceği fikri öne çıkmaktadır” (Ataman, 2007, s.29). Farklı tarzlarda oluşturulan eserlerin bu ilişki içinde yorumlanmaları da farklılık göstermektedir. Örneğin tuval üzerine yapılmış bir resim; bu resmin kompozisyon ilkeleri, renk gibi yapısal elemanların anlamları ve resmin içeriği gibi noktalar bu kavramın alanı içindedir. Kavramsal bir çalışmada ise dilbilimsel bir değerlendirme veya zaman, mekân, yazı, insan ve doğa gibi kavramlarla çözümleme yapılır. “Kavramsal sanatta biçim silikleşir ya da etkisi azalır ve sonra s yazıya dönüşümü görülür. Esere estetik açıdan dikkat edilmediği ya da az dikkat edildiği göze çarpmaktadır. Çünkü sanatçının eserinde düşüncesini ön plana çıkarmak istediği anlaşılmaktadır” (Eygeci, 2023, s.1651).

Algoritmalar tarafından oluşturulan dijital yapıtların; bilimde, teknikte, felsefede ve dildeki gelişmeler neticesinde ortaya çıktığı fark edilmektedir. Algoritmalar kullanılarak tasarlanmış video görüntüler, 3D’li heykeller, hologramlar ve bilgisayar verileriyle oluşturulan eserler sanat, bilim ve teknoloji birlikteliğinden doğan çoklu sanat çalışmaları olarak gün yüzüne çıkmaktadır (Uzuner, 2023, s.1950). Bu doğrultuda, bir sanat eserinin çözümlenmesinde gelecekteki tüm iletişim ağlarından faydalanılmakta; kelime, görüntü, ses, müzik ve genel anlamda sanatın anlamlandırılmasında bu ilişkiden kılavuz olarak yararlanılmaktadır (İncirkuş, 2019, s. 61). Bütün bu adlandırmalar bir sanat eserinde izleyiciye bir şey düşündürtemeyebilir ya da gösterge yoluyla başka anlamlara gönderimde bulunmayabilir. Fakat sanat eseri izleyici ile temasa geçtiğinde kendi gizli âlemini açar. Bu bir taş, renk, ses, kelime olabilir ve bütün bunlar kendi varlığı içinde bir özgünlük kazanır. Herhangi bir şey sanat eserine dönüşmeden önce sıradan bir nesnedir ve bu sıradan nesne, estetik boyutta değerlendirilmeye başlandığında bir esere dönüşür. Eser anlamıyla ve göstergesel imgelerle kendi gerçekliğini topluma sunmaya başlar (Heidegger, 2011, s. 92).

Göstergebilim çalışmalarıyla ve bu alana katkılarıyla bilinen kişi Roland Barthes’dır. Barthes, dilbilim ve yapısal çözümleme yöntemlerini arasındaki ilişkiler doğrultusunda araştırmalarda bulunmuştur. Bu araştırmalar neticesinde göstergebilimi bir bilim olarak incelemekten çok sistematik bir uygulama alanı olarak ifade etmektedir. İlerleyen yıllar içinde Barthes, yapısal çözümleme modelinden uzaklaşarak çoğul okumaya dayalı yeni bir metin kuramına yönelmiştir (Rifat, 2014, s. 61-62). Barthes’in Göstergebilim ve Hermenötik arasındaki ilişki, anlam arayışının yapı söküme uğratılması ve anlamın tekillikten çıkarılıp çoğul bir üretim haline getirilmesi ekseninde kurulmaktadır. Bu iki yaklaşım arasındaki ilişkisi bir metnin veya sanatsal bir yapının ardında gizli kalmış anlamı okunması denebilir. “Yazar, göstergebilim ilkelerini dört başlık ve ikili karşılıklar biçiminde ifade etmektedir. Birincisi Dil ve Söz; ikincisi Gösterilen ve Gösteren, Üçüncüsü Dizim ve Dizge; dördüncüsü Düzanlam ve Yananlam’dır” (Rifat, 2014, s. 62) (Görsel 2).

Gösterge

Görsel 2. Barthes’in Gösterge Şeması

(<https://www.idildergisi.com/makale/pdf/1689949246.pdf>, Erişim tarihi: 03.06.2026)

Bu noktadan yola çıkılarak bu konu birkaç örnekle incelenmektedir. İlk örnek, Rene Magritte’nin resimlemiş olduğu “Bu Bir Pipo Değildir” adlı çalışmasıdır (Görsel 3-4).

Görsel 3. Rene Magritte'nin "Bu Pipo Değildir" adlı çalışması, 1928-29.
(https://tr.wikipedia.org/wiki/%C4%B0mgelerin_%C4%B0haneti#/media/Dosya:MagrittePipo.jpg,
Erişim tarihi: 03.06.2026)

Görsel 4. Rene Magritte, "Bu Pipo Değildir" adlı çalışma, 13 x 18 cm, Gravür, 1898-1967.
(<https://nazliisik.com/wp-content/uploads/2022/03/rene-magritte-cesi-nest-pas-une-pipe.jpg>, Erişim tarihi:
03.06.2026)

René Magritte, yapıtlarında dilsel ve görsel göstergeleri bir arada kullanarak; temsil, gerçeklik, yazı (dilsel gösteren) ve görsel imge arasındaki ilişkileri sorgular (Batu, 2014, s. 19). Bu eserlerde bir pipo resmi ve piponun temsiline ilişkin bir metin göze çarpmaktadır. Eserlerde, dil ve görüntü (imge) arasındaki geleneksel bağın koparılarak yeni bir yorum getirildiği fark edilmektedir. "Birinci çizimde titizlikle yapılmış bir pipo ve bir yazı görülür. Bu yazı, 'Bu bir pipo değildir.' adlı cümledir. İkinci resimde ise aynı pipo, aynı açıklama ve aynı yazıdır. Ama metin bir tablonun içinde pipoyla birlikte yer almaktadır. Bunun yanında mekân belirsizdir ve mekânın içinde büyük bir pipo daha vardır. Birinci çizimin, yalın görüntüsüyle insanı hayrete düşürdüğü ve ikincisinin ise belirsizlik içinde birden fazla görüntü verdiği anlaşılmaktadır. Şövalenin üzerinde dik duran ve ahşap kamalara dayanan çerçeve, bir ressamın tablosunu bize andırmaktadır. Eserin bittiği, sergilendiği ve izleyiciye yorum sunan bir metinle görselleştirildiği fark edilmektedir. Yapıtın ne adında ne de resimsel öğelerin yer aldığı çocuksu el yazısında sanatçıya ait bir izin olmayışını ve yerde bulunan parkelerin görünüşünde buranın bir sınıf olduğu düşüncesini akla getirmektedir" (Foucault, 2023, s. 19). İkinci resimde pipo, gerçekte pipo ne değildir; sadece pipoyu temsil etmektedir. Mekânın içinde yer alan büyük piponun, mekânın perspektifiyle ters orantılı olduğu göze çarpmaktadır. Büyük piponun boyutu, piponun sanki boşlukta durduğu izlenimini vermektedir. Burada, büyük piponun boşlukta durması ile şövalenin üzerinde duran piponun durağanlığı arasında bir karşıtlık olduğu göze çarpmaktadır. Tablonun, tablonun içinde yer alan piponun ve metnin sanki yıkılmamaları için bir zemine tutturuldukları görülür. Öte yandan şövale, çerçeve, tuval ya da pano ve desen, bütün bunlar devrilecekmiş gibi görülür. Resimde kırılmış tahtalar, paramparça olmuş imgeler ve sözcükler

devrildiğinde/paramparça olduğunda, resimde sadece büyük bir pipo resmi kalacağı düşüncesi varsayılır (Foucault, 2023, s. 20-21). Ama yine de her iki resimde de görülen pipo imgesiyle orada bir pipo olmadığının ve sadece bir imgenin temsili olduğu gerçeğinin ortaya çıktığı anlaşılmaktadır. Cündioğlu'nun yazmış olduğu *Sanat ve Felsefe* adlı kitapta bu konu hakkında şu ifadeler yer almaktadır:

Aslında ortada bir pipo resmi ve ayrıca Ceci n'est pas une pipe yazı bulunuyor falan da değildir. Bilakis yazının kendisi de bir resimdir. Resmin bir parçasıdır. Piponun resmi ile motto ancak birlikte resmi ve /veya resmin idesini oluştururlar. İki cüz, bir bütündür. Parçalı bir bütün. Peki, bu pipo değildir de nedir o zaman? Bu bir pipo resmi, bir pipo değil! Yani hakikatin kendisi değildir, sadece temsildir. Resimler de kelimeler gibi birer temsildirler. Hakikatin temsili. Bu kadarla yetinseydim eğer, hiç kuşkusuz ki hakikate saygısızlık etmiş olurum. Hemen düzeltiyorum o hâlde: Hiçbir resim, bizzat hakikati tasvir etmez, aksine ressama özgü hakikati, yani ressamın hakikatini temsil eder (Cündioğlu, 2022, s.140-141).

Bir başka örnek ise Joseph Kosuth'un İngiltere'de bulunan Rosetta taşı eserinden yola çıkarak oluşturduğu aynı ismi taşıyan yapıtıdır (Görsel 5-6).

Görsel 5. Rosetta Taşı, MÖ 30, British Müzesi, Londra.

Görsel 6. Joseph Kosuth, Rosetta Taşı, 1990, Place des ecritures, Figeac (Fransa).

(https://tr.wikipedia.org/wiki/Rosetta_Ta%C5%9F%C4%B1#/media/Dosya:Rosetta_Stone.JPG, Erişim tarihi: 03.06.2026)

(<https://historiadesconocida.com/wp-content/uploads/2020/03/Una-r%C3%A9plica-de-la-Piedra-de-Rosetta-en-Rashid-Rosetta-Egipto.JPG-1.jpg>, Erişim tarihi: 03.06.2026)

Bu yapıtın orijinal parçası Londra'da, British Museum'da bulunmaktadır. Bu orijinal eserin, her biri ayrı dillerde yazılmış olan üç ayrı bölümden oluştuğu görülmektedir. "Bu diller; Demotik (Mısır'da halkın kullandığı dil), Hieroglif ve Antik Yunancadır. Joseph Kosuth'un yapmış olduğu Rosetta Taşı adlı eser, kavramsal bir çalışma olarak öne çıkmaktadır. Kosuth, British Müzede bulunan Rosetta Taşı adlı yapıtın kopyasını devasa boyuttaki taşa aktardığı görülür. Sanatçı bu yapıtı göstergebilim açısından inceleme şansı bulduğudur. Kosuth, dil ve sanat arasında bir bağ kurarak izleyiciye düşündürtmeye sevk etmeye çalıştığı fark edilmiştir. Sanatçı bu yapıtla birlikte Goethe, Walter Benjamin, James Joyce ve Ludwig Wittgenstein gibi kendi ülkesi yazarlarının dışında ait olduğu yerlerden uzaklaşarak farklı kültürlerle etkileşim içinde girdiği fark edilir. Böylelikle Kosuth farklı toplumların duygularını da çalışmalarına yansıtmaya çalıştığı dikkati çekmektedir. Eser, görsel sanatlar ve felsefe alanları arasındaki diyalogun öne çıktığı güzel bir çalışmadır. İzleyici, esere bakarken boş bir yüzeye bakmakla yetinmeyip, kavramların ve düşüncelerinde içinde olduğu soyut

biçimler/yazılar arayıcılığıyla iletişim kurmaya çalıştığı görülür. Kavramsal sanatın yaklaşımlarından birini ortaya çıkaran bu özellik, dil ile düşünce arasında yeni köprüler kurulmasını sağlamaktadır” (İncirkuş, 2020, s. 618-619).

Yöntem

Araştırma, betimsel yöntemle yürütülen nitel bir çalışmadır. Araştırmada literatür taraması yapılarak hermenötiğin tarihsel gelişim süreci, göstergebilim yöntemi ile yorumsal ve anlamın biçimsel ilişkisi ve bu iki kavramın sanatla olan ilişkisi incelenmiştir. Göstergebilim yöntemi eserin plastik yapısı (renk, ışık, kompozisyon), kod ve sembol gibi görüntülerin gösterge şemasından yararlanılarak açıklanmıştır. Hermenötik, bu plastik yapı içinde yer alan çeşitli semboller, kodlar gibi parçalar arasından derin kültürel, tarihsel ve felsefi anlamların ortaya çıkarılması için bir yöntemdir (Batu, 2014, s.16).

Literatür taramada yerli ve yabancı kaynaklardan; internet ortamında yayımlanan çeşitli dergi, makale ve kitaplardan; sanatçının yayınlamış olduğu kataloglardan, çeşitli yazılı ya da sözlü kaynaklardan ve ansiklopedik metinlerden yararlanılmıştır. Araştırmada hermenötik ve göstergebilim yönteminin uygulanabilirliğini sağlayacağı düşünülen; On Kawara’nın Bugünün Serileri, Peter Kogler’in Kunsthaus Bregenz ve Njideka Akunyili Crosby’nin Güzel Olanlar adlı çalışmaları örneklem olarak seçilmiştir. Bu eserlerin seçilmesinin temel nedeni, günümüz sanatının farklı üretim biçimlerini temsil etmelerinin yanı sıra, hermenötik ve göstergebilimsel çözümleme açısından zengin bir anlam katmanına sahip olmalarıdır.

Bu eserlerde dilbilim kullanımı (dil yapısı, yazı şablonları), tarihsel zaman boyutu (geçmiş-şimdi-gelecek), toplumsal olaylar, doğal felaketler, endüstriyel kazalar, bilimsel ve teknolojik gelişmeler (3D haritalama, video projeksiyon, ses, zihin, imge) ve kültürel konular (kadının toplumdaki yeri ve temsili) üzerinden gösterge, gösteren ve gösterilen üzerinden çözümlemeler yapılmıştır.

Bulgular

On Kawara; kendi yaşam biçimi, yaşadığı yerler, kimliği, arkadaşlıkları gibi kendi özel hayatına ait birçok bilgiyi, belgeyi, yazı dilini ve dilsel imgeleri kullanarak yapıtlar oluşturmaktadır. Sanatçının betimlemiş olduğu eser Bugünün Serileri’dir (Görsel 7).

Görsel 7. On Kawara, Bugünün Serileri / Today S.series, Tuval Üzerine Akrilik, 45,5 x 67 cm, 1966-2013, Özel Koleksiyon, New York /Londra.

(<https://www.guggenheim.org/teaching-materials/on-kawara-silence/paintings-today-series..-date-paintings>, Erişim tarihi: 03.06.2026)

Sanatçının, 1966 yılından 2013 yılına kadar yaşadığı, gezmiş olduğu ülkelerde dil araştırmaları yaptığı ve bu araştırmaları eserine aktardığı fark edilir. Kawara’nın bu araştırmaları günün belli tarihlerine göre arşivlediği görülür. Sanatçı, eserinde kelime ve zaman kavramlarını dil

yapısı bağlamında kullanmıştır. Eserdeki dil yapıları, yazı şablonlarıdır. Bu şablonlar sabit, olağan ve değişkenliği olmayan biçimlerdir. Sanatçı eserini oluştururken kendi iç dünyasını ve bireysel yaşamındaki günlük olayları hiç sorgulamadan aktarmış (Eygeci, 2023, s. 1658), kavramsal sanatın dil stratejisinden yararlanmış. Kawara, kavramsal çerçevede dil yapısını sade bir biçimde ele almakta; bu yönelimle eserini zaman ve yer tanımlamaları üzerinden inşa etmektedir. Sanatçının kullanmış olduğu dil, kendi yaşamının sadeliğinin ve rutininin bir yansıması olarak ortaya çıkmaktadır. Bir insan olarak sanatçının; yaşamış olduğu zaman boyutunu (geçmiş-şimdi-gelecek), bulunduğu mekânı (şehir-ülke-coğrafya), bu yerlerin ve bu yerlerde yaşayan insanların düşünsel süreçlerini kendi mantığıyla anlamaya çalıştığı söylenebilir. Sanatçının bu gibi kavramsal işleri zaman açısından incelendiğinde hem sanatçının hem de içinde yaşadığı toplumun zamanı nasıl algılayıp anladığı ve yorumladığı gözlemlenebilir.

Eserde nesnel bir varlık olarak zamanın (tarih, gün, ay) biçimlendirildiği/görselleştirildiği, öte yandan düşünce olarak sanatçının yaşadığı yerlerde edindiği tecrübelerin (özel varlığı) zihninde anlam kazandığı görülür (Koç & Kaplan, 2022, s. 935). Sanatçının, eserlerinde kendini sıradan bir insan olarak gösterdiği ve bu sıradanlık içinde yaşamış olduğu trajedik deneyimleri sonsuz tekrarlar içinde anlatmaya çabaladığı anlaşılar. Kawara'nın eserinde tarihsel bir alıntı yapmadığı, sadece gündelik hayatta yaşanan dehşeti ve insanların olaylar karşısındaki ilgisizliklerini eleştirel bir dille ifade etmeye çalıştığı fark edilmektedir. Sanatçı, insanların ilgisizliğini eserinde yer alan tarihlerle ve yaşananları da sürekli tekrarlarla somutlaştırmaya çalışır. Kawara, yapıtlarının oluşumu süresince sıkıldığını, psikolojisinin bozulduğunu ve hatta bu durumun tahammül edilemez bir seviye ulaştığını ifade eder. Bu süreç olarak sanatçının 2013 yılında ölmesi ile son bulur (Woo, 2010, s. 71-72). Kawara'nın çalışmalarında savaşların yarattığı yıkımların, doğal felaketlerin, endüstriyel kazaların, hastalıkların, intiharların ve toplumsal olayların ele alındığı ve işlendiği anlaşılmaktadır. Sanatçının söz konusu yapıtında da aynı konuları ifade etmeye çalıştığı ve bu konuları ele alarak yaşadığı ABD'nin toplumsal iç karışıklıklarını göstermeye çalıştığı gözlenmektedir. Sanatçının, bütün bu yaşanan toplumsal olayları günlük gazetelerden topladığı yazılar ve görüntüler ile eserinde bir arada kullandığı dikkati çekmektedir. (Woo, 2010, s. 66).

“Bugünün Serileri” Adlı Yapıtın Görsel Gösterge Çözümleme Yöntemiyle İncelenmesi

Hermenötik bağlamında değerlendirildiğinde eserin; gösterge, gösteren ve gösterilen bağlamı içinde ele alındığı göze çarpmaktadır. Eserde gösterge yapıtın kendisi; gösteren belli tarihler, gazeteler ve renkler ve gösterilen bu tarihlerde yaşanan olaylar ve olayların içinde verilmek istenen mesajdır. Eserin göstergesi, yazı şablonu kullanılarak yapılmış tarihlerdir. Bu eserde gösteren olgusu ise Kawara'nın göstermiş olduğu tarihlerin ne anlama geldiği ve bu anlamın iki şekilde ifade edildiğidir. İlki düz anlam, diğeri ise yan anlamdır. Düz anlam, sanatçının yaşamış ve gezmiş olduğu yerlerden bizzat tecrübe etmiş olduğu olaylardır. Yan anlam ise savaşların yarattığı yıkımlar, doğal felaketler, endüstriyel kazalar, hastalıklar, intiharlar ve toplumsal karışıklıklar olarak ifade edilmektedir. Gösterilen kavramına gelindiğinde tarihi verilen olayların sanatçı üzerindeki psikolojik, sosyolojik ve toplumsal izleri görülmektedir. Sanatçı yapıtında yaşamış olduğu dehşeti ve bu dehşet karşısında insanların olaylar karşısındaki ilgisizliği gibi durumları belli tarihlerle tekrar ederek izleyiciye sunmaya çalışmaktadır. Eserdeki bu tekrarlar, Kawara'nın toplumun duyarsızlığına yönelttiği bir eleştirisi olarak değerlendirilebilir. Eserdeki gazete küpürlerinin göstereni; düz anlamıyla olay ya da olayların haberi, yan anlamıyla ise görsel imge yoluyla betimleme, açıklama, arşiv oluşturma ve süreçtir. Renk göstereninin düz anlamı cansız, somut ve sayılamayan; yan anlamı ise gri, mavi ve kırmızıdır.

Tablo 1. Görsel Gösterge Çözümleme Yöntemi

Gösterge	Yapıtın Adı: Bugünün Serileri / Today Series	Gösterilen
Gösteren	Düz Anlam	Yan Anlam
Tarihler (Yazı Şablonları)	Sabit, Olağan, Değişkenliği Olmayan. Sanatçının yaşamış ve gezmiş olduğu yerlerden bizzat Tecrübe etmiş olduğu olaylardır.	Savaşların yarattığı felaketler, Endüstriyel kazalar, Hastalıklar, İntiharlar ve Toplumsal karışıklıklar. Psikolojik, sosyolojik etkiler. Dehşet ve insanların İlgisizliği içindeki olayları belli tarihlerle sunma, eleştiri getirme.
Gazete	Olay/Olayların Haberi	Görsel İmge yoluyla betimleme, Açıklama, Arşiv oluşturma, Süreç.
Renk	Cansız, Somut, Sayılamaz	Gri, Mavi, Kırmızı

(Kaynak: Büyükparmaksız ve Ermiş, 2022).

Mekân kavramının, resim sanatının tarihsel gelişimi içinde genellikle yardımcı eleman olarak kullanıldığı görülür. Geleneksel anlamda mekânın, resmin tamamlayıcısı olarak öne çıktığı anlaşılr. Ta ki bu nokta modernizmle birlikte değişmeye başlar. Mekân anlatısının, Kübizmle başlayan süreçte Op Art anlayışıyla birlikte üçüncü boyuta ve daha farklı boyutlara evrildiği görülmektedir. Günümüze gelindiğinde ise mekân, dijital sanatla birlikte sanatsal bir değer taşımaya başlar. Dijital sanatın sunduğu olanaklar mekânın yeniden biçimlenmesine imkân sağlar. Mekân, dijital unsurlarla yeniden üretilir ve sanatçılar tarafından ne istenmişse o tasarıma dönüştürülür. Dijital teknolojiye mekân yaratım sürecine bakıldığında 3D haritalama ve video projeksiyon yöntemlerinin kullanıldığı görülmektedir. 3D’li haritalama yöntemi, belli mekânların (binaları, karmakarışık ve üç boyutlu yüzeyleri) bir projeksiyon arayıcılığıyla yansıtılmasıdır. Belli bir mekânın üzerine yansıtılan görüntüler hareketli, yüzeye uyum içinde ve belli grafik göstergelerden oluşmaktadır. Bu yeni teknolojinin, bilimsel gelişmelerin etkisiyle farklı sanatsal uygulamalara dönüştüğü görülmektedir (Sağlam, 2020, s. 58-60). Dijital sanatı mekân tasarımlarında kullanan sanatçılar bulunmaktadır ve bu sanatçılardan biri de Peter Kogler’dir. Kogler’in tasarlamış olduğu “Kunsthau Bregenz”, ilgi çekici bir çalışmadır (Görsel 8).

Görsel 8. Peter Kogler, Kunsthau Bregenz, 2000, Bilgisayar Animasyonu / Projeksiyon, Ses: Franz Pomassl, Fotoğraf: Markus Trette.

(<https://www.kogler.net/wordpress/photos/kunsthau-bregenz-projektion-2000/> Erişim tarihi: 03.06.2026)

Eser, yeni ve farklı bir dijital dünyanın kapılarını açmaktadır. Yapıt, boş bir mekândan hareketle sanatçının zihninde tasarlayarak oluşturduğu imgeler dünyasına doğru bir yolculuk niteliği taşımaktadır. Bu görüş, ünlü filozof John Locke’un 17. yüzyılda ortaya koyduğu; insan zihninin

doğuştan boş bir levha (Tabula Rasa) olduğu ve deneyimlerle şekillendiği fikrini hatırlatmaktadır. Buradan hareketle sanatçının da boş bir mekânı kendi kişisel deneyimleriyle hem topluma hem de kendi zihinsel sürecine ortak etmeye çalıştığı düşünülebilir. Esere bakıldığında, günümüz dünyasının hızlı yaşam koşullarını ve bu yaşam koşullarında görülen döngüyü hatırlattığı anlaşılmaktadır. Sanatçı, yapıtında katı bir mimari yapıyı kendi gerçekliğinden kopararak yeni bir mekân yaratmaktadır. Bu mekân; dinamik, hareketli, anlık ve kendi sistemi içinde devingen bir yapı olarak ortaya çıkmaktadır. Kogler'in bu ve benzeri eserlerinde, doluluk ve boşluk gibi resmin temel plastik kavramlarının kullanıldığı görülmektedir. (Sağlam, 2020, s. 61).

“Kunsthau Bregenz” Adlı Yapıtın Görsel Gösterge Çözümleme Yöntemiyle İncelenmesi

Eserde gösterge, yapıtın kendisidir. Gösteren mekân, dijital teknolojiyle oluşturulmuş imgeler ve sestir. Yapıtın gösterilen olgusuna gelindiğinde mekânın düz anlamı; üç ve daha çok boyut kullanılarak oluşturulmuş sanatsal sunum, yan anlamı ise herhangi boş yerin veya yüzeyin farklı bir tasarımla yeni mekânların oluşturulmasıdır. Bu mekânlar; gerçek veya sanal olarak görülmekte ve mekânda oluşturulan görüntüler aracılığıyla izleyici ve eser arasındaki sınırların ortadan kaldırılmaya çalışıldığı anlaşılmaktadır. Eserde, teknoloji gösteren, düz anlamı 3D haritalama ve video projeksiyondur. Yan anlama gelindiğinde 3D haritalama ve video projeksiyon yöntemleri kullanılarak izleyici üzerinde sanal gerçeklik algısı oluşturulmasıdır. Yaratılan sanal gerçeklikle görüntü, dokunma vb. olguların duyu organları aracılığıyla gerçekmiş gibi algılanmaya çalışılır. İmge kavramları üzerinden incelendiğinde düz anlam, dijital teknolojik araçlarla yansıtılmış düz, yatay, dikey ve eğrisel çizgilerden oluşan geometrik görüntülerdir. Yan anlam, yansıtılan görüntüler mimarinin katı gerçekçiliğini altüst ettiği ve bu altüst oluşla birlikte sanal imgeler arayıcılığıyla mimari yüzeyin yeniden tasarımıdır. Sanatın eski geleneksel bakışına göre dışarıdan izlenen imgelerin, yeni teknolojiyle birlikte seyreden görüntünün içinde yer alma anlayışına doğru evrildiği görülür. Ses kullanımı bir şeyin çağrışımıdır. Ama gerçekte olmayan seslerin yapay yolla ve duyu organı arayıcılığıyla gerçekmiş gibi algılanmasıdır. Eserde ses kullanımı resim (imge) ile değişkenlik göstermesine rağmen birbiri içinde anlamlı denge kurulduğu göze çarpar (Tuğal, 2018, s. 217).

Tablo 2. Görsel Gösterge Çözümleme Yöntemi

Gösterge		Yapıtın Adı: Kunsthau Bregenz	
Gösteren		Gösterilen	
	Düz Anlam	Yan Anlam	
Mekân	Üç ve daha çok boyut kullanılarak oluşturulmuş sanatsal sunum	Herhangi boş bir yerin veya yüzeyin farklı bir tasarımla yeni mekânların oluşturulması. Mekânlar gerçek veya sanal olarak görülmekte ve gerçek, sanal görüntüler arayıcılığıyla izleyici ve eser arasındaki sınırların ortadan kalktığı fikrinin verilmesi	
Teknoloji	3D haritalama ve video projeksiyon	3D haritalama ve video projeksiyon yöntemleri kullanılarak izleyici üzerinde sanal gerçeklik algısı oluşturulma. Yaratılan sanal gerçeklikle görüntü, dokunma vb. olguların duyu organları arayıcılığıyla gerçekmiş gibi algılanmaya çalışılması	
İmge /İmgeler	Düz, yatay, dikey ve eğrisel çizgilerden oluşan geometrik görüntüler	Yansıtılan görüntüler mimarinin katı gerçekçiliğini altüst ettiği ve bu altüst oluşla birlikte sanal imgeler arayıcılığıyla mimari yüzeyin yeniden tasarımıdır	
Ses	Çağrışım	Gerçekte olmayan sesleri yapay yolla ve duyu organı arayıcılığıyla gerçekmiş gibi algılama	

Gösterge kavramı üzerinden temsiliyet ve kültürel konuları işleyen sanatçı Njideka Akunyili Crosby'dir. Crosby'nin farklı teknik ve malzeme kullanımı dikkati çekmektedir. "Güzel Olanlar" adlı eseri de farklı teknik ve malzeme kullanım biçimleriyle iyi bir örnek oluşturmaktadır (Görsel 9). Sanatçı, doğmuş olduğu Nijerya'da ülkesinin kültürel unsurlarını fotografik bir görüntüyü andıran biçimiyle resimlerine aktarmaktadır. Resimde özne kadındır ve kadının toplumdaki yeri tartışılmaktadır. Çalışmada dikkati çeken nokta resmin ortasında transparan biçimde yapılmış siyahı bir kadındır ve duvarda asılı duran fotoğrafların kompozisyon içinde bir bütünlük taşıdığı fark edilmektedir. Fotoğraftaki bu bütünlük kadın bedeni ve evin içinde kadının mahremiyetini gösteren olgudur. Crosby'nin, bu durumu eleştirel bir dille resminde gösterdiği anlaşılmaktadır (Özeskici, 2018, s. 118-119). Sanatçının, resminde kadını ve kadının toplum içindeki kültürle ilişkisini ele alarak yaşantısını sorguladığı; bu sorgulamayı ise eleştirel bir dille ve kültürel bağlam içerisinde yapıtına aktardığı anlaşılmaktadır. Sanatçı, eski fotoğrafları kolaj tekniği biçiminde tasarlayarak eserlerini oluşturmaktadır. Crosby'nin, eserlerini meydana getirirken gazete veya dergilerde yer alan fotoğrafları, belirlediği konu çerçevesinde kolaj tekniği ve transparan renk kullanımıyla bir araya getirdiği dikkati çekmektedir.

Görsel 9. Njideka Akunyili Crosby, Güzel Olanlar, 152,5 x 106,68 cm, Kâğıt Üzerine Akrilik, Transfer ve Renkli Kalem, 2014.

(<https://www.njidekaakunyilicrosby.com/selected-works>, Erişim tarihi: 03.06.2026)

“Güzel Olanlar” Adlı Yapıtın Göstergebilimsel Çözümleme Yöntemiyle İncelenmesi

Tablo 3. Görsel Gösterge Çözümleme Yöntemi

Gösterge	Yapıtın Adı: Güzel Olanlar	
	Gösteren	Gösterilen
	Düz Anlam	Yan Anlam
Kadın Figürü	Sanatçının Ablası	Kadının toplumdaki yeri, temsili ve sanatçının kadın imgesini yaşadığı ülkenin kültürel dokusuyla birleştirme
Fotoğraflar	Eski ev eşyaları, moda dergilerinden kesilmiş kağıtlar ve insan imgeleri	Sanatçının anılarının yeniden canlandırılması, azınlık olarak yaşadığı ülkede ailevi ve ortak kültürel değerler ve kadının yaşam stili gibi olguların yeniden biçimlendirilme
Bir Mekân İçinde Tasarlanan Kompozisyon	Sanatçının yaşamış olduğu evinin iç kurgusu	Ülkesinin geçmişini bugüne taşınması, sanatçının aile bireyleri, doğmuş olduğu Nijerya halkı, Nijeryalı Amerikalılar ve Amerikalı insanlar gibi farklı kültürdeki insanları bir araya getirme

Gösterge olgusu yapıtın kendisi, gösteren ise kadın figürü, fotoğraflar ve bir mekân içinde tasarlanan kompozisyonudur. Yapıtın gösteren olgusu kadın figürüdür. Düz anlamda sanatçının ablası olan bu figür, yan anlamda kadının toplumdaki yeri ve temsili ile sanatçının kadın imgesini yaşadığı ülkenin kültürel dokusuyla birleştirmesine işaret eder. Resimde kullanılan fotoğraflardaki imgelerin göstergeleri; Crosby'nin ev içini betimleyen çerçeveli fotoğraflar, eski ev eşyaları, moda dergilerinden kesilmiş kâğıtlar ve insan imgeleridir. Diğer anlam göstergeleri ise sanatçının anılarının yeniden canlandırılması, azınlık olarak yaşadığı ülkede ailevi ve ortak kültürel değerleri ve kadının yaşam stili gibi olguların yeniden biçimlendirilmeye çalışılması oluşturmaktadır. Bir mekân içinde tasarlanan kompozisyon ve bu kompozisyonun ilk anlamı, sanatçının yaşamış olduğu ev içi kurgusudur. Eserdeki ikincil anlam ise sanatçının ülkesinin geçmişinin bugüne taşınmasıyla birlikte aile bireylerini, doğduğu yer olan Nijerya halkını, Nijeryalı Amerikalıları ve Amerikalı figürleri, yani farklı kültürlerden insanları bir araya getirilmesiyle oluşturulmuştur (Özeskici, 2018, s. 119).

Sonuç

İlkel insanın mağara duvarlarına çizdiği insan, hayvan ve doğa betimlemelerinin, toplumsal iletişim sürecinde temel birer araç işlevi gördüğü söylenebilir. Söz konusu iletişim, tarihsel süreç içerisinde görsellikten dile, ardından da yazıya evrilmiştir. İlkel insanın doğayı ve varlığı anlamlandırma çabası, beraberinde çeşitli epik anlatıların doğmasına zemin hazırlamış; bu destansı hikâyeler ise zamanla mitolojiye dönüşmüştür. Bu mitolojiler tek tanrı inancının ortaya çıkmasıyla ortadan kalkmış ya da değişime uğrayarak dinî söylemlerin içine karışmıştır. Antik dönemde yazılmış olan destanların incelenmesi süreciyle birlikte hermenötik kavramı literatüre dâhil olmuştur. Hermenötik, sanat disiplini içerisinde yapıtların anlamlandırılmasına yönelik bir yorumlama yöntemi olarak öne çıkmıştır. Göstergebilim yöntemi ise, bir görselin, metnin veya kültürel ögenin neyi (görünen ve derin anlamları) nasıl ifade ettiğini yapısal bir sistem içinde çözümlemesidir. Öte yandan hermenötiğin, göstergebilim yöntemiyle kuramsal bir yakınlık içerisinde birbirini desteklediği görülmüştür. Eserler, göstergebilimin önemli temsilcilerin biri olan Roland Barthes'in gösterge şeması kullanılmıştır. R. Barthes'in gösterge modeli olan gösterge, gösteren ve gösterilen üzerinden düz anlam ve yananlam çözümlemeleri yapılmıştır. Bu doğrultuda, göstergebilimsel analiz yöntemi aracılığıyla On Kawara'nın "Bugünün Serileri", Peter Kogler'in "Kunsthau Bregenz" ve Njideka Akunyili Crosby'nin "Güzel Olanlar" adlı eserleri çözümlenmiştir.

On Kawara'nın "Bugünün Serileri" isimli eserinde yer alan figürler, fotoğraflar ve mekân içinde tasarlanan kompozisyon unsurları açıklanmıştır. Bu açıklamalar doğrultusunda, görsel betimlemelerin yorumlanmasının yanı sıra sanatçının, izleyiciyi düşünmeye sevk edecek bazı noktaları yoruma açık bıraktığı fark edilmiştir. Eserde; yaşanan trajik vakalar, doğal felaketler, endüstriyel kazalar, hastalıklar, toplumsal huzursuzluklar ve intiharlar gibi olayların sanatçı tarafından izleyiciye yansıtılmaya çalışıldığı söylenebilir. Peter Kogler'in eserinde ise gösterenin anlamı yapıtın kendisidir. Bu bağlamda gösteren; mekân, dijital teknolojiyle oluşturulmuş imgeler ve ses olarak belirlenmiştir. Gösterilen ise üç veya daha fazla boyut kullanılarak oluşturulan sunum ile boş bir mekânın ya da yüzeyin dijital tekniklerle bir tasarıma dönüştürülmesidir. Mekânın gerçek veya sanal olarak kurgulandığı; mekânda form kazanan biçimler vasıtasıyla izleyici ile eser arasındaki sınırların ortadan kaldırılması fikrinin işlendiği görülmektedir. Eserin dijital oluşumu olan 3D haritalama ve video projeksiyon teknikleri aracılığıyla izleyici üzerinde bir sanal gerçeklik algısı yaratılmıştır. Mekânda oluşturulan sanal yatay, dikey ve eğrisel çizgilerin mimarinin katı gerçekliğini esnettiği ve bu imgeler vasıtasıyla mimari yüzeyin yeniden tasarlandığı analizler sonucunda ortaya koyulmuştur. Çalışmada ses kullanımı ve resim (imge) farklılık gösterse de bu unsurlar arasında anlamlı bir birlikteliğin ve dengenin tesis edildiği söylenebilir.

Njideka Akunyili Crosby'nin "Güzel Olanlar" adlı eseri üzerine gerçekleştirilen çözümlemelerde; gösterge yapının adı; gösterenin kadın figürü ve gösterilen ise sanatçının ablası olduğudur. Söz konusu figür üzerinden kadının toplumdaki yeri ve temsilinin yanı sıra sanatçının kadın imgesini, kendi ülkesinin kültürel dokusuyla özdeşleştirme çabası içinde olduğu söylenebilir. Resimde betimlenen fotografik görüntüler; sanatçının anılarının canlandırılması, azınlık olarak yaşadığı ülkedeki ailevi meseleler, ortak kültürel değerler ve yaşam stilleri gibi etkenlerin yeniden biçimlendirilmiş bir yansıması olarak karşımıza çıkmaktadır. Eserde kurgulanan ev içi kompozisyonun da çok boyutlu anlam taşıdığı görülmüştür. Evin iç kurgusuna bakıldığında; sanatçının ülkesinin geçmişini bugüne taşıma gayreti ile aile bireylerinin durumları, Nijerya halkı, Nijeryalı Amerikalılar ve Amerikan toplumu gibi farklı kültürel kimliklerin ön plana çıkarıldığı anlaşılmaktadır.

Yapılan analizler sonucunda Hermenötik kavramı göstergebilim yöntemiyle nasıl bir ilişki kurduğu elde edilen bulgulara göre; göstergebilim yöntemi eserdeki plastik yapıyı göstermiş, hermenötik ise bu plastik yapıyı tarihsel, kültürel ve felsefi bağlamında yorumlamıştır. Sanatçı tarafından gizlenen imgeler izleyicinin alımlama süreci arasındaki köprü, bu iki yöntemin dinamik etkileşimi sayesinde kurulmuştur. Dolayısıyla göstergebilim eserin anatomisini çıkarırken, hermenötik bu anatomiye ruh ve bağlam kazandırarak sanat eleştirisini tek boyutluluktan kurtarmıştır. Hermenötikte, göstergebilimle ilişkisi içinde eserlerin yorumlamaları tarihsel bağlamı içinde kadının yeri, temsili, aile ilişkileri, göçmenlik, yaşanan trajedik kazalar, doğal felaketler, hastalıklar ve toplumsal problemler gibi konular ifade edilmiştir. Sanatçıların betimlemiş oldukları eserlerde başka ülkelerde yaşayan insanların uyum sorunları, göçmenlik ve kendini bir yere ait hissedememe gibi kültürel bağlamında açıklanarak belirli çıkarımlar yapılmıştır. Felsefi anlamda değerlendirildiğinde On Kawara'nın eseri zaman, varoluş, geçicilik ve kolektif hafıza gibi eksen içinde şekillenmiştir. Peter Kogler'in yapıtı felsefe bağlamı içinde postmodern sanat felsefesi, mekân ontolojisi ve estetik algı dinamikleri üzerine kurulmuştur. Eser, geleneksel sanat anlayışının sınırlarını aşan ve gerçeklik algısını sorgulayan felsefi alt yapıyı göstermiştir. Mekân, Jean Baudrillard'ın 'Simülasyon' kuramıyla özdeşleştirilebilir. Dijital teknikler (3D haritalama, Projeksiyon) arayıcılığıyla mekân ve sanal mekân birbirine karışır ve mimarının katı gerçekçiliği ile değişkenle uğrar.

Araştırma kapsamında incelenen eserler, çağdaş sanatın izleyici, mekân, zaman, kimlik ve kültürel bellek gibi temel kavramları yeniden tanımlayan yapısını ortaya koymaktadır. Özellikle Peter Kogler'in mekâna özgü enstalasyonunda, geleneksel sanat anlayışındaki eser-izleyici ayrımı büyük ölçüde ortadan kalkmaktadır. Klasik sanat anlayışında izleyici, eserin karşısında konumlanan pasif bir özne iken, Kogler'in çalışmasında izleyicinin bedeni doğrudan eserin bir bileşeni hâline gelmekte ve sanal mekânın deneyimsel yapısı içerisinde anlam üretim sürecine aktif olarak katılmaktadır. Böylece eser, yalnızca görsel bir nesne olmaktan çıkarak izleyicinin fiziksel varlığı ve algısal deneyimiyle tamamlanan dinamik bir yapıya dönüşmektedir.

Kogler'in eserinde görüntü, ses, dijital projeksiyon ve mekânsal düzenleme dengeli bir bütünlük oluşturmaktadır. İzleyici eseri yalnızca görme duyusu aracılığıyla deneyimlememekte; işitsel, mekânsal ve bedensel algılarının birlikte etkin olduğu çok duyulu bir deneyim yaşamaktadır. Bu durum, Gestalt kuramının öngördüğü üzere parçaların toplamından daha büyük bir algısal bütünlüğün oluştuğunu göstermektedir. Dolayısıyla anlam, yalnızca görsel göstergeler aracılığıyla değil, izleyicinin mekân içerisindeki hareketi ve deneyimiyle sürekli yeniden üretilmektedir.

Njideka Akunyili Crosby'nin Güzel Olanlar adlı eserinde ise kültürel parçalanmışlık, kimlik, göç, aidiyet, azınlık olma ve postkolonyal deneyim gibi çağdaş toplumun temel sorunları ele alınmaktadır. Sanatçı, bireysel yaşam öyküsü ile kolektif kültürel belleği iç içe geçirerek göç eden bireyin geçmişi ile bugünü arasında kurduğu kimlik inşa sürecini görünür kılmaktadır. Bu bağlamda

eser, yalnızca bireysel bir anlatı sunmamakta; aynı zamanda kültürel belleğin yeniden üretilmesi ve kimliğin sürekli dönüşen yapısı üzerine düşünsel bir tartışma ortaya koymaktadır.

Resim yüzeyinde yer alan fotoğrafik imgeler, nesnel gerçekliğin doğrudan temsilleri olmaktan ziyade, sanatçının öznel deneyiminden geçirilerek yeniden kurgulanmış görsel göstergeler olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu yaklaşım, Jean Baudrillard'ın simülasyon kuramıyla ilişkilendirilebilir. Baudrillard'a göre çağdaş toplumda imgeler artık gerçekliği yansıtmaktan çok onu yeniden üretmekte ve yeni bir gerçeklik alanı oluşturmaktadır. Crosby'nin eserinde kullanılan fotoğrafik katmanlar da gerçekliğin birebir temsili yerine, bellek, deneyim ve kültürel kimlik aracılığıyla yeniden oluşturulan simülatif bir gerçeklik üretmektedir.

Araştırmanın temel bulgularından biri, sanat yapıtlarının yalnızca biçimsel (plastik) özellikleri üzerinden ya da yalnızca tarihsel ve felsefi bağlamları dikkate alınarak incelenmesinin, eserin çok katmanlı anlam dünyasını açıklamada yetersiz kaldığını ortaya koymasındır. Bu nedenle çalışma, göstergebilimsel çözümleme ile hermenötik yorumu birlikte ele alarak sanat eserlerini hem yapısal hem de bağlamsal yönleriyle değerlendiren bütüncül bir çözümleme modeli önermektedir. Göstergebilim, eserin görsel kodlarını, göstergelerini ve anlam üretim mekanizmalarını nesnel bir biçimde ortaya koyarken; hermenötik yaklaşım bu göstergelerin tarihsel, kültürel, toplumsal ve felsefi bağlam içerisindeki anlamlarını derinlemesine yorumlamaya olanak sağlamaktadır.

Bu yönüyle araştırma, sanat teorisi, metodoloji ve literatüre katkılar sunmaktadır. Akademik açıdan çalışmanın en önemli katkısı, göstergebilimin yapısal nesnelliği ile hermenötiğin bağlamsal ve yorumsamacı yaklaşımını ortak bir metodolojik zeminde buluşturmasıdır. Böylece yapı ile bağlam, nesnellik ile öznellik arasındaki kuramsal ayrım aşılma; sanat eserlerinin çok katmanlı anlam yapısı daha kapsamlı biçimde açıklanabilmektedir.

Önceki araştırmaların büyük bölümü sanat eserlerini ya yalnızca göstergebilimsel yöntemle biçimsel olarak çözümlemiş ya da yalnızca hermenötik yaklaşımla tarihsel ve felsefi bağlam içerisinde değerlendirmiştir. Bu araştırma ise her iki yöntemi sentezleyen disiplinlerarası bir analiz modeli önererek literatürdeki önemli bir boşluğu doldurmaktadır. Özellikle plastik yapıların göstergebilimsel kod çözümlemesi sonucunda elde edilen verilerin Baudrillard'ın simülasyon kuramı, mekân ontolojisi ve çağdaş hermenötik kuramlar çerçevesinde yeniden yorumlanması, yöntemin çağdaş sanat eserlerine uygulanabilirliğini ortaya koymaktadır.

İncelenen eserlerde göç, aidiyetsizlik, kültürel bellek, toplumsal travmalar, doğal felaketler, endüstriyel kazalar, zaman, geçicilik ve varoluş gibi temaların göstergebilimsel-hermenötik bir yaklaşımla değerlendirilmesi, sanat yapıtlarını yalnızca estetik nesneler olmaktan çıkararak aynı zamanda tarihsel, kültürel ve toplumsal belgeler olarak ele almayı mümkün kılmaktadır. Bu doğrultuda araştırmanın, sanatçı, sanat eseri ve izleyici arasındaki karşılıklı etkileşim ağını gösterdiği söylenebilir. Göstergebilimsel analiz yöntemi sayesinde sanatçıların eserlerinde kullandıkları görsel göstergeler, simgeler ve imgeler sistematik biçimde çözümlenmiş; bu göstergelerin taşıdığı açık ve örtük anlam katmanları ortaya çıkarılmıştır. Hermenötik yorum ise bu göstergelerin tarihsel, kültürel ve düşünsel bağlamlarını dikkate alarak anlamın nasıl üretildiğini açıklamıştır. Böylece sanatçıların eserlerine yükledikleri anlamların, izleyici tarafından daha bilinçli ve bütüncül biçimde yorumlanabilmesine katkı sağlayan disiplinlerarası bir çözümleme modeli geliştirildiğini söylemek mümkündür.

Referances

- Akın, H. (2009). Fuzûlî'nin "Görgeç" redifli gazelinin göstergebilim açısından incelenmesi. *Turkish Studies*, 4(6), 1–12. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.869>
- Akpınar, A. (2014). Anlambilimden hareketle öykü çözümlemesi: Sabahattin Ali'nin "Duvar" adlı öyküsünün çözümlemesi. *Turkish Studies*, 9(9), 195–206. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.5642>
- Aksoy Arıkan, R. (2021). Umberto Eco'nun *Açık Yapıt* adlı eserinin çevirilerine eleştirel bir yaklaşım. *Turkish Studies – Language and Literature*, 16(1), 21–36. <https://doi.org/10.47845/TurkishStudies.47377>
- Aktulum, K. (2013). Tahsin Yücel'in *Yalan* adlı romanında yapısal dilbilimin ve göstergebilimin izleri. *Turkish Studies*, 8(13), 1–11. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.5696>
- Altay, R. (2024). Postmodern ozan imajı sergileyen Mabel Matiz'in *Toy* klibinde tasavvuf anlatısının göstergebilimsel analizi. *Turkish Studies*, 19(2), 447–467. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.75118>
- Altunkaya, H. (2012). "Beyhude Ömrüm" adlı hikâyenin Greimas'ın eyleyenler modeline göre incelenmesi. *Turkish Studies*, 7(4-I), 761–771. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.3597>
- Aslan Karakul, S. (2014). *Büyü Dükkânı*'ndaki büyülü ve büyüsüz anlatılar. *Turkish Studies*, 9(9), 217–234. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.7261>
- Ataman, I. (2007). *Bir Yorumlama Yöntemi Olarak Hermeneutik: Erol Akyavaş üzerine inceleme*, [Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi. https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezDetay.jsp?id=ugzXfJrX8AiZTA_GZZxo7w&no=J63B9AjXAXOmhdr9MgztXQ
- Baghanam, R. H., & Yılmaz, H. (2013). Kör Baykuş'un tanıklığında görünür çevirmenler. *Turkish Studies*, 8(10), 133–144. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.5124>
- Bal, Y. & Dökmener, E. (2021). Hermeneutiğin tarihsel gelişimi ve yönetim alanında uygulanabilirliği: bir literatür taraması. *Sobider Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(52), 72-88. <http://dx.doi.org/10.29228/SOBIDER.51418>
- Bankır, S. (2013). Tahar Ben Jelloun'un *Kum Çocuk* adlı romanında beden ve kimlik sorunsalı. *Turkish Studies*, 8(10), 155–163. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.5498>
- Bars, M. E. (2014). Vladimir Propp'un biçimbilimsel yaklaşımı çerçevesinde "Basat Depegözi Öldürdüğü Boy" üzerine bir inceleme. *Turkish Studies*, 9(3), 257–269. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.6280>
- Batur, Z. (2010). Anadili öğretiminde göstergebiliminin yeri: Anadili ders kitaplarındaki sözel metinlerle görsel metinlerin bütünselliğinin analizi. *Turkish Studies*, 5(4), 174–200. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.1713>
- Bilici, İ. E., & Bilmez, A. (2018). Bir göstergebilimsel okuryazarlık çözümlemesi: *Twist in My Sobriety*. *Turkish Studies*, 13(20), 205–224. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.13878>
- Budak, H. (2020). Toplumsal travmada bir onarım aracı olarak mizah "Koronavirüs Günlerinde Bir Nefes Gülümseme". *Turkish Studies*, 15(4), 215–239. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.43379>

- Bulut, F. (2012). “Melahat Hanım’ın Düzenli Yaşamı”na göstergebilimsel açıdan bakış. *Turkish Studies*, 7(3), 709–721. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.3599>
- Bülbül Oğuz, B. (2012). Sosyal medya dilinin görüntüsel gösterge boyutu ve bunun dile etkisi. *Turkish Studies*, 7(4-I), 1157–1166. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.4160>
- Büyükkarcı, O. (2021). İkili karşıtlıklar: Saatleri Ayarlama Enstitüsü’nde ölümlerin yeri. *Turkish Studies – Language and Literature*, 16(2), 1047–1071. <https://doi.org/10.47845/TurkishStudies.49768>
- Büyükparmaksız, A.M, Ermiş, Y (2022). Thalassa, Aphrodite’nin Doğuşu, Avlanan Amazonlar ve Germanicia Mozaiklerinin Göstergebilimsel Analizi, *ODÜ Sosyal Bilimler Araştırmalar Dergisi*, 12 (1), 43-70. <https://doi.org/10.48146/odusobiad.1033044>
- Cündioğlu, D. (2022). *Sanat ve Felsefe*, (6.Baskı), Kapı Yayınları.
- Çamur, M. (2022). Freud’un rüya kuramı bağlamında çizgi filmlerde cinselliğin sunumu: “3 Altında: Arcadia Hikâyeleri”ne yönelik göstergebilimsel bir analiz. *Turkish Studies*, 17(5), 985–1005. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.63437>
- Çelik, R. Y., & Özçınar, M. (2021). Dijital çağa *Black Mirror* dizisi ile göstergebilimsel bir bakış. *Turkish Studies*, 16(3), 865–892. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.49195>
- Demircan, B. (2025). Popüler kültürde melez kimlik oluşumları: Gösterge bilimsel bir analiz. *Turkish Studies – Social Sciences*, 20(2), 445–492. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.86738>
- Doğan, A. (2015). Siyasal reklamlarda “millet” teması: “Cumhurbaşkanlığı seçimi ve 30 Mart yerel seçimi örneği”. *Turkish Studies*, 10(2), 249–268. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.7775>
- Doğan, E. (2018). Türk sinemasında masal uyarlamaları ve Vladimir Propp’un halk masalları işlevlerinin Pamuk Prenses ve Yedi Cüceler (1970) filminde çözülmesi. *Turkish Studies*, 13(18), 53–63. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.14215>
- Dumanlı Kadızade, E. (2016). Türkçe eğitiminde çocuk yazınına göstergebilimsel yaklaşım: “Keloğlan ile Kardeşi” masalı. *Turkish Studies*, 11(14), 221–238. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.9838>
- Durhan G. (2020). Aristoteles’te tekhne olarak sanatın epistemik değeri. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 9(3), 1980-89. <https://doi.org/10.33206/mjss.531741>
- Eken, İ., & Gezmen, B. (2019). Haber fotoğraflarında Suriyeli mültecilerin temsili: Suriye olaylarının Anadolu Ajansı almanaklardaki fotoğraflar üzerinden incelenmesi. *Turkish Studies – Social Sciences*, 14(3), 465–488. <https://doi.org/10.29228/TurkishStudies.22933>
- Ercantürk, O. K. (2015). Türkçe ders kitaplarındaki yazılı metinler ile metin görsellerinin uyumu. *Turkish Studies*, 10(3), 427–454. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.7826>
- Erdem, M. D. (2009). Göstergebilim (semiotik) açısından Rasim Özdenören’in “İt” hikâyesi. *Turkish Studies*, 4(6), 120–169. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.876>
- Erişkin, B., & Uzdu Yıldız, F. (2023). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde anlatısal metinlerin yazınsal göstergebilim yöntemiyle sadeleştirilmesi. *Turkish Studies – Language and Literature*, 18(2), 903–922. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.64792>
- Eygeci, E.K. (2023). Kavramsal sanat yapıtlarında dilbilimsel çözümlemeler: Weiner, Kosuth ve Kawara Örneği. *İdil Sanat ve Dil Dergisi*, 12(110), 1650-1660.

<https://www.idildergisi.com/makale/pdf/1682881680.pdf>

- Fıncıoğulları, S. (2016). Sosyal bilimler ve hermenötik üzerine kısa bir değerlendirme. *Sosyoloji Dergisi*, (33) 37-48. <https://izlik.org/JA89HS67YD>
- Foucault, M. (2023). *Bu Pipo Değildir*, (23.Baskı), (Çev. S. Hilav), Yapı Kredi Yayınları.
- Gül Akmaz, M. (2016). Göstergebilimsel bir yaklaşımla *Kutadgu Bilig*. *Turkish Studies*, 11(4), 1241–1274. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.9482>
- Gündoğdu, A. E. (2012). Metinlerarasılık bağlamında Tahsin Yücel'in 'Yalan' adlı romanı. *Turkish Studies*, 7(4-II), 1893–1903. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.3470>
- Gürses Şanbay, S. (2021). Simone de Beauvoir'ın *Olgunluk Çağı* adlı yapıtında “savaş” algısı: Söyleyenler göstergebilimi ışığında bir okuma. *Turkish Studies – Language and Literature*, 16(4), 2009–2019. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.52407>
- Güzel, M. (2022). Kültürel diplomasi bağlamında Hollywood yapımı felaket filmlerinin göstergebilimsel analizi. *Turkish Studies – Social Sciences*, 17(3), 331–366. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.61943>
- Heidegger, M. (2011). *Sanat eserinin kökeni*. (2.Baskı), (Çev. F. Tepebaşılı), Deki Sanat Yayıncılık.
- Işık, M., & Darı, A. B. (2023). Yapay zeka film afişlerinin göstergebilimsel analizi: *Artificial Intelligence, Frank & Robot, Ex Machina* örneği. *Turkish Studies*, 18(1), 63–82. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.64322>
- Işıksalan, S. N. (2018). Türkiye’de çağdaş edebiyat kuram ve yaklaşımları üzerinde yapılan lisansüstü tezlerle ilgili bir araştırma. *Turkish Studies*, 13(28), 483–512. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.14323>
- İncirkuş, B. (2020). Çağdaş Sanat Yapıtının Göstergebilimsel İncelenmesi: Joseph Kosuth’un “Bir ve Üç Sandalye” Adlı Çalışması, *Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Dergisi*, 22(2), 615-623. <https://doi.org/10.32709/akusosbil.558787>
- İşeri, K., & Çapan Tekin, S. (2020). Küresel salgın dolayısıyla Sağlık Bakanı ve Bakanlığı tarafından sosyal medyada paylaşılan görsel metinlerin çözümlenmesi. *Turkish Studies*, 15(6), 559–581. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.44526>
- İşeri, K., & Demirgüneş, S. (2008). “Sessiz Gemi” şiirinin anlambilimsel/göstergebilimsel incelenmesi. *Turkish Studies*, 3(4), 499–513. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.375>
- Kalelioğlu, M., & Günay, V. D. (2018). Duha Koca Oğlu Deli Dumrul anlatısının yazınsal göstergebilim kuramı çerçevesinde incelenmesi. *Turkish Studies*, 13(5), 229–256. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.12890>
- Karimova, S., & Demir, S. (2024). Türk edebiyatında bir intikam öyküsü: Ferit Edgü’nün “Öç” küçürek öyküsünün göstergebilimsel çözümlenmesi. *Turkish Studies – Language and Literature*, 19(3), 1083–1097. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.77013>
- Keskin, Y., & Başer, A. (2016). Markaların yeni göstergesi “koku”. *Turkish Studies*, 11(21), 583–596. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.9794>
- Koca, E., & Kırkıncıoğlu, Z. (2016). Denizli ili gelin giyim-kuşamının göstergebilimsel açıdan çözümlenmesi. *Turkish Studies*, 11(8), 247–270. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.9569>
- Koç, A., Akif, M.K. (2022). Kavramsal Sanat Kawara. *SDÜ Art-e Güzel Sanatlar Fakültesi Sanat*

- Dergisi*, 15(30), 924-945. <https://doi.org/10.21602/sduarte.1178177>
- Koçak, A., & Gürçay, S. (2016). Altın Beşik efsanesinin göstergebilimsel incelenmesi. *Turkish Studies*, 11(20), 383-400. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.11195>
- Kula Demir, N., & Yiğit, Z. (2013). Reklam fotoğraflarında kadın bedeninin değişimi. *Turkish Studies*, 8(6), 459-472. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.4767>
- Kuleli, M. (2017). Çeviri göstergebilimi bakış açısıyla yazın çevirisinde öznelik yetisi incelemesi: “Coriolanus” oyunundaki öznelik yetisinin incelenmesi ve çeviri değerlendirmesi. *Turkish Studies*, 12(22), 511-532. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.12372>
- Kuleli, M. (2018). Çeviri göstergebilimi yaklaşımının bir öykünün çeviri değerlendirmesine uygulanması. *Turkish Studies*, 13(28), 597-638. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.14264>
- Kuleli, M. (2018). Çeviri göstergebilimi yöntemiyle bir öyküdeki anlatı izlenceleri ve Türkçe çevirilerinin çözümlenmesi. *Turkish Studies*, 13(26), 861-877. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.14317>
- Öncül, B. (2013). Türkçe ve Fransızca atasözlerinin karşılaştırmalı incelemesi. *Turkish Studies*, 8(10), 521-531. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.5119>
- Özeskici, E. (2018). Sanatta değişen paradigmlar: sanatçı, eser ve alıcı ilişkisi. *Yedi: Sanat, Tasarım ve Bilim Dergisi*, 20, 111-120. <https://doi.org/10.17484/yedi.434479>
- Rifat, M. (2014). *Göstergebilimin ABC’si*. Say Yayınları
- Sağlam, F. (2020). Peter Kogler’in dijital mekânları. *Anadolu Üniversitesi, Sanat ve Tasarım Dergisi*, 10(1), 52-67. <https://doi.org/10.20488/sanattasarim.830550>
- Sankır, H. (2018). Bir maddi kültür ögesi olarak sanat nesnesi. *Turkish Studies*, 13(10), 587-608. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.13407>
- Sarı, A, M (2005). Paul Ricoeur’in hermeneutik görüşü. *Kaygı Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Felsefe Dergisi*, Sayı: 5,20-39. <https://hdl.handle.net/11452/16363>
- Sayar, E. (2013). Orhan Veli’nin “İstanbul’u Dinliyorum” şiiri üzerinden İstanbul’u göstergebilimsel okumak. *Turkish Studies*, 8(9), 2185-2200. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.5181>
- Söğüt, Y. (2022). Medya emperyalizminin yansıma alanları dijital oyunlarda kültür ve birey ilişkisine bir eleştiri. *Turkish Studies*, 17(6), 1421-1441. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.64584>
- Tekinarslan, E. S., & Yiğit, M. (2021). İlköğretim sekizinci sınıf Türkçe ders kitaplarındaki okuma metinlerine göstergebilimsel bağlamda bir yaklaşım denemesi. *Turkish Studies*, 16(6), 3793-3806. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.46588>
- Toprak, M. (2003). *Hermeneutik ve edebiyat*. Bulut Yayıncılık.
- Tökel, D. A. (2007). Divan şiiri’ne modern metin çözümleme yöntemlerinden bakmak. *Turkish Studies*, 2(3), 535-555. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.148>
- Tuğal, A.S. (2018). *Oluşum sürecinde dijital sanat*. HayalPerest Yayınevi.
- Tuna, D. (2017). Şiir başlıkları ne söyler, çevirmenler ne yapar? *Turkish Studies*, 12(22), 669-686. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.11593>

- Tuncer, E. S. (2021). Molla Nasreddin Dergisi'nde yer alan karikatürlerin kültürel ve tarihsel kodlar bağlamında göstergebilimsel analizi. *Turkish Studies – Social Sciences*, 16(3), 1277–1303. <https://doi.org/10.47356/TurkishStudies.47620>
- Türe Abacı, Ö. (2015). Tahsin Yücel'in "Aramak" adlı öyküsünün yapışökümcü bir okuması. *Turkish Studies*, 10(12), 1143–1154. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.8438>
- Uslu, A. (2014). Ferit Edgü'nün "Bir Gemide" öyküsünün Greimas'ın eyleyenler modeline göre inceleme denemesi. *Turkish Studies*, 9(9), 1035–1047. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.7159>
- Uslu, Y. (2016). "Madenciler" adlı fotoğrafların göstergebilim açısından çözümlenmesi. *Turkish Studies*, 11(8), 399–414. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.9700>
- Uzuner, A. (2023). Yapay zekânın sanattaki yansımaları. *İdil Sanat ve Dil Dergisi*, 12(112), 1945–1957. <https://www.idildergisi.com/makale/pdf/1691847720.pdf>
- Uzunkaya, F. (2013). Ahmet Haşim'in "Yollar" adlı şiirinde öte düzen aşkınlığı. *Turkish Studies*, 8(9), 2513–2521. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.5097>
- Ünal, D., & Şeşen, E. (2020). Anneler Günü ve Babalar Günü reklamlarında toplumsal cinsiyet inşası. *Turkish Studies*, 15(3), 1453–1481. <https://doi.org/10.29228/TurkishStudies.41769>
- Woo, A, J (2010). On Kawara's Date Paintings: Series of Horror and Boredom. *Art Journal*, 69(3), 62–72. <https://doi.org/10.1080/00043249.2010.10791384>
- Yaman, B. (2021). Çeviri göstergebilimi bakış açısıyla Reşat Nuri Güntekin'in *Yaprak Dökümü* romanının çözümlenmesi ve W. D. Halsey'e ait İngilizce çevirisinin incelenmesi. *Turkish Studies – Language and Literature*, 16(2), 909–932. <https://doi.org/10.47845/TurkishStudies.51278>
- Yaşar, Ö. (2017). 27 Mayıs 1960 Darbesi dönemi çizgisel mizah ve demokrasi. *Turkish Studies*, 12(16), 471–492. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.11522>
- Yerköy, S. (2020). 1917 Bolşevik Devrimi ve 1923 Türk Devrimi'nin ardından Lenin ve Atatürk figürlerinin propaganda afişlerindeki yeri. *Turkish Studies – Historical Analysis*, 15(2), 751–774. <https://doi.org/10.29228/TurkishStudies.42223>
- Yıldırım, Ö. (2022). "93 Koçaklaması" şiiri üzerine anlambilimsel/göstergebilimsel bir çözümleme. *Turkish Studies – Language and Literature*, 17(4), 1415–1426. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.62534>
- Yılmaz, N. (2013). Sait Faik'in Şehri Unutan Adam adlı öyküsünün göstergebilimsel açıdan incelenmesi. *Turkish Studies*, 8(9), 2629–2640. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.5167>
- Zariç, M. (2014). Göstergebilim ve yapıbozumdan postmodernist yapısal eleştiriye. *Turkish Studies*, 9(12), 751–767. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.7437>
- Zimmermann, J. (2020). *Hermeneutik: Kısa Bir Giriş*, Say Yayınları.

ETHICAL DECLARATIONS

Research and Publication Ethics

The author(s) declare that this manuscript is an original work prepared in accordance with the principles of scientific research and publication ethics. The manuscript has not been previously published and is not currently under consideration for publication elsewhere.

All sources used in the preparation of this study have been properly cited and referenced. The author(s) confirm that the work contains no plagiarism, fabrication, falsification, or manipulation of data. The research findings are presented honestly and transparently in accordance with the principles of academic integrity.

Author Contributions

All authors have significantly contributed to the conception, design, analysis, and preparation of the manuscript. All authors have read and approved the final version of the manuscript and agree to its submission and publication.

Conflict of Interest

The author(s) declare that there is no conflict of interest regarding the publication of this manuscript.

Funding

This research did not receive any specific grant, financial support, or funding from any public, commercial, or non-profit funding agencies.

Artificial Intelligence (AI) Usage Disclosure

During the preparation of this manuscript, artificial intelligence tools may have been used solely for limited purposes such as language editing, translation assistance, and stylistic improvement. Any AI-assisted translations or language corrections were carefully reviewed and verified by the author(s). Artificial intelligence tools were not used to generate the core scientific content, research design, analysis, or scholarly conclusions. All academic responsibility for the content of the manuscript rests entirely with the author(s).

Copyright and Permissions

The author(s) confirm that all necessary permissions for copyrighted materials have been obtained where required and that the manuscript does not violate any intellectual property rights.

Author Approval

All authors confirm that they have read and approved the final version of the manuscript and consent to its submission and publication.

ETİK BEYANLAR

Araştırma ve Yayın Etiği

Yazar(lar), bu makalenin özgün bir çalışma olduğunu ve bilimsel araştırma ve yayın etiği ilkelerine uygun olarak hazırlandığını beyan eder. Makale daha önce herhangi bir yerde yayımlanmamış olup başka bir dergide değerlendirme sürecinde değildir.

Çalışmada kullanılan tüm kaynaklar akademik kurallara uygun biçimde atıflanmıştır. Yazar(lar), çalışmanın intihal, veri uydurma, veri tahrifi veya manipülasyon içermediğini; araştırma bulgularının bilimsel dürüstlük ilkelerine uygun şekilde sunulduğunu beyan eder.

Yazar Katkısı

Tüm yazarlar çalışmanın tasarlanması, yürütülmesi, analizi ve makalenin hazırlanmasına önemli ölçüde katkı sağlamıştır. Tüm yazarlar makalenin son hâlini okuyup onaylamış ve yayımlanmasını kabul etmiştir.

Çıkar Çatışması

Yazar(lar), bu makalenin yayımlanmasına ilişkin herhangi bir çıkar çatışması bulunmadığını beyan eder.

Finansal Destek

Bu araştırma herhangi bir kamu kurumu, ticari kuruluş veya kâr amacı gütmeyen kuruluş tarafından finansal olarak desteklenmemiştir.

Yapay Zekâ Kullanım Beyanı

Makalenin hazırlanması sürecinde yapay zekâ araçlarından yalnızca dil düzenleme, çeviri desteği ve anlatım iyileştirmesi amacıyla sınırlı ölçüde yararlanılmış olabilir. Yapay zekâ araçları tarafından yapılan çeviri ve dil düzenlemeleri yazar(lar) tarafından dikkatle kontrol edilmiştir. Yapay zekâ araçları çalışmanın bilimsel içeriğinin, araştırma tasarımının, analizlerinin veya akademik sonuçlarının oluşturulmasında kullanılmamıştır. Makalenin içeriğine ilişkin tüm akademik sorumluluk yazar(lar)a aittir.

Telif Hakları ve İzinler

Yazar(lar), telif hakkı gerektiren materyaller kullanılmışsa gerekli izinlerin alındığını ve çalışmanın herhangi bir fikrî mülkiyet hakkını ihlal etmediğini beyan eder.

Yazar Onayı

Tüm yazarlar makalenin son hâlini okuduklarını, onayladıklarını ve yayımlanmasını kabul ettiklerini beyan eder.